

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

VESZPRÉM

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚL ÉRTÉKTEREMTŐINEK MAGAZINJA

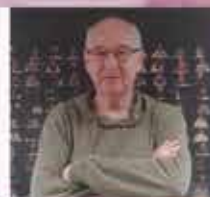
Dr. Molnár Attila, Komárom
„Az év polgármestere”

Riport a
versenyképességről

Életműdíj
Gyenge Katalinnak

A Tragédia
friss szemmel

Év homlokzata

Átadták az Év Homlokzata 2018 díjakat

Immár kilencedik alkalommal írta ki építésszek és kivitelezők számára az alapító és fő támogató Baunit, öt kategóriában (családi ház, társasház, középület, energetikai felújítás és műemlék) a pályázatot. A pályázatra 286 érvényes nevezés érkezett: családi ház kategóriában 77, társasházban 65, középületben 32, energetikai felújításban 77 és műemlék kategóriában 35.

Az Év Homlokzata pályázat díjátadó gáláján, Budapesten a Várkert Bazár impozáns épületében kihirdették az Év Homlokzata 2018 pályázat eredményét.

A pályázat célja, hogy bemutassa és értékelje az elmúlt években készült épületeket és felújításokat és díjazza a kiemelkedői építészeti és kivitelezői teljesítményt. A kategória nyertesait egyenként 1-1 millió forinttal jutalmazták. (Az összeg a pályázatot benyújtó építész és/vagy kivitelezőt illette meg.)

Illy Gábornak, a Baunit ügyvezetőjének véleménye szerint az Év Homlokzata pályázat abban különbözik a többi építészeti pályázattól, hogy méltó módon díjazza a kiemelkedő minőséget az építész-tervező és a kivitelező munkájában egyaránt. Ezzel igazságos és szükséges egyensúlyba kerül a művészi-mérnöki teljesítmény a technológiai és a kézműves tudással, minőséggel, hiszen egyikük sem tud érvényesülni a másik nélkül.

A DÍJAZOTTAK:

CSALÁDI HÁZ KATEGÓRIA

Épület helye: Dömös

Pályázó:

Dankó Kristóf építész és DKD Kft.,

Dankó Dénes kivitelező

TÁRSASHÁZ KATEGÓRIA

Épület helye: Szeged,

Árboc utca

Pályázó: Plusz Építő Kft.

a díjra jogosult kivitelező

Építész: Török Csongor

KÖZÉPÜLET KATEGÓRIA

Épület: Ópusztaszer Nemzeti Történelmi Emlékpark Park Gyógynövényház épület

Pályázó: Bezso Bau Kft., a díjra jogosult pályázó, aki a homlokzati vakolat-rendszert kivitelezte

Építész: Tér és Forma Építész

Iroda: Sipos György vezető építész és Zákányi Ildikó építész

Generálkivitelező:

HungaroSun Kft.

ENERGETIKAI FELÚJÍTÁS

KATEGÓRIA

Épület: Zalaegerszegi Cseperedő Bölcsőde és Petőfi utcai Tagóvoda

Pályázó: Szabau Invest Kft., a díjra jogosult, a homlokzat felújítást végző kivitelező

Építész: Zala Art Építésziroda Kft., Czigány Kató

MŰEMLÉK KATEGÓRIA

Épület: Budajenő

Műemlék Magtár

Pályázó: Csóka Balázs,

a díjra jogosult építész

Kivitelező: Maros 35 Bt.

A profi kerékpáros Juraj Sagan is ezt használja

Szlovák szőlőmagőrlemény magyar technológiával

A nyugat-szlovákiai Zsitvaapáti (Žitavany) mintegy 2000 lakosú falu, ami nagyjából félúton helyezkedik el Nyitra és Selmecbánya között. Már a török korban is feljegyezték, hogy az itteni lakosság többek között szőlőtermesztéssel és borkészítéssel is foglalkozott. Ez ma is így van, a falu határában több hektáron termelnek jó minőségű vörös szőlőt. Andrej Ondrejmiška borász közel két évtizede foglalkozik a szőlővel, de mára nemcsak bort készít, hanem feldolgozza az értékes szőlőmagot is.

– Vagy négy éve, Németországban találkoztam először a szőlőmagőrleménnyel, mint táplálékkiegészítővel. Mondták, hogy nagyon jó hatással van az emberi szervezetre, hiszen nagy mennyiségben tartalmaz antioxidánsokat és polifenolt. Kipróbáltam, és azóta el sem tudom nélküle képzelni az életemet. Azóta lelkes fogyasztója, propagátora és előállítója vagyok ennek az egyedülálló, természetes csodaszernek.

– Egy, ma már 75 éves egyetemi tanár mesélte, hogy kilenc évvel ezelőtt prosztatatarákot diagnosztizáltak nála. Elutasította a hagyományos kezelési módokat és a műtéti beavatkozást, helyette olyan természetes anyagokat keresett, amelyek segíthetnek rajta. A szakirodalmat tanulmányozva lelt rá a szőlőmagőrleményre. Használni kezdte, és a betegsége visszahúzódott, a szervezete meggyógyult. Ma is aktívan teniszeznek, immár nyoma sincs a betegségének.

– Mivel a mi környékünkön bio körülmények között, vegyszerek nélkül termesztjük a szőlőt, annak magja és héja kiváló alapanyagot biztosít az őrlés előállításához. Az őrléshez nanotechnológiát használunk, átlagosan 2-10 mikronnyira finomítjuk a szőlőmagot. Az egyes mikrorészecskék gömbölyűek, így nem irritálják és sértik föl a beleket. Öt gramm őrlemény elfogyasztása két liter kiváló minőségű vörösbor

minden jótékony hatását helyettesíti, és mindent alkoholbevitel nélkül.

– A lehető legerősebb antioxidánsokat tartalmazó őrleményt sikeresen használhatják a sportolók, de az egészségügyi problémákkal küzdők, vagy a nyugdíjasok is élvezhetik jótékony hatásait. Természetesen a betegségek megelőzésére is kiválóan alkalmas, ezért mindenkinek ajánlható. Gyorsabb regenerációt kínál, és tíz százalékkal javítja a sportteljesítményt. De jó a migrén, a reuma, az álmoság, a vérszegénység és a magas vérnyomás kezelésére is.

– A polifenolok szabad gyököket bontanak le a szervezetből, és így megtisztítják a szennyező anyagoktól, ezzel megakadályozva a sejtek és a szövetek károsodását. A táplálékkiegészítő három legfontosabb tulajdonsága a természetes alapanyag, a regeneráció és az immunitás elősegítése. Ugyanakkor ez a legjobb megoldás a civilizációs betegségek ellen is. A hatás azonnal látható. Az ajánlott napi 4 gramm őrlemény elfogyasztásával a test sokkal több oxigént tud felhasználni, köszönhetően a polifenolok hatásának. Büszkék vagyunk rá, hogy olyan kiválóság, mint például a kerékpárversenyző **Juraj Sagan** (a világbajnok biciklista **Peter Sagan** testvére) is eredményesen használja termékeinket.

Jó, ha tudjuk, hogy a szőlőmag őrlésénél említett nanotechnológia régióink egyik innovatív kisvállalkozása, a Transmissio Kft. vívmánya. A magok őrléséhez nem használnak semmilyen idegen anyagot (pl. vasgolyót), a légtechnikai megoldásnak köszönhetően a magok egymást őrlik porrá. Az így létrehozott mikroőrlemény nem csak hatékonyabb, de kiküszöböli, hogy a mag hasadjon, s emiatt a keletkezett éles részecskék irritálják vagy felsértsék a belsőnket. Figyeljünk tehát arra is, hogy kizárólag szőlőmag-mikroőrleményt, abból is, ha egy mód van rá, a legtisztábbat fogyasszunk!

Természetesen ez a termék nem csak Szlovákiában, hanem idehaza is elérhető a drogériákban, **Viniseera** néven. Fogyasszák egészségéért!

A <https://vysetrenie.zoznam.sk/cikkek/nyom-an>

Fotó: www.bora-hansgrohe.com

Korábbi cikkünk a **Viniseeráról és a mikroőrlemény őrlési technológiájáról:**
http://www.regioregia.hu/index.php?hir_id=7247

Regio Regia

A Közép-Dunántúl értéktérítőinek magazinja
XVIII. évfolyam 137 szám
http://www.regioregia.hu

Kiadja:

Regio Regia Nonprofit Kft.
2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.
info@regioregia.hu
Telefon/Fax: 34/310-971

Felelős kiadó: Cseh Teréz, ügyvezető igazgató
Főszerkesztő: Veér Károly

Munkatársak:

Cseh Teréz, Dévényi Zsóka, Dr. Göde Andrea,
Herendi Judit, Horváth Rozália,
Kiss T. József, Mazán Tibor,
Mórocz Károly, M. Tóth Sándor,
Nagy Péter, Réz Napsugár, Süle Ádám,
Taizs Gergő, Tárnay Olivér

Szerkesztőségi asszisztens:

Dr. Révészné Dévényi Zsóka

Fotó: Dr. Göde Andrea, Kiss T. József,
Mazán Tibor, MTI, Szmolka Dávid,
Grépály András Zoltán, Princz Mihály
Címlapfotó: Regio Regia archív

Nyomdai előkészítés:

KEM-Bridge Net, Tatabánya

Tördelőszerkesztő: Veér Zoltán**Nyomda:**

Pátria Nyomda
1117 Budapest, Hunyadi János út 7.
www.patria.hu

A lapban megjelent hirdetések és PR-cikkek
tartalmáért a szerkesztőség nem vállal felelősséget!
HU-ISSN: 1785-7074

E havi interjúinkból ajánljuk:**Generációváltás DERIK Hungária Kft.-nél****16. oldal**

A Vállalkozók Országos Szövetsége Komárom-Esztergom megyei szervezetének gálaestjén az Év Vagyongvédelmi Vállalkozása díjat 2018-ban az alakulásának huszadik évfordulóját tavalyi ünnepől, tatai székhelyű DERIK Hungária Kft. ügyvezető igazgatója, Rigó Erik vehette át.

„Számíthatsz ránk” program az AGC-ben**20. oldal**

Sokszor, és sokféle probléma merülhet fel egy ember életében, aminek megoldásához jó tanácsra, szakszerű tájékoztatásra van szükségünk. Ráadásul, ha személyesen megyünk ügyvédhez, pénzügyi tanácsadóhoz, vagy mondjuk dietetikushoz, az rengeteg pénzbe kerül, és sokszor még szabadságot is ki kell venni, hogy a megadott időpontban ott lehessünk. Ezt a problémát orvosolják az AGC Glass Hungary Kft.-nél egy új módszerrel. A „Számíthatsz ránk” programról Giber Mihály HR igazgatóval beszélgettünk.

Mindig megelőzték korukat**38. oldal**

Pétfürdő – Várpalota egykori ipari területe – 1997 októberé óta önálló település. Az önállóvá válás évfordulójáról minden év őszén Függelenség napi ünnepségsorozattal emlékeznek meg. Kitarító, életrevaló közösség a pétfürdőieké, és kitarító vezető áll az élükön, Horváth Éva személyében, aki ezidáig az egyetlen polgármestere a – ma már – nagyközségnek. Az önállóvá válás rögzös útjáról, és az elmúlt 21 év fejlesztéseiről, elvégzett feladataival beszélgettünk Pétfürdő első emberével.

Az IFLA Zöld Könyvtára lett a JAMK**42. oldal**

Méltatlanul kevés szó esik manapság az irodalom, a tudomány és az ismeretterjesztés templomairól, a könyvtárakról. A közvélekedés szerint a könyvtárak unalmas, poros helyek, ahol szigorúszemű emberek szólnak rá mindenkiere, hogy csend legyen, és vigyáznak a rájuk bízott nyomtatványok épségére. Pedig a könyvtárak világa már nem ez, számos érdekes, izgalmas innováció teszi változatossá tevékenységüket. Nász Jánossal, a tatabányai székhelyű József Attila Megyei és Városi Könyvtár (JAMK) osztályvezetőjével és ökológiai szaktájékoztatójával beszélgettünk.

T A R T A L O M**LAPINDÍTÓ**

Szlovák szőlőmagörlemény magyar technológiával 3. oldal

Csomagolási Oscar-díj a Prospektusnak 6. oldal

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

Közép – Dunántúl díjazottjai 7. oldal

Visszazuhanás, vagy esély a felzárkózásra 8-15. oldal

Generációváltás DERIK Hungária Kft.-nél 16. oldal

Elektromos busz közlekedhet a Duna fölött 17. oldal

Életműdíjat kapott Gyenge Katalin 18. oldal

A Grundfos lett „Az Év Családbarát Vállalata” 19. oldal

„Számíthatsz ránk” program az AGC-ben 20. oldal

T-Busz: új központ a forgalomirányításnak 21. oldal

Négyesfogat a Grabarics élén 22-23. oldal

Szincsák Attila kapta az elismerést 24. oldal

Automatizálás – járható út csakis erre van 25. oldal

HUNCASTLE Konferencia Sümegen 26-27. oldal

Sikeres évet zárt a KISZÖV 28. oldal

Ingyenes jogsegélyszolgálat Közép-Dunántúlon 28. oldal

ÖNKORMÁNYZAT

Sportberuházás Dorogon 29. oldal

Dsida Jenő: Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhitat
minden szívet átitat.

Pásztorjátások be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

T A R T A L O M

A „komáromi polgár”, a közösség áll a sikerek mögött	30-31. oldal
Kóstolj bele Komáromba!	32. oldal
Klímavédelem, energia, versenyképesség és beruházások	33. oldal
„Királydomb”-ból „Katlan”	34. oldal
Tata Ramsari Város lett	35. oldal
Óvoda, bölcsőde, agrárlogisztikai központ	36. oldal
Baj mára nem zsáktelepülés	37. oldal
Mindig megelőzték korukat	38. oldal
Dadot magukénak érzik az itt lakók	39. oldal
Jubileumi ünnepség barátokkal	40. oldal

Táton bővült az iparterület	41. oldal
-----------------------------	-----------

Az IFLA Zöld Könyvtára lett a JAMK	42. oldal
------------------------------------	-----------

KINCSKERESŐ

Megkezdődött a bányakórház átalakítása	43. oldal
A magyar tudomány ünnepe A magyar tudomány ünnepe	44. oldal
Profán művészeti nevelés az Eurotrade Galériában	45. oldal
A Tragédia aktualitása és megújulása	46-47. oldal
Átadták Martonvásáron a Brunszvik-kertet	48. oldal
Jubilált a Türr István Gimnázium	49. oldal
Megnyílt Jankovics Marcell TRIANON című tárlata	50. oldal

A Hungaropack 2018. évi nagydíját kapta a veszprémi nyomda

Csomagolási Oscar-díj a Prospektusnak

A magyar csomagolási szakma Oscar-díjának számító „Hungaropack verseny”, a komplex és nagyon magas minőségi elvárásoknak megfelelő csomagolási megoldásokat emeli ki és díjazza minden év novemberében. Idén, a benevezett több mint 50 pályaműből csupán hat kaphatta meg a Hungaropack 2018 nagydíjat, amelyet első ízben a veszprémi székhelyű Prospektus Nyomda is kiérdemelt.

A díjnyertes pályamű a Spin Flux mágneses játék csomagolása. A Prospektus Nyomda a Feel Flux Kft.-vel, mint megrendelővel koprodukcióban egy mágneses ügyességi játékhoz tervezett és gyártott olyan tartós csomagolást, amely később a termék tárolására is alkalmas.

A több részből álló szerkezet alapja egy natúr barna színű, visszahajtott falú, peremes tartódoboz, amit egy ferde vonalban vágott, vékony karton anyagú fekete tető egészít ki. A tetőn a játék gyártójának logóján kívül szerepelnek a termékre vonatkozó informatív szövegek is. A tető leemelése után a tartóból kiemelhető szalag segítségével vehető ki a belső doboz, amiben elhelyezték a terméket.

A kettős biztonsági zárású stancolt doboz fekete és barna színű, fehér szitanyomással és domborítással készült. A dobozokhoz használt anyagok: 300 g/m² tömegű fekete Burano karton, illetve 283 g/m² tömegű Foldkraft karton.

A HUNGAROPACK MAGYAR CSOMAGOLÁSI VERSENY TÖRTÉNETE

A versenyt az Anyagmozgatási és Csomagolási Intézet első ízben 1967-ben hirdette és szervezte meg. A rendezvény célja a magyar termékek

versenyképességének fokozása, az új fejlesztésű csomagolóanyagok, csomagolóeszközök és csomagolási segédanyagok, illetve csomagolási megoldások mind szélesebb körű megismertetése és elterjesztésének segítése volt. A szervezők hozzá kívántak járulni a kiemelkedő munkát végző szakmai elismeréséhez is.

Az 1968-as második verseny után sokáig kétévenként került megrendezésre, igazodva a HUNGEXPO által szervezett előbb BUDAPACK, később pedig BUDATRANSPACK nevet viselő Nemzetközi Anyagmozgatási és Csomagolási Szakkiállításához. A két eseményhez párosult kétévenként a csomagolási, illetve az anyagmozgatási témájú konferencia is, melyeknek rendszerint a kőbányai vásárváros területe adott otthont és záróeseménye a HUNGAROPACK Magyar Csomagolási Verseny díjátadó ünnepsége volt.

A HUNGAROPACK Magyar Csomagolási Verseny az Európai Csomagolási Szövetség, valamint a Csomagolási Világszövetség versenykiírásához igazodó szempontok alapján két, fogyasztói, illetve gyűjtő- és szállítási csomagolás kategóriában került kiírásra. A kiemelkedő eredményt elért pályázatok lehetőséget kaptak az Európai Csomagolási Szövetség (EPF) EUROSTAR, illetve a Csomagolási Világszövetség (WPO) WORLDSTAR csomagolási versenyén való részvételre is. Magyar termékek már az 1990-es éveket megelőzően is érték el sikereket a nemzet-

közi pályázatokon, a Helia-D kozmetikumok, illetve a fabulissimo kozmetikai termékcsalád csomagolásai EUROSTAR és WORLDSTAR díjas elismerésben részesülhettek.

A verseny szervezésében bírálóbizottsági elnökként és titkárként a CSAOSZ két életműdíjjal kitüntetettje kezdetektől részt vett: dr. Kertész Béla és Somogyi Róbert.

A verseny történetének 50 éve nem múlt el változások nélkül. Az eredeti szervező Anyagmozgatási és Csomagolási Intézet 1993-ban, a privatizáció lezárását követően, az ACSI Logisztika Rt. (Zrt.) nevet vette fel. A mai szervező, a Csomagolási és Anyagmozgatási Országos Szövetség - mint a szakterület nonprofit szervezete - 2002 óta szervezi e fontos hazai eseményt. A változások szele a külföldi szervezeteket is elérte, ma már csak a WPO rendez versenyeket. Ami viszont nem változott: a magyar csomagolások továbbra is sikeresen pályáznak a csomagolási világvérseny díjaiért. 1997 és 2016 között 91(!), a szakma „Oscar”-díjának számító elismerést érdemeltek a magyar csomagolástervezők.

A HUNGAROPACK Magyar Csomagolási Verseny 2013-ban megkapta a Csomagolási Világszövetségtől az elismert nemzeti verseny címet. Fentiekből kitűnik, hogy az 1960-as években életre hívott nemzeti csomagolási verseny időtállóan bizonyult és 50 év után is része szakmai közéletünknek.

GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ GAZDASÁGI ÉLETÉRŐL

„Egy éles kanyar az úton, nem az út vége. Kivéve, ha nem vesszük észre, és nem vesszük jól be a kanyart!”

DR. CSATH MAGDOLNA

Közép-Dunántúl díjazottjai

A XX. Vállalkozók Napja alkalmából rendezett ünnepségen kiemelkedő vállalkozói teljesítményükért a Közép-Dunántúlról többen is vehettek át elismerést. Magyar Gazdaságért Díjat kapott **Hédl Sándor**, a Bakony Elektronika Villamosipari Gyártó, Szolgáltató Kft. ügyvezető igazgatója (Veszprém megye). Miniszteri Elismerő Oklevélben részesült **Ávor Judit**, a Meló-Diák Észak-Dunántúli Iskolaszövetkezet koordinátora, a VOSZ Veszprém Megyei Szervezetének titkára (Veszprém megye).

Az Év Vállalkozója díjat vehette át **Gothárd Imre** és **Gothárd András** (GIGA 2003 Kft. – Fejér), **Kiss János** (Thermotechnika - Crown Cool Kft – KEM), **Pordánné Balázs Ibolya** (egyéni vállalkozó – KEM), **Varga Béla** (Collin Center Plusz Kft. – KEM), **Havellant István** (Turul Média Kft. – KEM), **Győző Csaba** (Road Masters Group Kft. – KEM), **Bádi Gábor** (BÁ DI-GRAN Kft. – KEM), **Selmeczi Attila** (Transintertop Kft. – KEM), **Szabó István** (Gallus Baromfitenyésztő és Keltető Kft. – Veszprém) és **Török László** (Forest Hills Golf és Country Club – Veszprém). Gratulálunk a díjazottaknak!

Tatabánya - Székesfehérvár

Nagyvállalati kategóriában a Grundfos Magyarország Kft. nyerte el „Az Év Családbarát Vállalata 2018” címet, amely elismerése a cég ilyen irányú intézkedéseinek, törekvéseinek.

Cikkünk a 19. oldalon

Sümege

Hazánkban első ízben nemzetközi konferenciára gyűltek össze a vár- és kastélyturizmusban érdekeltek: tudósok, egyetemi kutatók, szakemberek, üzemeltetők, vagy a területhez más módon kapcsolódók.

Cikkünk a 26. oldalon

Komoly veszély, hogy nem versenyképesek a kis- és középvállalkozások

Felzárkózás vagy visszaesés? 1. rész

Ágazattól függetlenül egyre több jel utal arra, hogy a gazdasági fellendülés kifulladásra látszik. A kereslet hol drasztikusan, hol kisebb mértékben, de csökkenni kezdett. Növekszik a bizonytalanság, az öregedő társadalmakban Európa szerte árad a küzdelem folyik a munkaerőért. Eközben az egyre erőteljesebben globalizálódó piacokon számos új trend figyelhető meg: automatizálás, robotizáció, mesterséges intelligencia, tőkekoncentráció. Forrásbőség van, amivel sokan ész nélkül élnek, nem törődve a hitelekkel, a későbbi finanszírozhatósággal. Zuhanórepülés jellemzi a kis- és középvállalkozások jelentős részét, köztük sok jobb sorsra érdemes társasággal. Válságálló gazdaságra vágyunk, de a gazdaság szerkezetét olyan tényezők jellemzik, mint a 91%-nyi mikrovállalkozás, a feldolgozóiparban a 29%-os járműipari dominancia, valamint a multinacionális vállalatok túlsúlya. A kormányzat igyekszik, már dolgozik a 2030-ig szóló tervben, bevonva az előkészítésbe a Nemzeti Versenyképességi Tanácsot. De mit tehetünk mi magunkért? Hogyan legyünk versenyképesek? Hogy függ össze a nemzeti és a vállalati versenyképesség? Milyen módon erősíthetők meg a hazai vállalkozások? Mit tehet egy kkv, ha talpon akar maradni? Ilyen, és ehhez hasonló kérdésekre keressük a választ két részből álló riportsorozatunkban szakértőinket, valamint a régió meghatározó vállalati, intézményi és önkormányzati vezetőit megszólaltatva.

Mottónk: „Egy éles kanyar az úton, nem az út vége.

Kivéve, ha nem vesszük észre, és nem vesszük jól be a kanyart”.

(Dr. Csath Magdolna)

ÚGY LÁTOM, HOGY...

■ **Bodrogai Ferenc:** – 18 millió szoftverfejlesztő – jól fizetett, okos ember – dolgozik ma a világon, javarészt azon, hogy a dolgok folyását, a gazdasági folyamatokat, a profitforrásokat megváltoztassa. Arra mérget vehetünk, hogyha ennyi kiváló koponya napi 8-10 órában, gőzerővel ezen ügyködik, akkor valóban meg is fogják változtatni a világot. A digitalizáció elementáris erővel tör utat az életünkbe, mi pedig papírvékony fundamentummal, felvérteztenül állunk előtte. Napjaink történelme az emberiség első olyan időszaka, amelyben úgy tűnik, semmi sem következik a múltból. Nem az számít, kik voltak az elődeid, mit értél el eddig. Új szereplők lépnek a színpadra, új igények fogalmazódnak meg, minden hihetetlen gyorsasággal alakul át, szinte észre sem vesszük, és máris egy új, számunkra ismeretlen világban ébredünk, melyben minden másképp működik, mint ahogy mi azt megszokhattuk. Mégis – ha talpon kívánunk maradni – tudnunk kell alkalmazkodni az új kihívásokhoz.

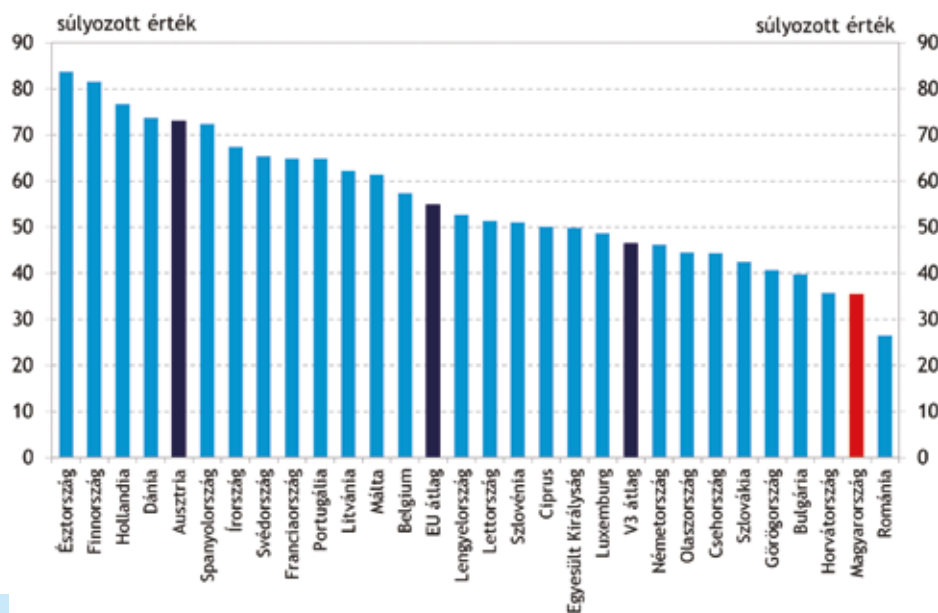
■ **Galler Károly:** – Volt már ilyen hirtelen keresletnövekedés a magyar építőiparban. Egy válság után erre számítani lehet. A problémát abban látom, hogy a magyar cégek egy jelentős része úgy próbálja a hullámot meglovagolni, hogy ehhez még csak most veszi meg a deszkát. Ez bizonyos fókig érthető is, hiszen hosszú időn keresztül a magyar vállalkozások számára nem volt olyan stabil növekedési pálya, ami lehetővé tette volna a fokozatos erősödést. Most bőven van tőke, támogatott hitel, be lehet vásárolni eszközökből. A kérdés csak az, milyen mérték-

ben érdemes. Meddig tart ez a lendület? Mi lesz, ha kifut a CSOK, a kedvezményes áfa az új lakásokra? Mi van, ha tényleg jön egy újabb krach. Mit fog kezdeni az új gépekkel, a bankhitellel? Újra ott tartunk majd, hogy bedöntjük a cégeket?

– A termelő vállalatoknak persze érdemes és kell is kapacitást optimalizálniuk, beruházniuk, és főleg megéri a hatékonyságukat növelniük, mert ezzel kiválthatják a hiányzó és egyre dráguló munkaerőt és növelhetik versenyképességüket. De jellemzően nem ezt látjuk. Míg tőlünk nyugatra a digitalizáció, az infrastruktúrafejlesztés korát éljük, a magyar cégvezető-tu-

lajdonosok jelentős része – tisztelet a kivételnek – még a kockás papírnál tart, és a titkárnőjére bízta, hogy e-mailt írjon. Nem szereti, fél a számítástechnikától, de akkor hogyan fog robotokkal, automata rendszerekkel dolgoztatni?

■ **Selmeczi Attila:** – Egyfajta válság már jó ideje elkezdődött: ez a munkaerő-piaci válság. Ezt lehet szépíteni, lehet mondani, hogy nem mindenkit érint, de ez nem igaz. Semmilyen ágazat nem tudja magát kivonni ez alól, talán a néhány fős mikrovállalkozások kivételével, ahol a tulajdonosok eddig is csak magukra, a családjukra számíthattak. Azok vannak a legnehezebb helyzetben, akiknél sok munkavállalóra van szükség. A mi szakmánk, a szállítás, fuvarozás ilyen. Az pedig még egyelőre messze van, hogy sofőr nélkül tudjanak működni a kamionok. Szállítani pedig kell.

EU digitális társadalmi és gazdasági index (DESI) – digitális Köszolgáltatások Pillér 2017
Forrás | Eurostat

– Azt tapasztaljuk, hogy a kormány mindig 5-6 hónappal később érzékeli azokat a problémákat, amiket a gazdaság szereplői már látnak. A szolgáltatási szektor, de még inkább a fuvarozás 2008-ban is legelőször érzékelte a gondokat. Amikor befékeződött a gazdaság, a szállítást kellett legelőször visszafogni vagy megállítani. A szakértők nem igazán hisznek a vállalatoknak, csak amikor a baj már a gyakorlatban is begyűrűzött.

– Meggyőződés, hogy jövőre – legkésőbb a második félévre – intézkedéseket kell majd hozni a kkv-k megsegítésére, mert különben a rendkívül alacsony hatékonyságú magyar tulajdonú cégek nem fogják bírni a versenyt.

■ **Simon Péter:** – Egyre többen számítanak újabb, negatív változásra, kereslet-csökkenésre, de ennek jeleit mi még nem igazán érzékeljük. Egyetlen vevőnk kivételével még nem tapasztaltunk visszaesést. A mi területünk speciális a tekintetben, hogy a dízelmotor-botrányt követően újra kellett kalibrálni ezeket a gépeket, s ez a folyamat 2019 áprilisáig eltart. Ez természetesen hatással van magára a termelésre is, oka lehet a keresletcsökkenésnek.

■ **Sinkó Ottó:** – A számok azt mutatják, hogy Magyarország leszakadt. A rendszerváltáskor még a régió élmezőnyébe tartoztunk, most csak a románok és a bolgárok vannak mögöttünk. Magyarország rosszul teljesít. Jóval kevesebbet fejlődünk, mint régiós társaink.

– Az új válság nemcsak, hogy biztosan jön majd, hanem sok jel már arra mutat, hogy itt is van. Azt, hogy ez az új válság olyan lesz-e mint a 2008-as, ami óriási visszaesés volt, vagy egy csöndesebb, fokozatos csökkenésre kell számítanunk, ezt ma még nem lehet megmondani. Én bízom abban, hogy az utóbbi fog bekövetkezni, és csak a féléndülés lufija fog ezúttal kidurranni. A kereslet most messze megelőzi a kínálatot, a munkaerőpiacon ez már ordító módon mutatkozik.

– A 2008-as válság erős nyomokat hagyott a magyar emberekben. Óvatosabbak lettek. Először a megtakarításukat fejlesztették föl, és amikor már biztonságban érezték magukat, úgy látták, hogy még mindig jó a jövedelmük, sőt egyre jobb, akkor kezdték el fogyasztani. Most ebben a fázisban vagyunk, éppen ezért az átlag munkavállaló nem fogja érezni, amikor a piacon a kereslet csökkenni kezd. Ebből adódóan ő még tovább fog fogyasztani. A jelek azonban már olvashatóak: az ipari termelés az unió országaihoz képest. A fogyasztás, tipikusan a szolgáltatások hajtják mindenhol a GDP-t, nem a termelés és az export. Az ipari termelés idehaza is átlagban legalább évi 2%-kal alacsonyabb szinten van, mint az azt megelőző években. Most még nem hallottunk igazi nagy kiigazításokról. Minden egyes parciális visszaesést meg lehet magyarázni. Az autóknál azért,

mert megváltozott a dízelnorma. Mindegyikhez fűzünk egy-egy magyarázatot, de összességében a kép magáért beszél: az ipari fejlődés jelentősen alacsonyabb, mint volt, az Unióban és Kelet-Európában is. Az utóbbiban tartósan magasabb, mint tőlünk nyugatra, ezért mi még kevésbé érezzük ezt a problémát. Még mindig viszonylag jónak értékeljük. A korábbi 6-7%-hoz képest 4-5%-nál tartunk, és ennek örülünk. De ez már egy jelentős visszaesés, és még nem történt semmi. A következő évben, de legkésőbb 2020-ban egy nagyon jelentős visszaesés lesz, de valószínű, hogy már 2019-ben is érezni fogjuk ennek hatásait. Mindez várhatóan egyensúlyba hozza majd a munkaerőpiacot.

HOGYAN HATNAK RÁNK A MAKROTÉNYEZŐK?

A vállalkozások versenyképessége a légüres térben nem értelmezhető. A makrotényezők – demográfia, oktatás, képzés, munkaerőpiac, kultúra, beruházások, támogatások, szabályozások, pénzügy és adópolitika – a vállalatok számára leginkább környezeti adottságként jelentkeznek, melyeket nem, vagy csak igen kis mértékben képesek befolyásolni. Éppen ezért nem mindegy, mennyire versenyképes maga a nemzet, amelynek részét képezik, vagy hogy mit tesz az állam a nemzeti és a vállalati versenyképességért.

A HATÉKONY ÁLLAM A NYERŐ

Nemzeti Versenyképességi Tanács

A Nemzeti Versenyképességi Tanács (NVT) a magyar kormány által 2016 októberében létrehozott szerv, melynek fő feladata Magyarország versenyképességének erősítése, az állami szolgáltatások javítása. Tagjai: Bársony Farkas, az Amerikai Kereskedelmi Kamara (AmCham) magyarországi elnöke, a General Electric ügyvezető igazgatója; Dr. Csath Magdolna, a Szent István Egyetem emeritus professzora, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem magántanára; Ésik Róbert, a Nemzeti Befektetési Ügynökség (HIPA) elnöke; Hernádi Zsolt, a MOL-csoport elnök-vezérigazgatója; Jánoskúti Levente, a McKinsey & Company budapesti irodavezetője; Dale A. Martin, a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara (DUIHK) elnöke, a Siemens Zrt. elnök-vezérigazgatója; Palkovics László innovációs és technológiai miniszter; Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) elnöke és Varga Mihály pénzügyminiszter.

Dr. Csath Magdolna
közgazdász,
a Szent István Egyetem
emeritus professzora,
a Nemzeti Közzolgálati
Egyetem magántanára

Radetzky Jenő
Fejér Megyei
Kereskedelmi és
Iparkamara elnöke,
Ausztria tiszteletbeli
konzulja

Bodrogai Ferenc

Nord-Paper Csoport,
ügyvezető igazgató

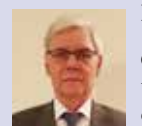
Galler Károly

Lábatlani Vasbetonipari Zrt.,
vezérigazgató

Krámlí Attila

FLEXMONT Kft.,
ügyvezető igazgató

Nagy Alajos

Garzon Bútor Csoport,
tulajdonos,
c. egyetemi docens

Tóth Béla

Gyermelyi Zrt.,
elnök

Kis Éva

Karsai Holding Zrt.,
vezérigazgató

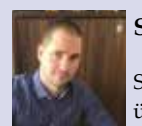
Selmeczi Attila

Transintertop Kft.,
ügyvezető igazgató

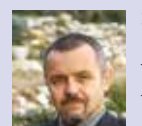
Simon István,

Simon Műanyagfeldolgozó,
ügyvezető igazgató

Simon Péter,

Simon Műanyagfeldolgozó,
ügyvezető igazgató

Sinkó Ottó

VIDEOTON Holding Zrt.,
vezérigazgató

A testület munkájában részt vesznek az illetékes államtitkárok és azok helyettesei is. Az összetétel hűen tükrözi a különböző társadalmi érdekeket. A vállalati szektor képviselői a saját versenyképességük megteremtését tekintik elsődlegesnek, a minisztériumi oldal pedig, beleértve a minisztereket és a tudomány képviselőit is, a nemzeti versenyképesség megteremtésén dolgozik, ahol csak lehet, összhangban a vállalatokkal.

Nemzeti kontra vállalati stratégia

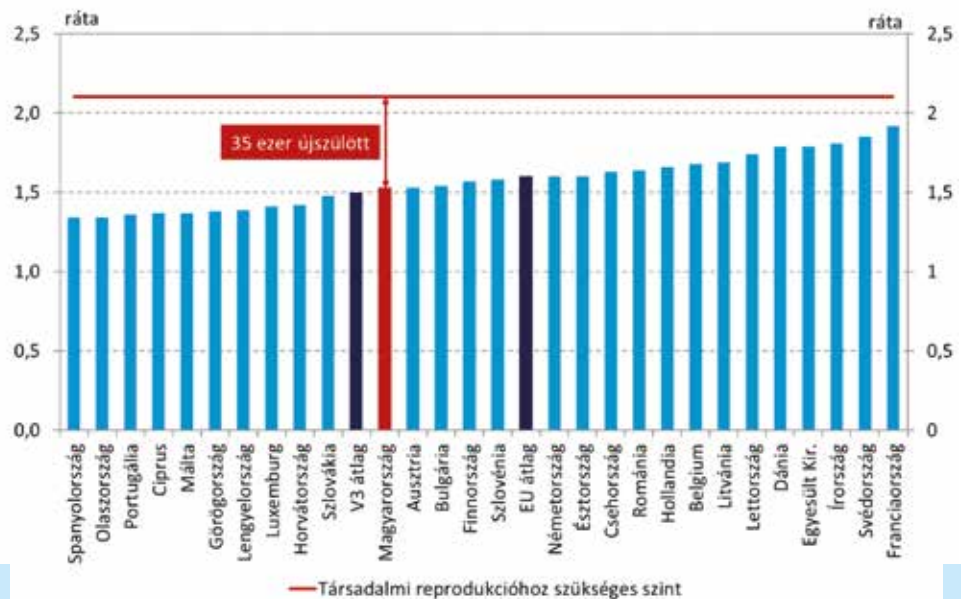
Csath Magdolna: – A vállalkozások természete, hogy elsősorban a profitmaximalizálásban érdekelt: olcsón, a lehető legnagyobb támogatás mellett szeretnének termelni. A hatékony, bürokráciamentes állam, a rugalmas, vállalatbarát üzleti környezet természetesen szintén igényük. Ez utóbbi esetben a nemzeti és a vállalati versenyképesség célkitűzései összhangban is vannak. Ehhez elengedhetetlen az állam részéről a bürokráciacsökkentés, az e-kormányzat fejlesztése, a transzparens döntésmechanizmus, a viszonylagos állandóság, stabilitás, a jó előre tervezett, nem túl gyakori változtatás.

– A nemzeti versenyképesség oldaláról nézve az a fontos, hogy közös értékeinket megőrizzük, újratermeljük, illetve hatékonyan hasznosítsuk. Sok minden beletartozik ebbe: a pénz, amivel az állam rendelkezik – nem mindegy például, hogy mibe ruház be, mit támogat, és az hogyan térül majd meg. A föld, a természeti környezet, az infrastruktúra szintén a nemzeti kincseink között szerepel. Ezekre vigyázni kell, meg kell óvnunk, karban kell tartanunk. Itt már számos ponton kerülhetnek ellentétbe a vállalati és a nemzeti érdekek. Felsorolhatatlanul sok ponton találkoznak, egymásba szövődnek a nemzet és a vállalatok érdekei, éppen ezért érdemes ezek összhangját a lehető legtöbb területen megteremteni. Erre törekszik az NVT. A most készülő nemzeti versenyképességi stratégia olyan jövőbeli feladatokat fogalmaz meg, amelyek segítik az üzleti környezet még rugalmasabbá válását, a bérek utáni járulékok további csökkentését, de foglalkozik a népességszűkülés megállításával, a felnőttképzés hatékonyabbá tételével is.

FOGY A MAGYAR

Alacsony születésszám

Csath Magdolna: – Az államnak a leginkább a humán vagyonával kell jól gazdálkodnia. Mindent meg kell tennie azért, hogy Magyarországon a lakosság fogyása lelassuljon, vagy még inkább, hogy megálljon. Tisztelettel, őszintén fel kell tárni a valós okokat, miért nem születik a számos intézkedés ellenére sem elegendő gyermek. Kétségtelenül javult a statisztika,

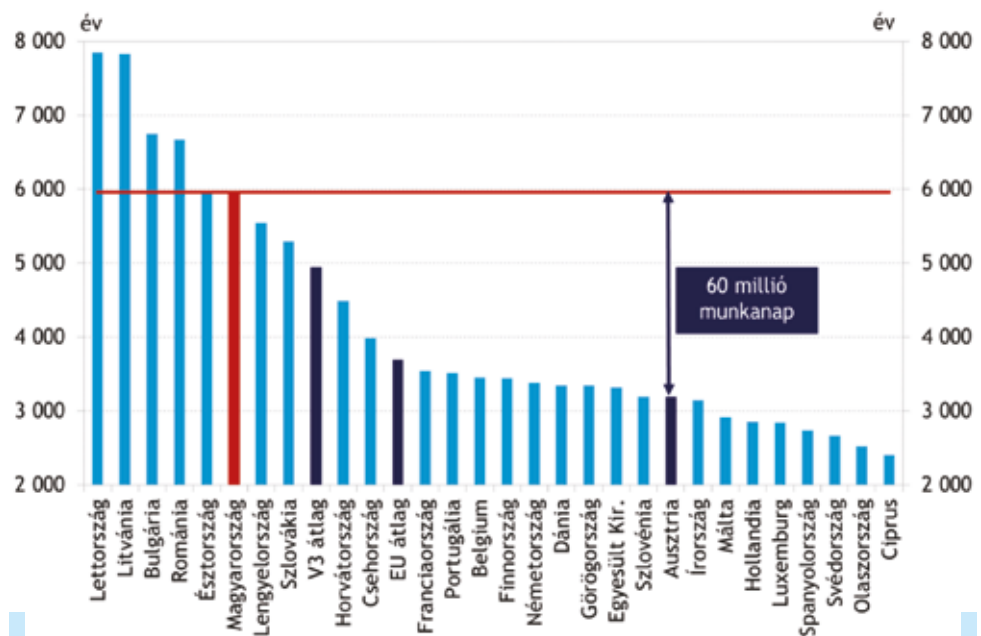
Teljes termékenységi ráta 2016 - Forrás: Eurostat

tika, de továbbra is az uniós átlag alatt vagyunk a termékenységi rátánkat illetően.

Az inaktív népesség aránya 2030-ig jelentősen növekedni fog – olvasható a Magyar Nemzeti Bank 180 pontos, az NVT-nek a közelmúltban készített munkaanyagában. Az uniós országok egyike sem éri el a minimális 2,1-es termelékenységi rátát, azaz nem képes újratermelni önmagát. Hazánkban (a 2016-os adatok alapján – lásd. a grafikont) évi 35.000 újszülöttel maradunk el az uniós átlagtól.

Idő előtt meghalunk

A népességszűkülés másik végén az idő előtti elhalálozás áll. Döbbenetes tény, hogy a magyar lakosság egészségi állapota – hasonlóan a régiós országokéhoz – milyen mértékben marad el a nyugat-európaiktól. Ha nincs egészség, nincs termelékenység, csökken a munkában töltött idő. A korai halálozás miatt kevesebb a munkaképes, gazdaságilag aktív ember. Ausztriához képest 60 millió munkaóránk veszik így el (lásd. a grafikont), miközben nincs elegendő munkaerőnk.

Elkerülhető életév-vesztés a 70 éves kor alatti halálozások esetében (100 ezer azonos korú lakosra, 2014) - Forrás: Eurostat

■ **Csath Magdolna:** – Miért halnak meg túl hamar a magyarok? Alacsony az egészségesen várható átlagos élettartam. Pedig ez a humán vagyunk. Olyan szempontból sem mindegy az egészségi állapotunk, hogy az egészséges ember hatékonyabban tud dolgozni, mint a beteg. Egy állandóan betegállományban lévő emberre a cégnél sem lehet számítani. A nemzet és a vállalatok érdeke ezen a ponton ismét találkozik. Az egészségügy rendbetétele megkerülhetetlen, közös érdek.

A TUDÁS, HATALOM

„Sem a menedzsmenttel, sem a humán erőforrással foglalkozó irodalom nem hangsúlyozza eléggé a kulturáltság (nem a szakmai kultúra!) szerepét egy vállalat versenyképességének alakulásában. Márpedig ez alapvetően befolyásolja nem csupán a munka- és minőségi fegyelmet, hanem a munkatársak helyzetfelismerő, problémamegoldó és kommunikáló készségét is. A munkaerő általános kulturális színvonala különösen fontos szempont olyan kis országban, amelyben a tudásgazdaság a legjelentősebb potenciális versenyelőny.” (Hoványi)

■ **Csath Magdolna:** – A tanultság, a műveltség, a szakmai színvonal is versenyképességi tényező. Magában foglalja az állami oktatási rendszert a bölcsődétől a doktori képzésig. Nem mindegy, ennek milyen a színvonala. Ugyanakkor meghatározó a felnőttképzés szerepe is. Egy gyorsan változó környezetben, ahol folyamatosan új technológiák, új tudás jelenik meg, elengedhetetlen, hogy lehetőség is legyen ezek elsajátítására. A modern eszközök csak akkor érnek valamit, ha az emberek használni is tudják azokat. Ezt pedig nem az egyetemeken kell oktatni. A digitalizációs, informatikai ismereteket, vagy bármi más, az új technológiákhoz kapcsolódó tudásanyagot a felnőttképzés hivatott átadni a társadalomnak. Éppen ezért sokat mond az is, hogy egy országban hányan vesznek részt a felnőttképzésben. A magyar adat rendkívül gyenge. 2017-ben 6,2%, míg az uniós átlag 10% fölött van. A legversenyképesebb országokban – svédok, dánok, norvégok, Svájc – ez 20-30% között mozog. Gyakorlatilag majdnem mindenki állandóan tanul.

■ **Sinkó Ottó:** – A tanárok még mindig nincsenek kellőképpen megbecsülve. Ez súlyos probléma, mert az oktatási rendszer javításával lehetne igazán versenyképessé válni. Hiába a technológia, a beruházások, a gépek, ha nincs, aki kezelni tudja azokat. Attól várható előrelépés, ha már kiskisiskolás korban megtanítjuk, hogyan kell a napi szembejövő problémákat kezelni. A fiatalok szerezzék meg az alapvető tudást, ami az életükhöz szükséges, de ne próbáljunk leoltolni a torkukon olyasmit, amit nem akarnak. A

képességgel kellene sokkal jobban gazdálkodni. Definálni, kinek milyen képessége van, annak megfelelő útra terelni, hogy a létező leghatékonyabban tudjon a társadalomba beilleszkedni. Ne akarjunk a kevésbé értelmes gyerekekből atomfizikusokat képezni, mert nem sikerül, de ne akarjuk az atomfizikusoknak valóktól megvonni a lehetőséget, hogy megtanulják az irodalomnak és a kultúrának az alapvető részeit, mert akkor meg azért nem lesznek a maguk helyén megfelelő emberek. Tehát sokkal inkább a gyerekek képességére építő szelektív képzésben hiszek.

– Az, hogy a szakképzési rendszert közelítették a gyakorlathoz, átgondolt tempó mellett, nem tartom rossznak. Emellett úgy gondolom, az információtechnológia rendkívül sokat tud segíteni mindenkinek, a kkv-kon is. Ismerek olyan szolgáltató kisvállalkozásokat, amelyek fényévekre vannak attól, amit csinálniuk kellene. Mert a tulajdonos, a cégvezető lemaradt, tudása nem piacképes már, nem ismeri fel a megfelelő eszközöket, szoftvereket, a szervezeti hatékonyság szerepét. Az, hogy erre nem képes, szintén az oktatási rendszerben gyökeredzik. Erre a kkv-kat kifejezetten lehetne tanítani. Ez lenne a felnőttképzés feladata. De ennek nálunk, ma nincs gazdaja.

■ **Radetzky Jenő:** – Uniós forrásokból éppen most indult útjára egy nagy program – ebben a kereskedelmi és iparkamarák az élen járnak –, melynek a célja a digitális tudás bevitele a vállalkozásokba. A lista végén kullogunk, mind a keleti tömböt, mind Európa egészét nézve, annak ellenére, hogy Magyarország köztudottan előkelő helyet foglal el a számítástechnika, a szoftverfejlesztés világában. Az alkalmazás területén bajban vagyunk. Nincs meg a kellő fogékonyság, a képzettség, nem elég gyors a mindennapokban való alkalmazás. Emellé párosul a nyelvtudás hiánya, mert sajnos a magyar nem a nemzetközi kommunikáció nyelve. Ez is óriási

A modern eszközök csak akkor érnek valamit, ha az emberek használni is tudják azokat.

versenyhátrányt jelent. Itt is gyors intézkedésre lenne szükség.

■ **Selmeczi Attila:** – A képzés a fuvarozási szakmát is súlyosan érinti. Az MHSZ-ek megszűnésével eltűntek a támogatott gépkocsivezető-képzések. Ma már újra van ilyen, de az a piaci igényekkel köszönő viszonyban sincs. Kevés az oktató, nagyságrenddel kisebb járművekkel vizsgáztatnak. A jogosítvány ugyanaz, csak épp teljesen mást, és másképp kell majd vezetni a való életben. A fuvarozó vállalatok szívesen szerepet vállalnának a gépjárművezetők képzésében. Az elmélet már ma is e-learninggel megy, a gyakorlatot pedig így a valódi igények-

nek megfelelően sajátíthatnák el a leendő kamionsofőrök. Elemi érdekünk, hogy a legprofibb képzést kapják. Azonnali lépések szükségesek, mert nem lesz szakképzett munkaerő, nem lesz, aki a kamionokat vezesse, az árut szállítsa. Próbáltunk a duális képzésbe is bekapcsolódni, de nem tudtunk elindulni ezen a téren. Így nem marad más, mint hogy a béreinket a piaci átlag fölött tartjuk. Ezt viszont ki kell tudnunk termelni.

■ **Simon Péter:** – Részt veszünk a duális képzésben, együttműködünk a szakképző centrumokkal, az egyetemmel is, vannak különféle programjaink a diákoknak, a már meglévő munkatársainknak. Hasonló módon kapcsolatban állunk a környezetű települések iskoláival is, buszt küldünk a gyerekekért, gyárlátogatásra hozzuk őket a szüleikkel együtt. Így, amikor látják a tiszta modern környezetet, a robotokat, szertefoszlanak a fejükben lévő negatív képek a koszos-olajos üzemekről, gyárakról. Amikor a pályaválasztáshoz érnek, szeretnénk, ha reális kép alapján tudnának dönteni az itt elérhető 20-30 szakmáról.

■ **Kis Éva:** – Szerettünk volna Fehérváron egy tanműhelyt, ahol szívesen vállaltuk volna a diákok gyakorlati képzését, de feladtuk a tervünket, mert úgy láttuk, hogy nem életszerűek a feltételek. A tanár legyen főállású alkalmazottja a cégnek, a gyártógépeinken nem lehet oktatni, erre a célra külön gép kell, ahogy külön öltöző is, hogy csak néhány kritériumot említek. Így mi inkább a megyei OKJ-s képzések irányába nyitottunk. A képző cég tanfolyamainhoz szívesen adunk gyakorlati helyeket. Emellett természetesen számos diákot fogadunk szakmai és nyári gyakorlatra.

■ **Krámli Attila:** – Szerződésben állunk a Pannon Egyetemmel már három éve, de a duális képzésből sajnos mégsem lett valóság. Le-

het, hogy mi rontottuk el, nem tudom. Amikor végignéztam, hogy az egyetem mit vár el tőlünk, mit oktassunk, mindent naplőzzunk, dokumentáljunk, hamar rájöttünk, ehhez az egyik menedzserünk teljes munkaidejét be kellene áldoznunk. Irreálisnak tűnt, hogy kapunk egy-két kiképzésre váró fiatalot, de cserébe le kell mondanunk egy szakemberről.

– A fizikai állományban működik a szakképzés. Középiskolákból, technikumból érkező, utolsó éves diákok több hónapot dolgoznak nálunk, rendes munkaszerződéssel. Közülük többen a tanulmányaik befejezése után vissza is térnek hozzánk. A felsőoktatásból is van levelezős, közgazdász hallgatónk, ha

végez, őt is szándékunkban áll alkalmazni. Ezek működőképesebb konstrukcióknak tűnnek.

■ **Csath Magdolna:** – A tapasztalatok azt mutatják, a duális képzés nem működik igazán jól. A multinacionális vállalatok igényeire van szabva, a fő célja – ami önmagában még nem lenne baj –, hogy felgyorsítsa a szakképzést. Minél kevesebb humánoktatás, minél több specifikus szakmai gyakorlat. Ez ebben a formában rossz irány. Ha a szakképzésből ki akarjuk hagyni az általános műveltséget, az alapjaiban fogja tönkretenni a versenyképességet. Szakbarbárokat fogunk faragni, és kimarad az ember, a maga értékrendjével. A multinacionális vállalatoknak – mivel jellemzően rövid távon akarnak minél nagyobb profitra szert tenni – ez így is megfelel, de nemzetgazdasági szinten ezzel a céllal nem lehetünk elégedettek.

HOVÁ LETT AZ INFLÁCIÓ?

■ **Bodrogai Ferenc:** – A vállalkozókhöz, a termelő cégekhez bejön az infláció, csak a kerítésnél megáll, és ott halmozódik föl. Az infláció gyakorlatilag az a drágulás, aminek az árban meg kellene jelenni, ehelyett profitvesztés formájában gyűlik a vállalkozásoknál. Ez nem történhet az idők végezetéig. A gátak előbb-utóbb átszakadnak, csakhogy addig rengeteg cég kidől. Ennek a gazdasági hatásmechanizmusa nemcsak hogy a versenyképességre, de a vállalkozások talpon maradására is rendkívüli módon hat, lehet, hogy ideje lenne ezzel többet foglalkozni. Mert, ha az alapanyagok drágulása nem mehet át a fogyasztói árakba akár az üzletlánci erőfölény, akár a gazdaságpolitika miatt, akkor egy fokozatos, kis léptékű áremelés helyett, drasztikus lépések következnek. Az építőiparban ezt már megtapasztaltuk. A következő a szállítás lesz, az pedig minden más árat magával fog húzni.

■ **Selmeczi Attila:** – A céginformációs adatbázisokból egyértelműen látszik, hogy a vállalkozások döntő többségének a 2017-es eredménye lefeleződött az előző évihez képest. Az emelkedő bérekhez, járulékokhoz a fuvarozásban még jön az üzemanyag, a biztosítások, az útdíjak. Mindezt jelentős költségnövekedés.

– Nyár óta beszédtem szakmai berkekben az infláció, én már idén áremelést vártam. Nem így lett. Amíg tart a haszonkulcs, a fuvarozó nem emel. A lejárt tendereinket csak úgy tudtuk hosszabbítani, ha nem emeltünk árat. Ahol így nem vállaltuk, ott az olcsóbb árral elvitték tőlünk a munkákat. Veszteséggel pedig nem szabad elvállalni. Pontos méréseink vannak, napra készen nyomon tudjuk követni az eredményességünket, ez alapján hozzuk meg a döntéseinket. Pár százalékos haszonnal már nagyon könnyű veszteségbe fordulni. Ha valaki nem kezdi el lekövetni a költségváltozásait, és továbbra is alacsonyan tartja az árait, az nem fogja túlélni a következő

időszakot. Sok ilyen céget látok. Közülük sokan csak a jövő év tavaszán, az éves záraskor, a könyvelésből tudják meg a rossz hírt, hogy veszteséget termeltek. Persze egy ideig még a bankok segítségével finanszírozhatóak lesznek, de ha nem változtatnak, nem húzzák sokáig. Nincs tehát más megoldás – ezt mutatták a 2018-as I. negyedéves összesítőink – árat kell emelni.

■ **Galler Károly:** – Az előállítási költségek, alapanyagok, bérek, energia árak folyamatosan növekednek, miközben a piaci elvárás az, hogy az áraink ne változzanak. Ez hosszú távon nem fog menni, mert eközben a vállalatok alapvető célja, a profittermelő képessége fog eltűnni. Azért nem emelhetünk, mert az uniós árakhoz kell alkalmazkodnunk, mert ugyanazt nyugaton olcsóbban, hatékonyabban elő tudják állítani. De akkor mire alapozzuk majd a felzárkózást? A termelékenység-növekedés, a hatékonyság növelés a megoldás, ami az egyre csökkenő árakkal egyre kevésbé finanszírozható.

MOST A MAGYAROKON A SOR!

■ **Csath Magdolna:** – A magyar gazdaság-szerkezet az egyik legfontosabb versenyképességi kérdés, melyet állami szinten kellene újragondolni. A multinacionális cégek becsábitása, bevonása, mint legfontosabb munkahelyteremtő cél – rendkívül hatékonyan működött az elmúlt időszakban. Az adók, a bérek járulékaiknak csökkentése, az alacsony társasági adó leginkább a multinacionális cégeknek kedvez. Ráadásul – cserébe az új munkahelyekért – olyan volumenű egyedi támogatásokat kaptak, amelyekre a hazai vállalatoknak esélyük sem volt. Azonban ma már felmerül a kérdés: kell-e még nekünk további multinacionális vállalatok

kat idehoznunk, főleg ilyen áron? Az ajándékba adott támogatásokból jelentős profitot termelnek, melynek egy részét kiviszik az országból. Ezzel nem járulnak hozzá Magyarország felzárkózásához. Érdekük továbbra is az olcsó munkaerő, az alacsony adók, a nagy, hazavihető nyereség. Így jelenleg Magyarország hozzájárul Nyugat-Európa gyorsabb fejlődéséhez, miközben mi ismét leszakadunk.

– A magyar gazdaságot kellene mielőbb megerősíteni, válságállóvá tennünk. Mert a gyors változás mellett más jelenség is van: a globális növekedés csökken. A történelemből tudjuk: a nagy változások, előbb-utóbb újabb válságokat hoznak. Ha jól akarunk kijönni belőle, fel kell készülnünk rá.

– Veszélyes, és egészségtelen arányban van jelen a járműipar a hazai feldolgozóiparban. 29%, amiben a most letelepülő BMW még nincs benne. Átalakulóban van az autóipar, és azt már a saját bőrünkön is megtapasztalhatuk, hogy egy általános gazdasági válság esetén ez az iparág az első, ami bajba kerül, és elbocsátja a dolgozóit.

– Válságállóbbá tenni a magyar gazdaságot alapvetően két módon lehet: a lehető leggyorsabban meg kell erősíteni a hazai, nemzeti tulajdonban lévő vállalatokat, erre egy fejlesztési programot kidolgozni. Ez tudomásom szerint már készül. A másik feladat: legalább viszonylagos egyensúlyba hozni az ágazatokat, megerősítve például a nemzeti szinten hagyományosan erős infokommunikációt, gyógyszeripart, élelmiszeripart.

■ **Radetzky Jenő:** – Fontosnak tartom a hazai vállalkozások megerősítését, de semmiképp sem úgy, hogy a nem hatékony, önmagát fenntartani is alig bíró, az eszközeit újratermelni képtelen cégeket tartsuk életben. Az így lekő-

Feldolgozóipari alág	Termelési érték megoszlása	(%) Volumenváltozás az előző év azonos időszakához képest
Járműgyártás	29,7	1,4
Elektronikai ipar	11,5	1,5
Élelmiszeripar	10,0	4,6
Kohászat, fémfeldolgozás	8,6	10,1
Gumi-, műanyag- és építőanyagipar	8,5	14,7
Gép-, gépi berendezés gyártása	6,3	-11,0
Vegyí anyag, termék gyártása	6,1	9,0
Kokszgyártás, kőolajfeldolgozás	4,4	-1,0
Villamos berendezés gyártása	4,3	1,0
Fa-, papír- és nyomdaipar	3,3	5,3
Gyógyszeripar	3,1	6,2
Egyéb feldolgozóipar	2,7	-9,8
Textil- és bőripar	1,5	-5,0
Feldolgozóipar összesen	100,0	2,7

A feldolgozóipari termelés szerkezete és alakulása, 2018. I. negyedév - Forrás: KSH

tött munkaerő társadalmi értelemben sokkal hatékonyabban felhasználható lenne más területeken. A kényszervállalkozások ideje lejárt. Az optimális gazdaságszerkezet megkívánja, hogy csökkenjen a gazdasági szereplők száma. Ausztriához képest nálunk két és félszer annyi jogi személyiségű vállalkozás és egyéni vállalkozó van. Ezek egy részének alkalmazottként vagy beszállítóként kellene működni.

– Új vállalkozások létrejöttek is csak akkor van létjogosultsága, ha az a gazdaságszerkezet pozitív irányú változását segíti. Egyfajta tisztítótűznek végig kell söpörnie a magyar gazdaságon ahhoz, hogy ez helyreálljon, a dolgok a helyükre kerüljenek. A cél az, hogy minél több tudatos magyar családi vállalkozás jöjjön létre, mely tartósan fejleszt, és egy-egy területen akár a piacvezető pozíciót is képes legyen elfoglalni. Az ő útjuk nem feltétlenül az expanzió, inkább a technikában, a humán gondolkodásban, az egyedi hozzáadott értékben kitűnő vállalkozások lesznek életképesek.

■ **Bodrogai Ferenc:** – Erős átalakulás érzékelhető a gazdaságszerkezetben. Heti szinten keresnek meg minket kisvállalkozások, kisebb beszállítók, hogy segítsünk a finanszírozásukban, vagy vegyük meg őket, hogy találjunk valami megoldást a számukra, mert nem bírják már a költségeket. Elindult egy folyamat, aminek következtében nagyon sok kis cég tönkre fog menni. Helyükre erősebb, nagyobb hatékonyságú rendszerek fognak állni. Munkaerő fog felszabadulni, csakúgy, mint az uniós pályázatokban vállalt foglalkoztatási kötelezettségek lejártakor.

– Ezek nemzeti szinten – legalábbis bizonyos fókig – természetes, és kívánatos folyamatok. Aki nem tudja megteremteni a versenyképességét, az nagy valószínűséggel jobban jár, ha elmegy munkavállalónak. Persze van egy réteg, amelyik jobb sorsra, megmentésre érdemes, nekik kellene támogatást nyújtani, hogy felzárkózhassanak. Ezzel párhuzamosan a nagyvállalatok fejlesztései ugyancsak a munkaerő kiváltását célozzák. Mindezek eredményeként változni fog a munkaerőpiac, mérséklődni fog a hiány.

MINDEN JÓBAN VAN VALAMI ROSSZ

Az elmúlt években jelentősen mérséklődtek a munkát terhelő adók, de régiós és nemzetközi összehasonlításban továbbra is magasnak tekinthető. A gyermekes családok adóterhei már megközelítették a régiós szintet a 2011-ben bevezetett családi adókedvezménynek köszönhetően.

A Magyar Nemzeti Bank munkaanyagában kívánatos célként – 2030-ig – a 40%-ot javasolják megcélózni, ezzel megközelítve a – jelenlegi! – régiós átlagot. A javasolt célkitűzések között szerepel még a lakosság minél szélesebb körű – 15-74(!) éves kor kö-

zötti – foglalkoztatása, ámbátor elgondolkodtató, hogy a társadalom fentebb említett egészségügyi állapota, digitalizációs felkészültsége mellett, vajon mit lehet majd kezdeni a hazai 70 éven felüliekkel. Ugyancsak a célkitűzések között találjuk, a külföldön élő magyarok – főleg a fiatalok – nagy számban való hazacsábítását. Ez dicséretes gondolat, csak annak hatékony eszközeit nem látjuk még.

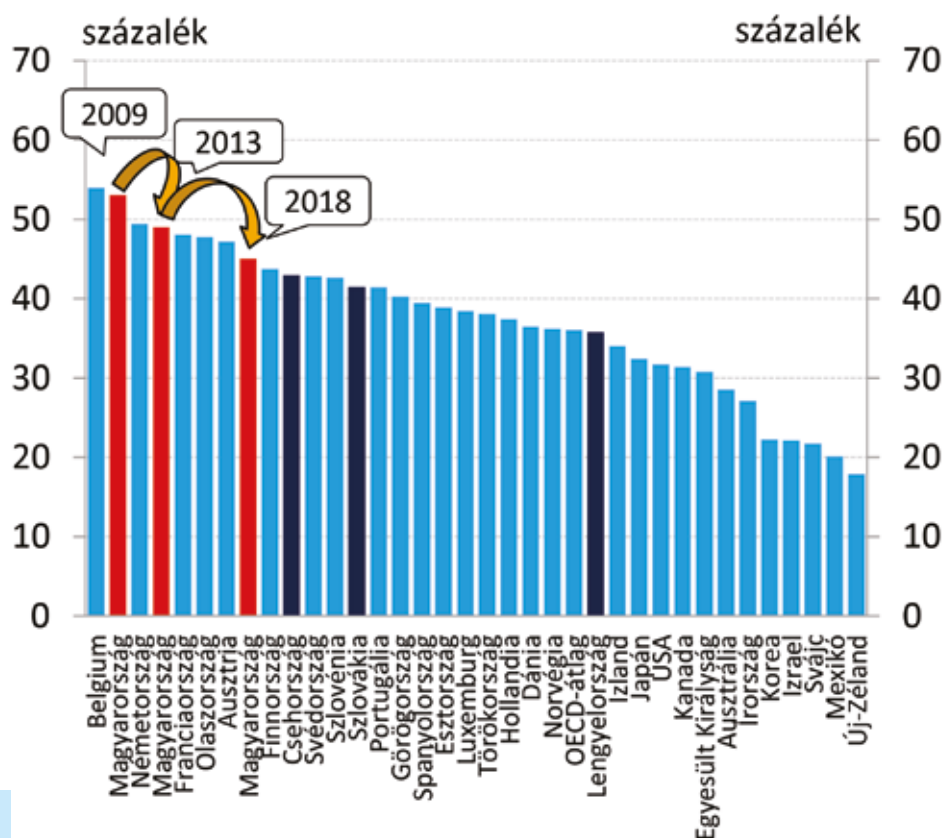
■ **Selmeczi Attila:** – Nem vagyunk versenyképesek a nyugati bérekkel szemben. A magyar bértéher – 47% – még mindig – kelet-európai viszonylatban is – nagyon magas. A megcélzott 40%-kal is csak az átlaghoz közelítünk majd. A további csökkentés tehát indokolt, ráadásul a kormányzat részéről kockázatmentes, hiszen a magasabb bérekhez nominálisan magasabb adók tartoznak, alacsonyabb adókulcs esetén is. – Jó iránynak tartom, hogy a kivándorlást próbáljuk meg mindenáron visszafordítani. A magyar – piacképes és jó munkaerő – sajnos nem itthon dolgozik. Megnőtt a fluktuáció, pedig hazai viszonylatban jó feltételeket tudunk biztosítani. Németország, de főleg Ausztria rendkívül vonzó. 10 év munka után jár a jóval magasabb osztrák nyugdíj. A családosoknak gyerekenként komoly hozzájárulást adnak, ami még csökkentve is – erről éppen most tárgyalunk – 200 euro/gyerek megmarad. Nem tudunk versenyezni velük. Hogyan várható el, hogy velük szemben versenyképesek legyünk? Sokkal vonzóbb, amit

a nyugatiak tudnak adni.

– A hiányszakmákban elkerülhetetlen a további béremelés. Pár éve nem hittek nekem, hogy hamarosan nettó 600 ezret fogunk fizetni a gépkocsivezetőknek. Ma itt tartunk. A munkavállalóknak egyre fontosabbá válik a bejelentett bér is, ami jó, mert tisztítja a piacunkat. Gond az is, hogy előregszik a szakma, a gépjárművezetők nagy része nyugdíjhoz közeledik.

– Ami még baj, jómagam nem szívosen tenném, hogy hozzák a – nem magyar ajkú – képzetlen ukrán és szerb munkaerőt. A szerb rosszabb, mert csak ugródeszkanak tekinti az itteni munkavállalást. Társult tagországból jön, bármikor mehet tovább. Az ukrán nem tud olyan könnyen arrébb állni, de túl azon, hogy nehéz őket beintegrálni, a tapasztalatok azt mutatják, rengeteg kárt okoznak: késnek, összetörik a járműveket. Ma már a fuvarozásban nem az a szakértelm, hogy hányadik fokozatba kell kapcsolni hegymenetben, hanem rengeteg adminisztratív, rakodástechnikai, informatikai feladatot kell elvégezniük a gépkocsivezetőknek. Ezt csak ott tanulták meg, ahol erre meg is volt az igény.

■ **Galler Károly:** – Ezt vártuk. Azt szerettük volna elérni, hogy Magyarországon minél több ember dolgozzon, hogy ne az ingyen segélyeken tengődjenek. Most megtörtént, nincs munkanélküliség. Persze ez se jó, ez is fáj. A németek találoznak ezt nevezik luxusproblémának, mert mindenkinek gond, de az ország szempontjából nem feltétlenül rossz,

Átlagos adók az OECD országokban 2016-ban és Magyarországon 2009-2018 között
átlagkereső, egyedülálló, gyermektelen adózó - Forrás: OECD, MNB

ha sokan dolgoznak, és sok adófizető van.

– Nem szerencsés, hogy az embereket el kell hoznunk onnan, ahol élnek, például a keleti országrészekből. Ott nyilván vákuumot okoz a munkaerőpiacon, de azért sem jó megoldás, mert az első adandó alkalommal, vissza fognak térni a családjukhoz.

– A fellendülés nem fog örökké tartani, azt követően jelentős munkaerő fog felszabadulni. A kormányzati szférában is vannak még tartalékok. Az már más kérdés, hogy aki 40 évet ült az irodában, 50-60 évesen hogyan lesz majd versenyképes munkaerő.

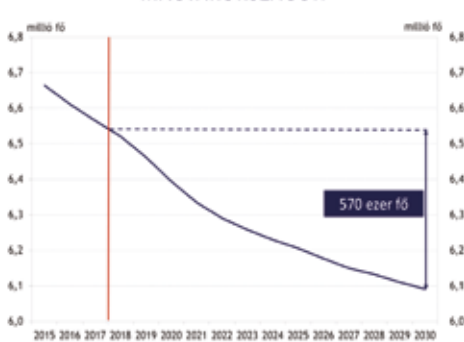
– A külföld elszívó ereje is sok gondot okoz. Egyszerűen nem tudunk annyit fizetni, mint a tőlünk nyugatra lévő országok. A kormány elszánt a tekintetben, hogy 100-200 ezer magyart hazacsábítson. Tényleg van erre esély? Főleg úgy, ha továbbra is az a cél, hogy mindent olcsón adjunk. Ez így nem fog menni.

– Az adatokat nézve rémitőnek tűnhet, hogy a következő tíz esztendőben több százezer munkavállaló fog eltűnni a munkaerőpiacról, akik az aktuális jövedelmükből épp csak fenntartották magukat. A várható alacsony nyugdíjuk vélhetően rákényszeríti majd őket, hogy továbbra is munkát vállaljanak, legalább részidőben. Ezt erősítik a kormányzati intézkedések is, melyek kedvező adózással támogatják a nyugdíjasok alkalmazását. Ez tehát újabb reményt adhat a munkaerő-hiány pótlására.

■ **Csath Magdolna:** – Van egy komolyabb regionális probléma is Magyarországon. Az ország keleti része még mindig el van maradva a nyugatihoz képest. A nagyvállalatok elvonnák a belső migrációra hajlandó keleti embereket. De ez megint szembe megy a nemzeti érdekekkel, mert azt nem lehet célunk, hogy kiüresedjen hazánk keleti része, hogy gazdaságilag megbillenjen az ország. Pedig van ilyen veszély. A megoldást nem a multinacionális vállalatok letelepítésében látnám, hanem a helyi vállalkozások megerősítésében. Egy Dél-koreai példát követhetnénk. Náluk az egész országban jellemzően jól fejlődnek a kkv-k. Ezt úgy érik el, hogy nem a szakember elvándorlásához adnak támogatást (utazási, lakbértámogatás), hanem ahhoz, hogy a fiatal a fejletlen régióba menjen el dolgozni, vagy ott tudjon maradni, hogy a helyiek tudjanak megérsődni. Ezen itthon is érdemes lenne elgondolkodni. A keleti és a nyugati bérkülönbségeket kellene átmenetileg finanszírozni, hogy az ott működő, vagy újonnan létrejövő vállalatok versenyképesek legyenek.

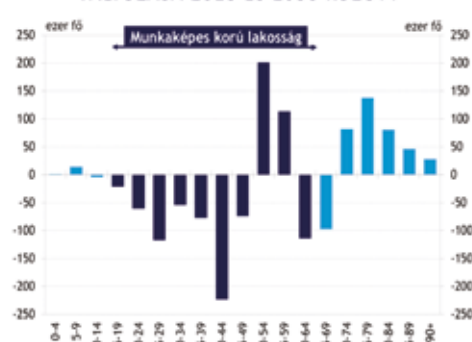
■ **Sinkó Ottó:** – Az ipari szereplők ma leginkább az építőipar elszívó hatását érzik. Egy jó szakember számára ma dilemma, hogy a – kényszerből ugyan, de – nagyon vonzó jövedelmeket ígérő építőiparban vagy az ipar más szegmenseiben helyezkedjen el. Ez a probléma azonban tipikusan projekt jellegű. Még a lakás piac egy darabig porogni fog, de amint a CSOK, a ked-

MUNKAKÉPES KORÚ LAKOSSÁG SZÁMA MAGYARORSZÁGON

Előrejelzés, alapváltozat

MAGYAR LAKOSSÁG KORCSOPORTJAINAK VÁLTOZÁSA 2018 ÉS 2030 KÖZÖTT

Munkaképes korú lakosság száma Magyarországon

Forrás: Eurostat

vezményes áfa lecseng, helyre fog állni a rend.

– A kkv-k helyzetéről ma nehéz reális képet alkotni, mert jelenleg mindenki teljesítési kényszerben van. Egy nagyon nagy beruházási programot hajtunk végre, ebben sok helyi kisvállalatnak adunk munkát, így jól érzékeljük a problémáikat: mindenki szakemberhiánnyal küzd, állandósultak a késedelmes teljesítések, a határidő-problémák, az anyagbeszerzési gondok. Amíg a munkaerőpiac nem kerül ismét egyensúlyba, ez vélhetően így is fog maradni.

■ **Tóth Béla:** – A cégalapítók leszármazottjai közül sokan dolgoznak – és jó lenne, ha még többen tennék ezt – a vállalatunknál. Azt azonban tudomásul kell vennünk, hogy a mai fiatalok már sokkal mobilabbak, egészen más célokat tűznek ki maguk elé, mint egykoron a mi generációink. Keresik a kihívásokat, és ezeket gyakran távolabb találják meg.

– Már jó ideje mi magunk is messzebből – jellemzően Kelet-Magyarországról – vagyunk kénytelenek munkaerőt idevonzani. A környékbeli képzőintézetek kibocsájtása nem fedi le az igényeinket.

– Keletről fiatalok, gyakran párok költöznek ide, vagy épp itt találhatnak egymásra. Összeházasodnak, letelepednek. Eleinte néhány szolgálati lakás megépítésével, a 90-es évek elején épült lakások mai igényeknek megfelelő felújításával úgy gondoltuk, ezt a problémát ki is pipáltuk. Aztán – még nem is végeztünk vele – máris kiderült, hogy tervezhetjük az újabbak építését, mert egyre több távolról érkező dolgozóra van szükségünk. Egy fiatal szakember 4-5 évnél tovább ritkán lakik szolgálati lakásban, amint megtakarít annyit, belevág a saját otthon építésébe. Ennek ellenére az igény nem csökken a szolgálati lakásokra.

– Kétségtelen, hogy egymás elől próbáljuk elorozni a jó munkaerőt. Itt óhatatlanul hátrányba kerülnek azok a vállalatok, kkv-k, akik nem tudnak olyan hatékonysággal működni, hogy

meg tudják fizetni a jó munkást. Fokozatosan elveszítik a legjobb embereiket, ami elindítja őket a lejtőn, aminek a végén maguk is – maradék kollégáikkal együtt – munkavállalóként fognak megjelenni a piacon.

ADJATOK EGY FIX PONTOT...

■ **Csath Magdolna:** – A helyi fejlődéshez elengedhetetlen legalább egy minimális infrastruktúra. A keleti országrészben ezen a téren még rengeteg a teendő. Nem beszélhetünk versenyképességről addig, amíg egy megyeszékhelyet a fővárosból nem lehet gyorsvonattal megközelíteni, és még a személyvonattal is csak átszállással. Pedig példaképpen Salgótarján egy ilyen megyeközpont. Hogyan lehet így versenyezni? Ez állami feladat. Nem csak a multiknak kell az infrastruktúrát kiépíteni, a magyar kisvállalatok versenyképessége épp úgy megkívánja azt.

■ **Simon István:** – A munkaerő-hiány orvoslásához elengedhetetlennek tartom a térségfejlesztést is, mellyel Székesfehérvár elszívó erejét legalább kisebb-nagyobb mértékben ellensúlyozni tudjuk. Mivel ebben maximálisan érdekeltek vagyunk, szívesen részt vállalunk a feladatból. Ennek jegyében készítettünk elő két fejlesztési tervet az elmúlt két esztendőben. Szabadbattyánban indokoltnak tartanánk egy sport- és szabadidőközpontot, mely lehetővé tenné az itt élőknek, illetve a gyerekeiknek, hogy ne kelljen naponta ingáznuk, ha sportolni szeretnének. Másik vonalon a turizmusfejlesztést segítenénk, a helyi adottságok kiaknázását. A Seuso kincseket itt találták meg Kőszárhelyen. Ez egy olyan alap, amire építhetnénk: a kastély fejlesztésével, kiállítóterrel, kis látogatóközpont kialakításával. Erre különféle túraútonalakat fűzhetnénk fel: kis római csónakokon leereszkedve a Kula toronyig, majd ellátogatva

Gorziumba, vagy onnan akár egész Úrhidáig. Csodálatos környéken élünk. Persze ehhez elengedhetetlen az együttgondolkodás, az együttműködés. A látványtervek mindenesetre ehhez már készen állnak.

KIS ÖTLETEK – NAGY EREDMÉNYEK

■ **Nagy Alajos:** – Az innováció létfontosságú. Az alaptermék – esetünkben a bútör – önmagában már nem feltétlenül versenyképes egy adott piacon. Egy okosiroda – amin éppen dolgozunk –, olyan pluszt képes ehhez adni, amivel teljesen új vevők szólíthatók meg, vagy segít a már meglévők megtartásában. Az információtechnológia a következő évek, évtizedek meghatározó iparága lesz. Ebből egyszerűen nem lehet kimaradni, lemaradni.

– Tradíció és innováció – ezek a jelszavaink. 70 éves céggként megéltünk már egy-két mélyrepülést, de valamennyiből megerősödve kerültünk ki. Mindig az innováció vitt ki bennünket az aktuális bajból. Az innováció nem azonos a robotokkal, az is annak számít, ha valaki képes felismerni, hogy mikor milyen irányba kell haladnia. Volt, amikor a lakossági bútorgyártásból éltünk, de időben nyitottunk az irodabútör-piac felé is. 2015-ben szervezetileg is átalakultunk, több lábra álltunk, mert ez is, ahogy a mindenkori igényekhez való alkalmazkodás, segíti a folyamatos megújulást, a fennmaradást. Voltunk mi már irodabútörgyár, amikor nagy készletre

nagy viszonteladói körnek szállítottunk. Most messze nem ezt csináljuk. Projektekben gondol-

kell, hogy szóljon egy kkv esetében, hanem a való világ napi problémáiról. Apró, jobb meg-

A K+F nem a világszabadalmakról kell, hogy szóljon egy kkv esetében, hanem a való világ napi problémáiról.

kodunk, ami egy teljesen új irány, egészen más magatartást igényel. Ezek mind-mind innovatív lépések.

■ **Simon Péter:** – Kutatás-fejlesztést csak valós igényekre érdemes végezni. Cégen belül tartjuk ezeket a feladatainkat, a saját illetve a vevőink mérnökeire alapozva. Tudást, minőséget, nagy hozzáadott értéket viszünk a termékeinkbe. Az új projektjeink 50%-ban ez az elv már érvényre jut.

– Nagyon pontos, precíz és nagy sorozatgyártású műanyag termékeket – évente 430 milliót – gyártunk, selejt nélkül. Ennek a minőségnek ára van, de a gyártóink ezt hajlandóak is megfizetni. Ehhez kell a három évtizedes tapasztalat, a fokozatosan felépített vállalati kultúra és a legmodernebb eszközök használata. Soha nem akartunk a legnagyobbak lenni. Ma 400 fővel, százal kevesebben, mint 2010-ben, jobb eredményt tudunk elérni.

■ **Simon István:** – A belső fejlesztésekre építünk, amivel magunk tudjuk a folyamatainkat jobbitani. A K+F nem a világszabadalmakról

oldásokról, ötletekről, amit akár a vevőinkkel közösen találunk ki.

■ **Krámlí Attila:** – A hatékonyságot célzó intézkedéseink egy része tudásnövelés. A kutatás-fejlesztést, a folyamatos jobbitást alapvetőnek tartjuk, de ehhez ismernünk kell az elérhető legmodernebb technológiákat, és meg kell szerezniünk a legmagasabb tudást hozzá. Ezért, amire csak lehet – mérnöki tudományhoz kapcsolódó képzésekre, menedzseri kompetenciák fejlesztésére –, elküldjük a kollégákat továbbképzésre. Nagyon sok fizetős képzés van, de hál' istennek meg is tudjuk termelni a rávalót. A szaktudás, a K+F kiváló versenyelőny.

■ **Kis Éva:** – Szeretjük az innovációt, a kutatás-fejlesztést. Ez az egyik erősségünk. Ez egy olyan szolgáltatás a partnerek felé, ami töredést ad, erősíti a kötődést. Mindig igyekszünk – akár csak a már meglévő termékeinken – egy kis novumot bemutatni. Ha a partner hozza az elképzelését, örömmel tárgyalunk erről, ha nincs ötlet, mi megyünk elébe a dolgoknak, és mutatjuk be javaslatainkat. Sokszoros díjasok vagyunk innovációban, a fehérvári cégünk kétszeres világdíjas gyógyszeripari csomagolóanyag termékkel. Ez a munkánk egyik legszebb része, és óriási előnyt jelent a piacon. Az ötlet a kkv-k számára is megfizethető, elérhető „luxus”, ami segíti a fennmaradásukat, versenyképességüket.

■ **Tóth Béla:** – Mindig odafigyelünk az újszerű megoldásokra, próbáljuk azokat meghonosítani az állattenyésztésben a tartástechnológiában, fajtaválasztásban, de ugyanez vonatkozik a növénytermesztésre – új agrotechnológiai eljárások, informatikai rendszerek –, a malmászatra és a tesztgyártásra is. Olyan óriási nagy újításokra a piac oldaláról nincsen igény, arra kell törekednünk, hogy mindig csak egy kicsit más legyen. Az állandó minőség, a higiénikus körülmények alapként jelentkeznek, újítani főleg a csomagolásban, a pontosabb szállításban lehet. Ezek apró finomítások, távolról nézve nem bonyolult megoldások, de mégis, ha már 10-100 ezer tonnáról beszélünk, akkor a logisztika is egy komoly kihívást jelent. A hullámzó fogyasztói igények is számos kihívást jelentettek, melyre a raktár- és fuvarkapacitásunk bővítésével, testre szabásával tudtunk reagálni. Mindig van mire felkészülni, ha versenyben akarunk maradni.

CSEH TERÉZ

Következő lapszámunkban
folytatjuk!

Rigó Péter és Rigó Erik

Húsz éves múlt az Év Vagyonvédelmi Vállalkozása

Generációváltás a DERIK Hungária Kft.-nél

A Vállalkozók Országos Szövetsége Komárom-Esztergom megyei szervezetének gálaestjén az Év Vagyonvédelmi Vállalkozása díjat 2018-ban az alakulásának huszadik évfordulóját tavaly ünneplő, tatai székhelyű DERIK Hungária Kft. ügyvezető igazgatója, Rigó Erik vehette át.

Rigó Erik, aki korábban Tata város rendőrkapitánya volt, 47 évesen ment nyugdíjba. Felhasználva szakmai tapasztalatait, vállalkozásba fogott, 1997-ben létrehozta a D'ERIK Nyomozóiroda Bt.-t, amely az első időszakban főleg magánnyomozással foglalkozott, majd ahogy az évek teltek, az objektumőrzés, a vagyonvédelem, és a biztonságtechnika került előtérbe.

– Igazi családi vállalkozás vagyunk – kezdi beszélgetésünket **Rigó Erik** –, ami azt jelenti, hogy a feleségem, a lányom, a fiam, a vejem és a menyem is a cégnél dolgozik. Vannak persze viták is, ugyanakkor nagy előny, hogy gyorsan tudunk dönteni szinte minden kérdésben. A generációs különbségek előnyös oldalait érezzük, kihasználjuk. Novembertől egyébként nálunk is megtörtént a generációváltás, fiam, Rigó Péter vette át a cég irányítását.

Több nagyvállalatnál találkozhatunk a DERIK felirátú mellényt viselő biztonsági őrkkel, de riasztó-, beléptető- és kamera-rendszereket is működtetnek, azaz távfelügyelettel is az ügyfelek rendelkezésére állnak. Kevesen tudják róluk, hogy több mint 2000 riasztó-távfelügyeleti ügyfelük is van.

– Az ügyfelek komplex kiszolgálására törekszünk, például takarítási és kertészeti szolgáltatásokat is nyújtunk – teszi hozzá **Rigó Péter**

– Egyformán fontosnak tartjuk, hogy partnereink és a munkatársaink is elégedettek legyenek. Ehhez oda kell figyelniünk minden apróságra, valamint arra, hogy folyamatosan fejlesszünk, innovatívak legyünk. Sokat tanulunk a nagy cégektől, ennek eredményeként igyekszünk a legmodernebb technológiát, költséghatékony informatikai megoldásokat bevetni. Ez az élőőrös őrzés csökkentéséhez, ezzel párhuzamosan a távfelügyelet növekedéséhez vezet.

Jelenleg 84 fő alkalmazottat foglalkoztatnak, de a cég vezetése az élőőrös őr és a gép harmóniájára koncentrál, törekedve arra, hogy a kettő erősítse egymást. Természetesnek tartják, hogy minden esetben betartsák a törvényeket, szabályokat, ami a vagyonvédelemben finoman fogalmazva nem minden cégre jellemző.

– A becsületesség hosszútávon kifizetődő – szögezi le **Rigó Erik**. – Küzdelmes és szép húsz év van mögöttünk, amit az eredményeink is igazolnak. Elégedett vagyok, boldog a családom, ennél nem kell több. Munkánk mellett pedig nagyon fontosnak tartjuk a társadalmi felelősségvállalást.

Rigó Erik a Mosolygós Gyermekekért Alapítvány egyik alapítója, és fiával együtt tagja a Rotary Clubnak. Kevés olyan tatai

rendezvény van, amelyet nem támogatnak valamilyen módon. Átérik a nehéz sorsúak gondjait, segítenek akkor is, ha erre nem is kéri őket.

– Kiemelten fontosnak tartjuk az innovációt, kulcsszavaink egyebek között az Ipar 4.0, a mesterséges intelligencia, a gépi észlelés, a folyamatok digitalizálása, a távoli elérés – sorolja **Rigó Péter**, a cég új ügyvezetője. – A munkát még pontosabbá tesszük, meghallgatjuk az ügyfeleket, közösen keressük az optimális megoldást. Lényeges dolog, hogy a következő hónapokban, években olcsóbb lesz az őrzés, a biztonság a cégnek. Egyre több az olyan multinacionális cég, ahol a virtuális őrzésre állunk át, magas szintű biztonsági rendszerrel. A DERIK információs központjában látjuk, hogy mi történik, és ha szükséges, beavatkozunk. Komplex szolgáltatásra törekszünk, megoldozunk megrendelőink bizalmáért.

– Családi vállalkozás vagyunk, természetesnek tartom, hogy kikérem édesapám tanácsait, ő a háttérből segít, a mindennapi munka fölé emelkedve – zárja beszélgetésüket **Rigó Péter**. – A család alapértéke a szeretet, a vállalkozásé a profit, a kettő ötvözte tette és teszi erőssé, stabilá a céget.

Tovább erősödik a két Komárom kapcsolata

Elektromos busz közlekedhet a Duna fölött

A határon átnyúló közösségi közlekedési szolgáltatások javítása a két Komárom között címmel tartott közös sajtótájékoztatót dr. Molnár Attila Dél-, valamint Keszegh Béla Észak-Komárom nemrég megválasztott, és Stubendek László a város korábbi polgármestere az észak-komáromi városházán. A tájékoztatón jelen volt Németh Tamás, a Középnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. vezérigazgatója is.

Dr. Molnár Attila a sajtótájékoztató elején hangsúlyozta: az ilyen és ehhez hasonló közös projektek is azt bizonyítják, hogy Komárom egy város, amely a Duna két partján helyezkedik el. Hozzátette, jelen együttműködés célja, hogy a városrészek közti közösségi buszközlekedés minősége javuljon.

– Reményeink szerint a projekt keretében hamarosan egy Komáromban gyártott elektromos busz közlekedhet a Duna két partja között – zárta gondolatait a polgármester.

Keszegh Béla kiemelte, hogy a pályázatnak köszönhetően mindkét településrészen felújításra kerülnek a buszvégállomások és a buszmegállók is. A megállókba okos-panelek kerülnek, amelyekről az utasok friss és aktuális

információkat kaphatnak a járatokról. Ezenkívül honlap és ahhoz kapcsolódó mobil applikáció is készül, amely megkönnyíti az utasok tájékozódását, így pontosan értesülhetnek majd arról, hogy mikor érkezik az autóbusz, vagy éppen az adott időpontban merre jár. A projekt összköltsége: 999.766,71 euró. A pályázat támogatási intenzitása a magyar projektrészek esetén: 85% az ERFA hozzájárulás, 10% a magyar állam hozzájárulása, és 5% az önrész. A projekt 2018 szeptemberétől 24 hónapig tart.

Részt vevő partnerek: Komárom Város Önkormányzata (Vezető partner, Magyarország), Középnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (Magyarország) és a Comorra Servis (Szlovákia).

TO – Fotó: MAZÁN TIBOR

ÁTADTÁK A BYD ELSŐ BUSZÁT

Komárom - Átadták a BYD első magyarországi megrendelésre készült elektromos buszát Salgótarján Város Önkormányzatának, a jármű a kínai vállalat tavaly felavatott komáromi gyárában készült és januárban áll forgalomba a nórádi megveszékhelyen.

GYÁRAT ÉPÍT A DÉL-KOREAI DOOSAN

Tatabánya - Az új üzem Európában egyedülként fog elektromos autók akkumulátoraihoz részliát gyártani. A Doosan Group európai elnöke közölte, hogy az évi 50 ezer tonna gyártókapacitású üzem építése még idén elkezdődik, és várhatóan 2019 második felében ér véget - jelentette be **Szíjjártó Péter** külügyminiszter.

DÓZSÁSOK AZ ERŐMŰBEN

Dunaújváros - A Dózsa György Általános Iskola tanulói a Paksi Atomerőmű Tájékoztató- és Látogató Központjába látogattak. A 2018/19-es tanévben a Nemzeti Tehetségprogram keretében a „matematikai, a természettudományos, a technikai, digitális, valamint a szakmatanuláshoz szükséges kompetenciák erősítése a köznevelési intézményekben” című pályázat valósul meg heti másfél órás foglalkozásokon a dunaújvárosi Dózsa György Általános Iskolában tizenkét diák részvételével.

„Ha rosszkedvű a pék, nem mosolyog a kenyere”

Életműdíjat kapott Gyenge Katalin

A Magyar Pékszövetség javaslatára novemberben Gyenge Katalin, a balatonkenesei Katica Pékség ügyvezető-tulajdonosa 45 éves példamutató szakmai pályafutásáért Életműdíjat vehetett át Nagy István agrárminisztertől. A finom, nyálcsorgató illatokat árasztó pékség kávéházában beszélgettünk a díjazottal.

– *Idézzük fel pályafutásának főbb állomásait!*

– Baranyában, Nagyszénáson születtem földműves családban, 1950-ben. 1973-ban lettem üzemvezető, majd vezető az orosházi kenyérgyárban. A pályám azóta is a sütő- és édesiparhoz köt. 1990-ig dolgoztam Oroszházán, és a vállalat segítségével mindenféle iskolát, tanfolyamot elvégeztem, ami ebben a szakmában létezik. 1990-től vagyok vállalkozó, először a Berek Rolád Kft.-ben voltam tulajdonos, majd a balatonkenesei Pékmester Kft.-t vásároltam meg 1992-ben. Azóta vagyok a Pékmester Biscuits Kft. tulajdonos-ügyvezetője egy személyben. A városközpontban működünk, a sütőde mellett itt van a kávé- és teaházunk, a reggelizőnk, és különböző tevékenységekre alkalmas számos üzlethelyiségünk, ahol például egy bankfiók is működik. Sokszor és sikeresen pályáztunk, ami jelentős segítséget jelentett a cégnek.

– Üzemünk és a tevékenységünk Katica márkanév alatt vált ismertté, mondhatni fogalommal, és a Katica Center turisztikai terméké is kinőtte magát. Akkreditált képzőműhely vagyunk, mintegy 300 gyerek gyakorlati képzése történt az elmúlt években sütő-cukrász szakon. Több nemzetközi kiállításon is részt vettünk, alapelvünk a folyamatos termékfejlesztés, és vendégeink, ügyfeleink magas színvonalú kiszolgálása.

– *Kollégáinkkal sokszor betérünk a Katicába egy kávéra, reggelire, vagy csak egy*

kis sütikére. Tanúi lehettünk az elmúlt években a folyamatos fejlődésnek.

– Örülök, hogy így látja. Én is úgy gondolom, hogy a folyamatos fejlődés, innováció, és a több lábon állás nélkül egy vállalkozás halálra van ma ítélve. Jelen pillanatban az alap a napi termelésünk kenyér- és pékáruból. Van egy folyamatos innovációnk a kekszek és a linzertermékek területén, amivel már elég régóta foglalkozunk. Most az ún. glutén- és laktózmentes termékek gyártmányfejlesztése folyik a kekszek vonatkozásában. Jelenleg egy másik céggel közösen – amelynek külkereskedelmi kapcsolatai is vannak – dolgozunk, és legyártottunk egy nagyobb mennyiségű laktózmentes terméket, amit Ausztráliában értékesítünk. Most dolgozunk a gluténmentesen, és Dubai-ba megyünk majd nemzetközi kiállításra, amely február 17-én nyílik.

– *Hogy látja a pékszakma jövőjét?*

– Az EU elvette sajnos a termelési kedvünket, megvette a piacunkat. A pékszakmában dolgozó mintegy 2000 hazai vállalkozás nem jó árpolitikát folytatott, belementek a multik által diktált árharcba. Ezáltal a fejlesztésre nem maradt pénz, illetve a mindennapokért való küszködés jellemezte az utóbbi években a sütőipari vállalkozások működését. Elérkezett az a pont, amikor a fejlesztések meg nem történte és a munkaerőhiány miatt sorra csuknak be pékségek. A kormány most új irányt jelölt ki, központosítja a sütőipar szerepét a fagyasztott

technológiával, ezáltal frissességet adva, meghagyva az „egy falu-egy pékség” elvét. Aki ebben fel tudja venni a harcot, az életben marad. Ehhez arra van szükség, hogy meg kell kérni a termék árát.

– *Említette a munkaerőhiányt. Ez mennyiben sújtja a Katica Pékséget?*

– Sajnos nálunk is érezhető, szerencsére több régi dolgozónk is van, akik kezdetektől velünk tartanak. A szakmai képzés megszűnt Veszprém megyében, Fejérbén még van, de Fehérvár elszívja a frissen végzett fiatalokat. Nagyon kevesen jelentkeznek péknek, nálunk is inkább cukrásztanulók vannak. Ugyanez igaz a felsőoktatásra is, jelenlegi magasabban kvalifikált munkatársaink más végzettséggel érkeztek, és nálunk tanultak bele a szakmába. Messzebből kell tehát a munkaerőt biztosítani, ezért bérlakásokra, és munkásszállás kialakítására ruháztunk be. Jelenleg mintegy ötvenen dolgoznak a Katica Pékségben.

– *Mi a sikeres vállalkozás, vállalkozásvezetés titka ön szerint?*

– Ebben a szakmában úgy lehet talpon maradni, hogy meg kell adni az embereknek a biztonságérzetet, a védelmet, és a segítséget. Annyira élő munka a miénk, hogyha valakinek rossz hangulata van, látszik a terméken. Ha rosszkedvű a pék, nem mosolyog a kenyere!

VEÉR KÁROLY
FOTÓ: PRINCZ MIHÁLY

Országos elismerést kapott a Grundfos Magyarország Gyártó Kft.

A Grundfos lett Az Év Családbarát Vállalata

Napjainkban Magyarországon minden vállalat számára kihívás a munkaerő motiválása és megtartása. Ahány cég, annyiféle módon próbál ennek a kihívásnak megfelelni. A Grundfos Magyarország Gyártó Kft. – ugyan mindig is szem előtt tartotta a családbarát megoldásokat –, 2018-ban úgy döntött: a család és a munkahely összhangjának megteremtésére még nagyobb hangsúlyt fektet. Ennek a munkának a gyümölcseként vehette át nemrégiben Török László ügyvezető igazgató Az Év Családbarát Vállalata kitüntető címet.

– A világban két nagy és fontos közösség van: az egyik a munka közössége, a másik pedig a család. Az is visszaigazolást nyert már, hogy a családokkal való törődés, ennek a rangos címnek a birtoklása gazdasági értelemben is jó befektetés. Egy nagyvállalat ugyanis tavaly felmérte, melyik volt a leghatásosabb PR-tevékenysége, és kiderült, hogy az elnyert Családbarát Vállalat díj bizonyult a leggyorsabban megtérülőnek.

– Ezen persze nincs is mit csodálkozni, hiszen az első helyen mindenkinek a család áll, ugyanakkor az sem elhanyagolható szempont, milyen a családi élet és a munkahely összhangja, hiszen ezek a fontos közösségek határozzák meg mindennapjainkat.

– A Grundfos ezért úgy döntött, nem csak hogy még több, még rugalmasabb megoldást kínál a dolgozóinak, a családoknak, de meg is méretteti magát ezen a rangos versenyen – mondta Török László ügyvezető igazgató.

A Három Királyfi, Három Királylány Mozgalom küldetése, hogy a karrier és család

összeegyeztetésének támogatásával több gyermek születhessen meg Magyarországon.

Az egyesület 2013 óta adományoz Családbarát Vállalat címet olyan cégeknek, amelyek a munka és magánélet egyensúlyának támogatásával hozzájárulnak a családbarát szemlélet erősítéséhez.

Nagyvállalati kategóriában a Grundfos Magyarország Kft. nyerte el a fődíjat, Az Év Családbarát Vállalata 2018 címet, mely elismerése a cég ilyen irányú intézkedéseinek, törekvéseinek.

A rangos díjat – többek között – az Apák napja programért, a szülés után visszatérő kismamák újra munkába állásának támogatásaként kialakított 7+1 órás munkarendért, valamint az úgynevezett 8-tól 16 óráig tartó „kismama-műszak”, és további rugalmas munkaszervezési formák kialakításáért vehették át.

Ez utóbbiak között olyan újszerű megoldások szerepeltek például, mint a nyári

szünidő ideje alatti nyári táborok szervezése a munkatársak óvodás és iskoláskorú gyermekei számára, a női-férfi szerepek és a munka-magánélet összehangolásának támogatása.

– A Grundfos Magyarország Gyártó Kft. előnyek tekinti, ha mind a férj, mind a feleség a cégnél dolgozik, sőt, igyekszünk segíteni az utódok karrierjét is azzal, hogy a dolgozóink gyermekei – akár a duális képzés keretein belül – olyan versenyképes szakmát szerezhetnek nálunk, amelylyel a jövőjük, a munkahelyük biztosított cégünk-nél – mondta az országos elismerés kapcsán Urbán Anita, a Grundfos Magyarország Gyártó Kft. HR igazgatója.

Az eseményen Varga Mihály miniszterelnök-helyettes kiemelte, hogy a kitüntetettek megoldásai példaértékűek, melyeket gyűjteni és terjeszteni kell, hogy minél több családbarát munkahely jöjjön létre, előnyt hozva a vállalatoknak, az embereknek, a családoknak és az országnak is.

**AZT MONDJÁK, HA EGY PROBLÉMA
MEGOLDÁSÁHOZ HOZZÁFOGSZ, MÁR
MEG IS OLDOTTAD A FELÉT. A MÁSIK
FELÉT PEDIG MEGOLDJUK KÖZÖSEN.**

AGC
Your Dreams, Our Challenge

Bármilyen kérdésre gyors válasz érkezik

„Számíthatsz ránk” program az AGC-ben

Sokszor, és sokféle probléma merülhet fel egy ember életében, aminek megoldásához jó tanácsra, szakszerű tájékoztatásra van szükségünk. Ráadásul, ha személyesen megyünk ügyvédhez, pénzügyi tanácsadóhoz vagy mondjuk dietetikushoz, az rengeteg pénzbe kerül, és sokszor még szabadságot is ki kell venni, hogy a megadott időpontban ott lehessünk. Ezt a problémát orvosolják az AGC Glass Hungary Kft.-nél egy új módszerrel. A „Számíthatsz ránk” programról Gíber Mihály HR igazgatóval beszélgettünk.

– Honnan jött az ötlet?

– Régi gondot próbálunk orvosolni az új rendszerrel. Amikor a svájci frankos hitelek kapcsán lakásproblémákkal küszködtek a munkatársaink, rengetegszer fordultak segítségért, tanácsért HR osztályunkhoz. Mi természetesen próbáltunk akkor is segíteni, amit tudtunk. Volt, akinek még hitelkiváltásra is adtunk pénzt. Nagyon szoros kapcsolat alakult ki a dolgozókkal, és ezt követően is sokszor megkerestek minket, olykor magánéleti problémákkal is. Örökölttem, nem tudom, hogy kell intézni, nincs pénzem ügyvédre, vagy szeretném a sok hitelemet kiváltani egyre, válófélben vagyok, gyerekperünk van, a főnökömmel nem jövök ki, de előkerültek életvezetési kérdések is. Nem vagyunk minden kérdésben szakemberek, de ennek ellenére próbáltunk segíteni, amennyire tőlünk tellett, de itt 1000 ember dolgozik, vannak ennek is határai.

– Mi jelentette a megoldást?

– Elkezdtünk gondolkodni, hogy mit lehetne csinálni, becsatornázni az egészet valamilyen folyamatba, mert nagyon nagy igény van rá. Ráakadtunk egy kanadai cégre, amely Európában 12 országban működik. Magyarországon is jelen vannak, a hét minden napján 0-24 órájában helpline rendszert

üzemeltetnek. Felvettük velük a kapcsolatot, kértünk tőlük referenciákat, felkerestük a szolgáltatásaikat már használó hazai cégeket (pld. Kecskeméten a Mercedest), és nagyon jó tapasztalatokról, partneri elégedettségről számoltak be.

– Hogy működik a rendszer a gyakorlatban?

– Az AGC szerződést kötött a céggel, amely így a dolgozóink számára non-stop elérhető telefonon és online felületen. Szakemberek rendelkezésre állnak magánéleti problémák, jogi ügyek, egészségügy, pénzügy, pszichológia, és még számos más területen. Első lépésben hívni kell egy zöld, ingyenes számot – egyébként az egész dolog ingyenes a dolgozóinknak –, amikor egyeztetnek egy időpontot, és két napon belül kapcsolják a megfelelő szakembert, aki rendelkezésre áll. Lehet akár személyes megbeszélést kérni, van telefonról letölthető applikáció, valamint chatelni is lehet velük. Egy probléma kapcsán öt alkalommal lehet konzultálni.

– Mikor indult a rendszer, és milyenek az első tapasztalatok?

– Októberben indult a program, legelőször csináltunk egy kommunikációs kampányt a gyárban. Mellesleg teljesen anonim a do-

log, csupán annyit kell bemondani, hogy az illető az AGC alkalmazottja, és akár fantáziánévén is kommunikálhat a továbbiakban. Rögtön az első hónapban 25-en vették igénybe, a második hónapban már 30-an. Én csak arról kapok infót, hogy hányan telefonálnak, és milyen témakörökben. Ez tehát a „Számíthatsz ránk” program. A visszajelzések pozitívak, még a felső vezetők között is van, aki megkereste őket egy adásvétellel kapcsolatban, de számos betanított munkás is igénybe veszi a szolgáltatást.

– Nem múlt el mára az újdonság varázsa?

– Időnként természetesen rá kell erősíteni a kommunikációra, vannak, akiket biztatgatni kell, és erre készítettük fel a középvezetőket is, ha az ő területükön dolgozó kolléga problémákkal küszködik, akkor vegye fel a céggel a kapcsolatot. Egy kis kártyát is kiosztottunk mindenkinek, a belépő kártya mellé beraktuk, ezen van feltüntetve a zöld telefonszám. Persze ha a munkatársaink továbbra is hozzám fordulnak, próbálok segíteni, de főleg arra igyekszem terelgetni őket, hogy használják ki ezt a jó és számukra ingyenes lehetőséget!

VEÉR KÁROLY

Új buszoknak új telephely

T-Busz: új központ a forgalomirányításnak

Új telephely épült az új tatabányai buszoknak. A T-Busz Kft. új forgalomirányítási központját a helyszínen mutatta be a sajtó munkatársainak Schmidt Csaba polgármester, Bencsik János országgyűlési képviselő, és Kupi Gábor, a T-Busz Kft. ügyvezető igazgatója.

A városi tömegközlekedés megújítása fontos szakaszához érkezett: a Modern Városok Program keretében megvalósuló beruházás nemcsak a buszflotta lecserélését hozza ugyanis magával, hanem az infrastruktúra fejlesztését is. Az új telephelyet az óvárosi erőmű szomszédságában található, hasznosításra váró területen alakították ki. Az Alsógalla és Óváros felől egyaránt jól megközelíthető forgalomirányítási központban 42 autóbust lehet tárolni. Innen indulnak a járatok, itt történik a karbantartás és műszaki ellenőrzés, valamint a diszpécsterszolgálat is itt lesz megtalálható mostantól.

A kilencezer négyzetméter alapterületű, térkövezett és aszfaltburkolattal ellátott forgalomirányítási központ területén elhelyezett mobilkonténer

segítségével a buszok helybeni üzemanyagpótlása is lehetséges lesz. A közel 600 millió forintos, barnamezős beruházás kivitelezését a GEOTECH Tervező, Kivitelező és Kereskedelmi Kft. végezte.

A tatabányai tömegközlekedés megújítására a Modern Városok Program összesen 5,5 milliárd forintos keretösszege nyújt lehetőséget. Ebből az összegből a több mint negyven új, alacsonypadlós busz beszerzésén, az új forgalomirányítási központ megépítésén és a buszmegállók megújításán túl lehetőség nyílik a legmodernebb informatikai megoldásokat is magába foglaló utastájékoztatói rendszer kialakítására is.

TO

WEKERLE NAPOK 2018

Mór - Wekerle Sándor születésének 170. évfordulójának tiszteletére Wekerle Napok 2018 című rendezvénysorozattal emlékezett az életművet gondozó alapítvány és a város közösen. Tudományos konferencia nyitotta a programokat, aminek keretében átadták a Wekerle

Sándor Közgazdasági Életműdíjat posztumusz **Dr. Pogány Erzsébetnek**, valamint **Prof. Dr. Báger Gusztávnak**.

MEGÚJULT A JÓKAI UTCA

Várpalota - Több, mint 100 millió forintból újult meg az idei évben a belvárosi közlekedés szempontjából is fontos Jókai utca. Szélesebb

lett az útszakasz, s új parkolóhelyeket is kialakított a várpalotai önkormányzat.

30 ÉVES A VINUM VULCANUM

Badacsonytomaj - A Borlovagrend születése pillanatától fogva jelen van a borvidék életében. Az eltelt 30 év alatt számtalan kulturális rendezvény résztvevője, szervezője volt. A Vinum Vulcanum Badacsonyi Borlovagrend a kulturált borfogyasztás képviselője, célja a Badacsonyi Borvidék hagyományainak ápolása, és az itt termelt borok hírnevének védelme.

VAGYÓCZKI ISTVÁN,
ÜGYVEZETŐ
GRABARICS ÉPÍTŐIPARI KFT. –
VÁLLALKOZÁSI OSZTÁLY

Professzionális vezetési struktúra – négyfős kabinet – segíti a növekedést

Négyesfogat a Grabarics élén - I. rész

A Grabarics Építőipari Kft. nemcsak, hogy maga mögött tudhat egy negyedszázados szakmai tapasztalatot, de úgy tűnik – a futó projektek nagysága és mélysége alapján –, gyors ütemben, töretlenül fejlődik, ez pedig új kihívások elé állítja a társaságot. Az ingatlanfejlesztési üzletág újraélesztése, a Grabarics Development Kft. életre hívása szintén változásokat generált. A régi-új üzletág élére a cég nagy tapasztalatokkal rendelkező jelenlegi ügyvezetője, Karacs László kerül, a közel 20 milliárd forint árbevételű vállalat operatív feladatainak irányítását pedig egy négyfős kabinet viszi tovább annak érdekében, hogy a tulajdonos, Grabarics Gábor a jövőben kizárólag a stratégiai feladatokra koncentrálhasson. Lapszámról lapszámra megjelenő cikksorozatunkban bemutatjuk az új ingatlanfejlesztő céget, és a kabinetet alkotó „négyesfogat” tagjait, elsőként Vagyóczki Istvánt, a Vállalkozási Osztály vezetőjét.

VAGYÓCZKI ISTVÁN, ÜGYVEZETŐ
GRABARICS ÉPÍTŐIPARI KFT. –
VÁLLALKOZÁSI OSZTÁLY

Egyértelmű volt, hogy az építőipart választom

– 1974-ben születtem Dunaújvárosban, de pár évvel később rácalmásiak lettünk. A szakmához való kötődésem korán kialakult, mert édesapám villanyszerelőként dolgozott. Nem is volt kérdés, hogy Fehérvárra a Jáky József Műszaki Szakközépiskolába jelentkeztem, és az érettségi után még egy évig – a technikumban – magasépítést tanultam. Innen pedig már egyenes út vezetett Pécsre, ahol 1996-ban, építészmérnökként, kiváló minősítéssel fejeztem be tanulmányaimat a Janus Pannonius Tudomány Egyetem Polák Mihály Műszaki Főiskolai Karán. A kivitelezési szakot választottam, mert engem

mindig a gyakorlat érdekelt, a tervezés – az álmodozás – nem az én műfajom.

Út a Grabaricsig

– A 26. számú Állami Építőipari Vállalat ösztöndíjasaként tanultam, de mire megszereztem a diplomát, a cég megszűnt. Ekkor bukkantam az álláshirdetésre, melyben a Grabarics Építőipari Kft. dunaújvárosi Baumit nagykereskedéséhez keresett területi képviselőket. Jelentkeztem, fel is vettek – 1996 augusztusában –, de ebben a munkakörben végül mégsem dolgoztam egy napot sem. Grabarics Gábor a szárnyai alá vett, mindenüvé magával vitt, szerette volna, ha mielőbb átlátom a cég működését. Intenzíven foglalkozott velem, próbálta átadni, amit csak lehetett. Aztán a gyakorlatban is bedobtak a mélyvízbe, Győrbe kerültem egy akkor épp folyamatban lévő építkezésre, a műveseállomás szerkezetén dolgoztunk.

Tanulni mentem Fucskó Illés művezető mellé, aki a kezdetektől a cégnél dolgozott. Hétfőtől péntekig ott laktunk, csak a hétvégén jártunk haza. Nagyon megfogott az a családias légkör, az a bajtársiasság, ami a csapatot jellemezte. Együtt gondolkodtunk, szakmától függetlenül mindenki besegített a másiknak. Én magam is igyekeztem bekapcsolódni a folyamatokba – anyagvásárlás, sofőrködés, számolások –, éppen abba, ami adatott.

Vállalkozási osztály születik

– '97 májusától 9 hónap sorkatonai szolgálat következett, de szerencsére nem szakadt meg a kapcsolat a céggel. A katonaidőm alatt, a cégtulajdonos felkérésére kidolgoztam a társaság első ISO-rendszerét. Gábor a kezdetektől nagy hangsúlyt fektetett a minőségre, hogy büszkéek lehessünk arra, amit elvégeztünk. Fontosnak tartotta, hogy le

legyenek szabályozva a munkafolyamatok. – A honvédségnél töltött idő még egy tekintetben előremutató volt a számomra, az én részlegemnél napi szinten használtuk a számítógépeket. Ez akkoriban még nem volt megszokott. Ennek a tudásnak nagy hasznát vettem később, amikor visszakerültem a munka világába.

– Mérnökként feladatomból volt ajánlatok készítése is. Egy idő után kiderült, hogy az általam összeállított anyagokra sok pozitív visszajelzés érkezett – itt kamatozott főleg az előbb említett számítástechnikai tudás –, összeszedettek, rendezettek, formailag is kellemesek voltak. Gábor úgy látta, hogy ennek mentén egységesíteni kellene az ajánlataink tartalmi és külső jegyeit. A vége az lett, hogy minden egy kézbe – az enyémbe – került. Így jött létre az egyszemélyes Vállalkozási Osztály, ami aztán a növekedéssel párhuzamosan bővült.

– 1998 volt az az év, amikor az első generál kivitelezési munkára adtunk ajánlatot. Ez már nem csak a szerkezetépítésről szólt, rengeteg más területet is érintett – nyílászárókat, burkolatokat, gépészetet, elektromosságot. Ilyenekre korábban nem pályáztunk, nem volt tapasztalatunk, ez ismét indokoltá tette a bővülést. Először csak építész előkészítőket hoztunk a csapatba, akik már képesek voltak generálszinten átlátni egy-egy projektet, később – ahogy most is – szakági mérnök kollégával is erősítettük a csapatot.

A válság új helyzetet teremtett

– 2008-ig nem kellett munkát keresnünk. A jól elvégzett feladatok hozták a következőket. Törekedtünk a hosszú távú partneri kapcsolatok kialakítására, így sok visszatérő megrendelőnk volt. Emellett arra is nagy gondot fordítottunk, hogy kevés számú, de nagyobb értékű munkát vállaljunk. 2008-ban – akkoriban már főként kereskedelmi létesítményeket építettünk – egy csapásra eltűntek a megrendelőink. Még az éppen folyó projektünk is leállt, 4 milliárd forintos teljesítés vált köddé egyik napról a másikra. Nehéz és kockázatos időszak volt ez számomra és a cég számára is. Ekkor fordultunk a közbeszerzési munkák felé.

Stratégiaváltás: közbeszerzés, ipari létesítmények

– Korábban nem indultunk még állami megbízásokért. Meg kellett ismernünk a folyamatokat, a döntési mechanizmusokat, ennek a területnek az írott és íratlan szabályait. Sokat kellett tanulnunk, de végül sikeresek lettünk a közbeszerzések terén is, és a mai napig eredményesen pályázunk.

– A válság hatására a kereskedelmi építmények irányából az ipari létesítmények felé fordultunk. A beruházó érdeke – mielőbb elkészülhessen, és termelhesen az adott egység –, egybe esett a miénkkel. A határ-

időre végzett, műszakilag korrekt, minőségi munkában jók voltunk, így a partnereink megbecsültek minket.

– Igyekeztünk úgy összeállítani a termelési portfóliónkat, hogy mindig egy-egy nagyobb projektbe is bekapcsolódjunk. Kezdetben a Hankook beruházásai – melynek több ütemében is szerephez jutottunk – vitte a hátán a céget, de a gerincet adó nagy feladatok mellett figyeltünk arra, hogy számos más területen is vállaljunk feladatokat.

– Hamar megtanultuk azt is, hogy a Vállalkozási Osztályon a sok munka nem mindig van összhangban a sikerrel. Ez egy speciális terület, melynek akkor van a legtöbb feladata és rendszerint a legkevesebb látványos sikere, ha valamilyen veszély fenyegeti az iparágat.

– A válságot sokat szidjuk, de bármilyen furcsa, jó dolgokat is hozott. Nem véletlenül mondják, hogy ami nem öl meg, az megerősít. Sokat tanultunk. Létrehoztunk egy új területet a Vállalkozási Osztályon belül, a piackutatás-üzletfejlesztést, mely nagy szerepet játszott a mindennapjainkban. Ez a részlegünk a mai napig jól szolgálja társaságunkat, életre hívása jó döntésnek bizonyult.

A fellendülés hozta a maga veszélyeit

– A piac ismét átalakult 2015-öt követően. A gyors növekedés eddig ismeretlen veszélyeket hozott. Újra tanulnunk kellett. Most munka akad bőven, kivitelező, alvállalkozó viszont kevés van.

– Tanulva a korábbi tapasztalatokból, a hosszú távon biztonságot nyújtó munkák megszerzésére törekedtünk. A 2011-ben megkezdett Sasad-liget lakópark projektünket – miután a korrektnek megismert beruházóval tárgyaltunk – 2016-ban újraindítottuk. Úgy gondoltuk, ez a feladat hosszú távon hozzájárul majd a stabil működéshez. Leszerződöttünk, fix árakkal elköteleztük magunkat, az alvállalkozóink azonban csak rövidebb, kisebb projektekre voltak hajlandók feladatokat vállalni. Így, amikor a közelmúltban az építőipari anyagárak és a munkadíjak a két, olykor háromszorosára nőttek, a hatás elementáris volt a korábban lekötött munkáinkra. Ismét a magunk kárán tanultunk, a piaci változás minden hatását elszenvedtük ezen a projekten.

A több lábon állás növeli a stabilitást

– A piaci pofonok végül arra is megtanítottak bennünket, hogy színesítsük a palettánkat, hogy párhuzamosan több irányba vállalkozzunk. A közbeszerzési feladatok, az ipari üzemek mellett igyekszünk újra kereskedelmi létesítményeket is bevállalni, és a lakásépítési szegmensben is látunk egyfajta piaci rést. A nálunk nagyobb volumenű vállalkozások, úgy tűnik, nem szívesen vállalnak már feladatokat ezen a területen, míg a kisebbeknél kérdéses, hogy képesek-e

kezelni az ilyen jellegű megbízásokat. Mi pontosan tudjuk, mit jelent a lakásépítés, hiszen korábban, a válság előtti években sok sikeres projektet kiviteleztünk.

– Mindig keressük az aktuális nagy feladatot is, így kapcsolódtunk a ThyssenKrupp beruházásokhoz, először Jászfényszarun, majd Debrecenben építettünk számukra üzemcsarnokot, most épp az előzőt bővítjük, az utóbbi továbbfejlesztésére pedig már beadtuk a pályázatunkat.

– A közbeszerzés terén is szép sikereket tudhatunk magunk mögött. Pályafutásunk eddigi legnagyobb volumenű projektjét is ezen a területen nyertük el, egy közel 18 milliárdos beruházást hajtottunk végre a Budai Irgalmasrendi Kórház meglévő épületén, illetve a hozzáépülő központon. Remélhetőleg – bár ez is hosszú távú, három éves program, tehát nem veszélytelen –, ez lesz az egyik olyan munkánk, amelyre évtizedek múlva is büszkék lehetünk.

„Just in time” üzemmód

– A Vállalkozási Osztály legfőbb feladata a munkák minél pontosabb ütemezése. A cél az, hogy a kapacitásainkat maximálisan ki tudjuk használni. Igaz ez a Heves megyei előkészítő üzemünkre is, mindent meg kell tennünk, hogy csúcsra járassuk. A hatékonyság érdekében át kell gondolnunk azt is, hogyan tudjuk minél több projektünkbe beemelni az előre gyártott termékeket. Szerkezetépítőként más generál kivitelezők munkájához is kapcsolódni szeretnénk, amit vélhetően örömmel fogad majd a piac, mert a kapacitások ezen a téren is rendkívül szűkösek ma Magyarországon.

– Fontos feladatunk lesz a projektek szervezése a tekintetben is, hogy a folyamatoságot a lehető legpontosabban szervezve biztosítsuk stábainknak. Amint az egyik munka véget ér, addigra minden készen álljon a következő indításához. Ugyanígy feladatunk a növekedésnek megfelelően a projektstábok bővítése is. Ehhez természetesen elengedhetetlen a megfelelő erőforrások biztosítása. Kiemelt szerep jut ebben az új kabinetnek, melynek tagjai minden döntést előzetesen több – vállalkozási, termelési, gazdasági és általános cégvezetési (HR, marketing, stb.) – oldalról is megvizsgálják majd a jövőben.

– Az építőipar egy gyorsan változó, gazdasági szempontból is veszélyes üzem, ahol sokat segíthet a „több szem, többet lát” üzletpolitika. A négyfős kabinet a tekintetben is kiegyensúlyozott lesz, hogy két belső, régi motoros, és két külső, más tapasztalatokkal felvértezett, újonnan érkező vezetőből áll. A múlt tapasztalatai így ötvöződnek majd új ismeretekkel, ötletekkel, és az így létrejövő szinergiáknak köszönhetően reményeink szerint jó döntések szülehetnek.

CSEH TERÉZ

Székesfehérvár Gazdaságáért díjátadó

Szincsák Attila kapta az elismerést

Székesfehérvár gazdasági életében meghatározó cégek, vállalkozások vezetői, illetve képviselői számára rendeztek évzáró találkozót a Hiemer-házban. Hagyományosan ezen az eseményen adják át minden évben a "Székesfehérvár Gazdaságáért" díjat. Az önkormányzat elismerését idén Szincsák Attila, a DENSO gazdasági és kereskedelmi igazgatója vette át.

„Székesfehérvár Közép-Európa egyik legerősebb gazdasági-ipari erőcentruma. Nyilván ez a közös munka, az elmúlt hosszú évek, sőt, inkább évtizedek eredménye. Voltak könnyebb és nehezebb időszakok, így a mostani periódusnak is megvannak a maga sajátos kihívásai. Látjuk azt is, hogy mit fog ez jelenteni a következő esztendőekben. Egy biztos, csak együttműködve tudunk fejlődni!” - fogalmazott köszöntőjében **dr. Cser-Palkovics András** polgármester.

A városvezető beszélt egy sajátos kölcsönhatásról: a város csak akkor tud fenntartható módon gyarapodni, ha a gazdasága is fejlődik, ehhez viszont kell a város és környezetének a fejlődése. „Egyre inkább felértékelődik, hogy milyen életminőséget tudunk biztosítani a gazdaság szereplőinek, a munkavállalóknak. Egymásra vagyunk utalva! A helyi adó adja az önkormányzatnak a mozgásteret, amivel megoldjuk azokat a fejlesztéseket, működtetési és önként vállalt feladatokat, melyek hozzájárulnak az életminőség folyamatos javulásához.”

Hozzátette, Székesfehérvárnak elsősorban nem új beruházókra van szüksége, hanem arra, hogy az erős ipari, kereskedelmi és szolgáltató szektor úgy döntsön: ebben a régióban valósít meg újabb és újabb fejleszté-

seket. Óriási kihívás előtt áll a város a munkaerő, a közlekedés és a robottechnológia terén, és ezek társadalmi hatásait tekintve is. Ezeket a kihívásokat szintén közösen lehet megoldani.

Hagyományosan ezen az évzáró eseményen adják át minden évben a „Székesfehérvár Gazdaságáért” díjat. A város önkormányzatának elismerése annak a természetes személynek adományozható, aki a szakmában elismert, köztisztviselőként álló személyiség és tevékenységével hozzájárul a város gazdasági életének fejlődéséhez, hírnevének öregbítéséhez.

Idén Szincsák Attila, a DENSŐ Gyártó Magyarország Korlátolt Felelősségű Társaság gazdasági és kereskedelmi igazgatója kapta az elismerést az elmúlt években végzett, a város gazdasági növekedését előremozdító munkájáért.

A díjazott több mint 15 éve dolgozik a DENSO-nál, ebből 8 évig beszerzési vezető volt, majd 2 évet Japánban töltött el központi stratégiai vezetőként, ahol jelentős nemzetközi tapasztalatokra tett szert. Több mint 22 országban fordult meg, közel 300 céget auditált, kiterjedt globális kapcsolatrendszerrel rendelkezik. Tevékenységé-

nek köszönhetően jelentősen fellendültek a magyar-japán kapcsolatok, valamint a Kép-es – Közösségi Értéktéremtő Program – keretében a társadalmi felelősségvállalás (CSR) promotálása, a térség nagyvállalataival karöltve. Átgondolt és kitartó munkája eredményeként sikerült a megye egyik legkiemelkedőbb gazdasági szereplőjét és fő munkaadóját a megye gazdaságába és mindennapjaiba integrálni.

Szincsák Attila a díj átvételét követően elmondta: egy kis faluból, Balatonszárszóról származik, ahol az összetartás, az együttműködés mindig jellemző volt, és ma is az. Utazásai során mindig arra kereste a választ, hogy egy 5200 főt foglalkoztató vállalatot miként lehet gazdaságosan fenntartható módon vezetni. „*A választ a harmóniában találtam meg. Harmóniában kell lennünk önmagunkkal, az alkalmazottainkkal, a vevőinkkel, és természetesen azzal a környezettel, azzal a várossal, ahol élünk. Ezt a harmóniát keressük minden egyes együttműködésben.*” – mondta, majd köszönetét fejezte ki a polgárok, a cégek és az önkormányzat támogatásáért.

SZÖVEG, FOTÓ: OKKFEHERVAR.HU

A dübörgő építőipar a betonelem-gyártást is csúcsra járítja

Automatizálás – járható út csakis erre van

A német RAIL.ONE Csoport a világ vasúti alj-gyártásában piacvezető szerepet tölt be. A hazai tagvállalatot, a Lábatlani Vasbetonipari Zrt.-t a csoport kelet-európai alelnöke, Galler Károly vezeti, aki örömmel számolt be arról, hogy az utóbbi időszakban jelentősen megnőtt az építőipari megrendelések száma. A kedvező piaci környezet azonban nem csak új lehetőségeket, de új nehézségeket, kihívásokat is hozott, melyekre reagálniuk kell – mondta a vezérigazgató.

– Milyen új feladatokat hozott a megnövekedett kereslet?

– A normál kapacitásainkon túl jelenleg a legnagyobb kihívást a V4-es projektekre, illetve a magyar kormány által bejelentett fejlesztésekre való felkészülés jelenti. A Budapest-Pozsony-Varsó, vagy épp a Budapest-Kolozsvár, Budapest-Belgrád vonal összekötése épp úgy a célkitűzések között szerepel, mint a koperi projekt – a szlovén vasúti vonal kiépítése a tengeri kikötőig.

– Idehaza nemrégiben bejelentésre kerültek a HÉV-felújítások, a fejpályaudvarok összekötése, villamos vonalak megújítása, vagyis a közösségi közlekedés, a telekommunikáció fejlesztése. A kormány emellett meghirdetett egy országos kisvasút-fejlesztési programot is, amiben szintén szerepet vállalunk. Sok ígéretes terv van, melyek már régóta megvalósításra várnak, csak eddig ezek a fejlesztések a források hiánya miatt rendszerint, elodázódtak, elmaradtak.

– Ezeknek a feladatoknak próbálunk elébe menni, már a tervezésükbe bekapcsolódni. Ahol felmerül az igény egy új termékre, ott – akár közös fejlesztésben – igyekszünk megfelelni ezeknek a kihívásoknak, sőt próbáljuk meghaladni a vevői elvárásokat, és gyakran mi magunk teszünk javaslatokat az újításokra, a jobb, modernebb megoldásokra.

– Vegyük sorra a nehézségeket is!

– A legnagyobb veszélyt a mára általánossá vált szakember-, és munkaerőhiány jelenti. Ahogy a legtöbb nagyvállalat, mi is az or-

szág más részeiről toborzunk munkavállalókat, de ez nem csak extra költséget, de sok bizonytalanságot is okoz, az ő stabilitásuk nem vethető össze egy helyi munkavállalóéval.

– Az elszállásolásuk is plusz feladatot jelent. Szerencsére elindult egy pályázati lehetőség, mely a régi munkásszállások rehabilitációját szolgálja. Erre az önkormányzat pályázathat – ma már a tulajdonjogokat is ők gyakorolják az épület felett, mi pedig bérlői lehetünk az ingatlanoknak –, és tekintettel a közös érdekre, élnek is a lehetőséggel, hogy mielőbb elkészüljön a megújult létesítmény.

– A munkeroőpiaci helyzet tehát – legalábbis a vállalatok oldaláról nézve – nem éppen a legoptimálisabb. Pár éve még alig tudtuk elképzelni, hogy ilyen sok ember dolgozhat Magyarországon, most pedig, hogy elértük, amit célul tűztünk ki, a munkaerőhiányt bosszankodunk. A németek találóan ezt luxusproblémának nevezik, mert ugyan a vállalkozásoknak rossz, ha nem találnak elegendő minőségi munkaerőt, ugyanakkor az ország szempontjából előnyös, hogy sokan dolgoznak, és sokan is adóznak.

– Milyen elképzelések vannak a megoldásokról?

– Felkészültünk, kidolgozott terveink vannak ezen problémák orvoslására, éppen ezek kivitelezésén dolgozunk. Előnyt jelent számunkra az is, hogy a környező országok zömével, vasúttársaságokkal, áramszolgáltatókkal partnerségi szerződésben állunk.

– A jövőt a nagymértékű modernizáció, az

automatizálás jelenti. Már ma is jelentős mértékben automatizáltuk a folyamataink, de további beruházásokkal ez növelhető. Persze az is tény, hogy a robotok működtetéséhez – még ha kisebb létszámban is, de – magasan képzett szakemberek kellenek, akik képesek azokat kezelni. Az ördögi kör bezárul: belőlük sincs elegendő. A robotizáció emellett nem csak, hogy sokba kerül, de a kezelőszemélyzet bére is magasabb, így ezen sem spórolhatunk. Ugyanakkor mást nem igazán tehetünk, járható út csakis ebben az irányban van, az automatizálás szükséges, sőt elengedhetetlen.

– Milyen a helyzet a másik két területen, a mezőgazdasági és a lakossági betontermékekénél?

– A mezőgazdasági rész most épp a „csön-desebb” időszakát éli, a házépítéseknel ellenben nagyon is „zajosak” a mindennapok. Ott bőven a kapacitásunk felett kell gyártanunk. A CSOK-nak, az 5%-os áfának köszönhetően rengeteg új ház épül, dübörög az építőipar. Olyan megrendelés-állomány érkezik felénk, hogy bizony nagyon hosszú várakozási idővel tudunk szállítani. Egyelőre ez azért nem probléma, mert a kivitelezőkre is legalább ennyit kell várniuk az építetőknek, mert sajnos ott sincs elegendő munkaerő. Mindenki a jelenlegi kapacitását próbálja maximalizálni. Komolyabb fejlesztésekben nem mernek gondolkodni, mert ki tudja meddig tart majd ez a lendület.

CSEH TERÉZ

FOTÓ:
PETER STEHLIK

Sikeres nemzetközi konferenciát szervezett az Edutus Egyetem

HUNCASTLE Konferencia Sümegen

November utolsó két napján – hazánkban első ízben – nemzetközi konferenciára gyűltek össze a vár- és kastélyturizmusban érdekeltek: tudósok, egyetemi kutatók, szakemberek, üzemeltetők, vagy a területhez más módon kapcsolódók. A cél a külföldi – idén az osztrák – jó gyakorlatok, kutatási eredmények megismerése, népszerűsítése, és átvétele volt. A sikeres eseményről a szervezőket, a tatabányai Edutus Egyetem rektorát, Némethné dr. Gál Andreát és docensét, dr. Wirth Gábort, a téma szakértőit kérdeztük.

– **A HUNCASTLE egy egyedülálló tematikájú konferencia hazánkban. Honnan ered az ötlet?**

– Az alkalmazott tudományok egyeteme vagyunk, ebből adódóan központi küldetésünk a gyakorlatorientált oktatás, ami egyúttal a kutatási tevékenységünkben is meg kell, hogy nyilvánuljon – *kezdi beszélgetésünket Némethné dr. Gál Andrea*. – A turizmus-vendéglátás nem csak nemzetgazdasági szempontból kiemelt terület, de egyetemünkön is fontos szak. Felsőoktatási szakképzés és alapképzés is elérhető intézményünkben. A képzésekhez kapcsolódó kutatásaink azt célozzák, hogy a gyakorlatban is jól alkalmazható eredmények szülessenek.

– Méretünkéből, az oktatói létszámunkból adódóan önállóan nincs lehetőségünk minden területre kiterjedő kutatásokra, ezért arra törekszünk, hogy külső szakembereket is bevonjunk egy-egy ilyen munkába. Erre

kifejezetten előnyös platformot kínál a vár- és kastélyturizmus témában szervezett konferenciasorozatunk. Első alkalommal november végén, Sümegen, egy kétnapos, nemzetközi konferencia keretében találkozhattak egymással a témában érintettek: kutatók, egyetemek képviselői, PhD hallgatók – akik bemutathatták legfrissebb kutatási eredményeiket -, illetve a szakmában tevékenykedők, várakat, kastélyokat üzemeltetők: cégek, önkormányzatok. A konferencia két nagy területre koncentrálna vizsgálta a vár- és kastélyturizmust: egyrészt, mint turisztikai attrakciókat, másrészt, mint létesítményeket, melyeket gazdaságosan, fenntarthatóan kell üzemeltetni.

– Egyetemünk ugyancsak missziójának tekintik a tudomány népszerűsítését, széles körben való megismertetését, erre is kiváló lehetőségünk nyílik a konferencia keretében. Bízunk benne, hogy tevékenységünk

kel hozzá tudunk járulni ennek a fontos gazdasági területnek a fejlődéséhez.

– **Miért épp Sümegyet választották helyszínül, gondolom számos más várunk, kastélyunk is szóba jöhetett volna?**

– Az Edutus Egyetem és Sümeg városa közös erőfeszítéseként 2017-ben létrejött Sümegen egy Községi Felsőoktatási Képzési Központ (KFKK) – *válaszolja kérdésemre a rektor, majd folytatja*: – Ez egy viszonylag új képzési forma, melyet a felsőoktatási intézmények működtethetnek, ahová más intézmények is becsatlakozhatnak. Sümegen gazdálkodás-menedzsment szakot indítottunk, levelező képzésként, egy új – az országban egyedülálló – specializációval, a vár- és kastélyturizmussal. A hat tantárgyat felölő szakirányon a hallgatók éppen azokkal a témákkal foglalkoznak, mint amiről a HUNCASTLE Konferenciasorozat is szól. Maga a képzés is Sümegre, a helyi igényekre épült alapvető-

en, ott található a Sümegi vár, a Püspöki Palota – melyek a Nemzeti Vár- és Kastélyprogramban is szerepelnek –, és még számos turisztikai attrakció. Ez tehát egy autentikus hely, ahol a szakma találkozhat, és megvitathatja eredményeit, újdonságait, átadhatja tapasztalatait – *érvel a dunántúli kisváros mellett az egyetem vezetője.*

– **Nemzetközi konferenciáról beszélünk. Miben nyilvánult ez meg?**

– A nemzetközi vonalat a más országokból átvett jó tapasztalatok, a külföldi előadók, várakat, kastélyokat üzemeltetők gyakorlatai adják a konferenciához – *veszi át a szót dr. Wirth Gábor.* – Éppen az a fő cél, hogy a jó külföldi gyakorlatokat átvegyük. Elsőként Ausztriából hívtunk előadókat, vendégeket. Felvettük a kapcsolatot a legjelentősebb ilyen területen tevékenykedő szakmai szervezettel, a Schlösser Strasse-val, és már az elejétől közösen szerveztük a programokat. Nem csak szervezeteket, hanem cégeket is felkértünk, így például az Energie Detektiv elnevezésű társaság energiahatékonyság és környezetkímélő megoldásait mutatta be, ami sokakat érintő téma, hiszen a várak, kastélyok – korukból adódóan – nem igazán energia-hatékonnyak, semmilyen tekintetben nem felelnek meg a 21. század kihívásainak. A gazdaságos és fenntartható üzemeltetéshez pedig elengedhetetlen, hogy a mai kor vívmányai – földhőszivattyúk, napelemek, a megújuló energiaforrások – beépüljenek ezekbe a régi építményekbe.

– **Egy ilyen volumenű esemény megszervezése komoly kihívást jelent, kikre támaszkodhattak a szervezés során?**

– Fontos célkitűzés volt, hogy a konferenciasorozat tudásbázisa legyen a témával foglalkozóknak – *folytatja a beszélgetést Wirth Gábor* –, ezért már a konferencia koncepcióját is kooperációban állítottuk össze. Együttműködünk **Dr. Virág Zsolt** miniszteri biztos úrral, a Nemzeti Örökségvédelmi Fejlesztési Nonprofit Kft.-vel, a Magyar Turisztikai Ügynökséggel, a Magyar Kastélyszállodák Szövetségével, a Várak, kastélyok, templomok folyóirattal, a Magyar Kastélyok és Kúriák Egyesületével és a Történelmi Ismeretterjesztő Társulat Egyesülettel. Nagyon hasznosnak bizonyult a közös munka, melyet az előadások szakmai színvonala is visszatükrözött. A tudományos szakmában is elismert előadókat sikerült megnyernünk, megvalósult az a

célkitűzésünk, hogy szakmai találkozási pontot, fórumot biztosítsunk, ahol egymásra lelhet az elmélet és a gyakorlat.

– A konferencián egy nem várt, pozitív fordulat volt, amikor a Schlösser Strasse képviselője bejelentette, hogy éppen előkészítés alatt van 9 szlovén kastély csatlakozása szövetségükhöz, és lépéseket kívánnak tenni abba az irányba, hogy a nyugat-magyarországi kastélyok is tagjaikká válhassanak. A terveik között pedig az is szerepel, hogy a három ország várai, kastélyai közösen pályázzanak a világörökségi címre.

– Nem csak a szakma figyelt fel az eseményre – *teszi hozzá a rektorasszony* –, a város, az önkormányzatok, a polgármesterek is a kezdeményezés mellé álltak, és a kormányzat részéről is érezhető volt a támogatás. Szinte minden, a turisztikában érdekelt kiemelt szervezettől, intézménytől, létesítménytől jöttek előadók, és itt voltak a környező, kisebb települések – Szigliget, Nagyvácszony – polgármesterei, hogy megosszák gondolataikat a konferencia résztvevőivel.

– **Mi lesz a következő lépés?**

– A konferenciát évente kívánjuk megrendezni, de még rengeteg teendőnk van az idején is. Szeretnénk megőrizni, és minél szélesebb réteg számára elérhetővé tenni azt a tudástanyagot, ami a konferencia kapcsán – az előadásokon – elhangzott. Videófelvétel készült az előadásokról, melyet a résztvevők megkaphatnak, és emellett szeretnénk egy tanulmánykötetet is összeállítani. Egyrészt a kutatóknak ezzel egy kiváló publikációs lehetőséget tudunk biztosítani, másrészt a kötet másik felében – esettanulmányként – be tudjuk mutatni a hasznos céges gyakorlatokat. Ezt az anyagot nagyon sokan tudják majd hasznosítani: a képzésben részt vevő hallgatóink, a várak, kastélyok üzemeltetői, szervezetek, önkormányzatok, de még a felújításokat végző kivitelező társaságok is. Rendkívül széles az a réteg, amely számára hasznos információt nyújthatunk majd az ezzel a tanulmánykötettel. A cél itt is kettős: megismertetni, népszerűsíteni a tudományt, kutatásokra inspirálni a szakma képviselőit, illetve népszerűsíteni, reklámozni a konferencia-sorozatot – *zárja beszélgetésünket az egyetem docense.*

CSEH TERÉZ

ÁTADTÁK A KULTÚR KÚRIÁT

Bicske - Tessely Zoltán országgyűlési képviselő szerint a TOP forrásból megújított Kultúr Kúria a jövőben a magyar keresztény kultúra őrzését fogja szolgálni. Ennek első lépéseként a Szívvel-Lélekkel Művészeti Egyesület "Advent békesége" című kiállítását is megnyitották.

EB BRONZÉREM BIBIONÉBAN

Székesfehérvár - Az Albafit Egyesület tagjai azok fehérvári gyerekek, akik novemberben Magyarországot képviselték a XVI. Fit Kid Európa Bajnokságon, Bibionében, s remek teljesítményükkel bronzérmet szereztek. A csapat tagjai (jobbról balra): **Bertalan Blanka, Lórodi Luca, Bokor Zsanett, Gál Beáta, Imre Dóra.** Edzőjük: **Major Gábor** és az a **Lóvei Mária**,

aki az 1976-os olimpián a 4. helyen végzett tornászcsapat tagja volt.

10PRÓBA MÁSODSZOR

Gárdonyi - „Saját magunkért és a családunkért sportolunk!” – kezdte köszöntőjét **Tóth István** polgármester a zárógálán, amit az agárdi Csuka csarnokban tartottak a tízpróbásoknak. A támogatók, valamint a 2-2 túrán, futáson, úszáson, evezésen, kerékpártúrán résztvevők emléklapkett kaptak, s a szponzorok által felajánlott díjakat nyerhették. A fődíj mindig egy rangos európai sporteseményen részvétel.

Dr. Petőcz Erzsébet, Pókos József és az idei díjazottak

A Megyei Iparszövetség tagjai évzáró ünnepi közgyűlésen találkoztak

Sikeres évet zárt a KISZÖV

Idén is a komáromi WF Szabadidőpark adott otthont a Komárom-Esztergom megyei Iparszövetség, „KISZÖV” hagyományos évbúcsúztatójának, melynek keretében a tagok elsőként tájékoztatást kaptak a szervezet 2018. évi munkájáról, jövő évi terveiről, majd köszöntötték az idei év kitüntetettjeit.

Dr. Petőcz Erzsébet, a KISZÖV ügyvezetője elsőként felidézte a Magyar Iparszövetség, az OKISZ elnökének szavait, melyet az előző napi budapesti ünnepi ülésen a magyar gazdaság állapotáról mondott. Ezt követően tájékoztatta a tagokat az idei esztendőben elvégzett feladatokról, kiemelve a legfontosabb momentumokat, régi és új kapcsolatokat. A KISZÖV vezetője röviden értékelte még a szervezet eseményeit is, köztük a mindig sikeres sportnapot, a gyermekprogramot, illetve a külföldi kirándulást, mely idén Salzburgban illetve Hallstattban volt. Ezután a jövő évi feladatokra is kitért, me-

lyek javarészből a régóta jól működő kapcsolatokon, fórumokon, együttműködésen alapszanak majd.

Ezután a kitüntetetteket köszöntötték: **Tóth István**, a MIRELTA Naperőmű Kft. ügyvezető igazgatója, a KISZÖV elnökségében végzett két évtizedes munkájáért A Magyar Iparszövetség Emlékgyűzője kitüntetéssel vehette át, míg **Pente Imre**, nyugalmazott ügyvezető a Pente Szolgáltató Bt.-ben elért két és fél évtizedes eredményes munkájáért vehette át Magyar Iparszövetség Elismerő Oklevelét. A Pente Bt. ügyvezetője, **Pente**

Anita a Komárom-Esztergom Megyei Iparszövetség Elismerő Oklevelét, társaságuk alapításának 25. évfordulója alkalmából vehette át. A tagszervezetek nevében **Pókos József**, az Elso Kft. képviselője dr. Petőcz Erzsébet felkérésére, gratulált a kitüntetetteknek, átadta a megyei szövetség díját és rövid évbúcsúztató pohárköszöntőt mondott.

Az évzáró esemény – ahogy minden évben – ünnepi ebéddel, és jó hangulatú beszélgetéssel zárult.

-RÉZ

A jogtudatos magatartás szolgálatában

Ingyenes jogsegélyszolgálat Közép-Dunántúlon

A Közép-Dunántúli Régióban élők az elmúlt 28 hónap alatt összességében közel 23.800 ügygel fordultak a Jogpontok hálózathoz. Ebből személyes ügyfélfogadás keretében 21.198-en keresték fel irodáinkat, hogy választ kapjanak a munka világával kapcsolatos jogi kérdéseikre.

A feltett kérdések közel 50%-a a munkaviszony megszüntetésével, létesítésével kapcsolatos. Sokakat érdekelt a munkaidő, pihenő jogszerű alkalmazása, a munka díjazása és a társadalombiztosítási ellátások jogosultságának témaköre. Sokan éltek a mail-es, on-line és telefonos lehetőségekkel, illetve a JogÁsz Napokon történő tanácsadással.

lamint az adójog. A szolgáltatás ingyenes, anonim módon, bárki számára igénybe vehető. A projekt célja, hogy a munkaerőpiaci szereplők jogszerű, jogkövető magatartását erősítse.

Ingyenesen hívható zöld szám:
06-80-77 88 00

A jogsegélyszolgálat segítésére iratmintát, és 40 különböző jogterületet feldolgozó kiadvány áll rendelkezésre a honlapon (www.jogpontok.hu), amelyet az ügyfelek ingyenesen letölthetnek.

További információ kérhető:
W. Csoma Éva szakmai referens
w.csoma.eva@gmail.com

A projekt keretében országosan összehangoltan, egységesen működve, eddig közel 150 ezer ügyben adtak tanácsot az ügyvédek. A Közép-dunántúli régióban 22 városban várják jól felkészült ügyvédek személyes tanácsadásra az ügyfeleket.

A projekt jogterületei a munkajog, a cégjog, a társadalombiztosítás, va-

“Egyenlő esélyekkel a jognak asztalánál”

06-80 /77 88 00

www.jogpontok.hu

SZÉCHENYI

„Sok olyan lokálpatrióta él itt, akiket magam is úgy szoktam bemutatni egy-egy rendezvényen, hogy ő az igazi komáromi polgár. Mert mindig is büszkeség volt komárominak lenni, mert ez a kifejezés a szinonimája az összefogásnak, az összetartozásnak.

DR. MOLNÁR ATTILA

Sportberuházás Dorogon

Mintegy 81 millió forintból valósult meg a Dorogi Zsigmond Vilmos Gimnáziumban az EFOP-4.1.3-17-00064. számú projekt, amelynek célja a mindennapos testnevelés, testedzés infrastrukturális feltételeinek megteremtése volt. A tornaterem és a pálya fejlesztése biztosítja a színvonalas tornaórai foglalkozásokat és sportolási lehetőségeket. A fejlesztés részeként az iskola tornaterme (200 m²), a hozzá tartozó vizesblokkok (48 m²) és a külső kosárlabdapálya (390 m²) teljes körűen megújultak. A sportudvar fejlesztésével szabadtéri sportolásra, mozgásra nyílik lehetőség a tanórákon, a tanórákon kívüli tevékenységek során és a gyerekek szabadidejében is.

Dad

Szűcs Attiláné 12 éve Dad polgármestere, és elmondása szerint a ciklusról - ciklusra meghatározott, vállalt feladataikat 90-95%-ban mindig meg is oldották.

Cikkünk a 39. oldalon

Csákvár

Csak egy barátságos futballmérkőzésnek indult 1984-ben, mára pedig egy 30 éves testvértelepülési kapcsolattá nőtte ki magát Csákvár és Pyrbaum hivatalos testvér települési kapcsolata, mely 1998. október 29-én kezdődött.

Cikkünk a 40. oldalon

Komárom az év települése, vezetője az év polgármestere és övék az év tortája is

A „komáromi polgár”, a közösség áll a sikerek mögött

Dr. Molnár Attila, Komárom város első embere lett Az év polgármestere. A közel negyedszázados, rangos díjat a Városi Polgármesterek Randevúján, Hajdúszoboszlón vehette át a közelmúltban. Vajon min múlik egy ilyen megmérettetés? Mi kell ahhoz, hogy a városlakók magukénak érezzék ezt a kihívást, és olyan nagy számban adják le szavazataikat, hogy az ő polgármesterük nyerje el a díjat? Ennek jártunk utána.

– Mitől lesz tehát valaki Az év polgármestere? Van valami titkos „recept”?

– Igen, van: a közösség. A komáromiak tudják, mit jelent egy közösség tagjának lenni, mit takar az összefogás, az összetartozás. A komáromi polgár – amit Jókai több művében, köztük az Aranyemberben is megörökített – mindig is egy megtisztelő cím volt, ahogy ma is az. Sok olyan lokálpatrióta él itt, akiket magam is úgy szoktam bemutat-

ni egy-egy rendezvényen, hogy ő az igazi komáromi polgár. Mert mindig is büszkeség volt komárominak lenni, mert ez a kifejezés a szinonimája az összefogásnak, az összetartozásnak.

– Az összefogás, az összetartozás egyfajta történelmi adottsága a Duna két partján fekvő Komáromnak. Hogyan nyilvánulnak meg ezek a mindennapokban?

– Néhány hete emlékeztünk a két városrész – Észak- és Dél-Komárom – 80 évvel ezelőtti egyesítésére, kiváló példája egy-egy ilyen alkalom az összetartozás kifejezésének. Komárom történelmében – a római kortól napjainkig – könnyű párhuzamokat lelnünk, ahol a közösségi összefogás, az összetartozás megnyilvánult. Sok olyan időszakot találunk, amikor az itt élők nehéz helyzetben, sőt nagy bajban voltak, és

olyan szakaszokat is találunk, amikor épp prosperált, előrement, gyarapodott a város. A komáromiak az ilyen helyzetekben rendre erős közösségükről tettek tanúbizonyságot, mint ahogy tették ezt, több alkalommal napjainkban is. Polgármesterként első kézből is megtapasztalhattam mindezt, például 2012-ben, amikor a térség egyik legnagyobb gazdasági vállalkozása ment csődbe – rossz gazdasági döntései miatt –, és ez magával húzta városunkat is. Sikerült azonban felállnunk – a komáromiak összefogásának köszönhetően –, és eljutnunk oda, hogy ma már Európa egyik legdinamikusabban fejlődő kisvárosa vagyunk, jelen időszakban közel 80 milliárd forint forrás érkezik városunkba.

– Ugyanilyen közösségépítő volt a legutóbbi dunai árvíz. Fizikai valónkat, értékeinket veszélyeztette a Duna. Az egész város megmozdult, mindenki segíteni próbált, és együtt ismét egy katartikus élményt éltünk át, a közösségi összefogás erejéből ismét pozitív tapasztalatokkal gyarapodtunk.

– A most zajló beruházások, felújítások – erődprogram, új Duna-híd – ugyanezt az összetartozást szimbolizálják. Az új átkelőre nagy szükség van a gazdasági kap-

csolatok élénkítése miatt is, hiszen 100 kilométeres körzetben nincs olyan híd, ahol a nagyméretű teherautók, kamionok is áthaladhatnának a folyón. Az új dunai átkelő erős kapocsként köti majd össze a két városrészt. Próbálunk minden lehetőséget megragadni az együttműködésre, példát mutatni arra, hogyan tud egy európai kisváros két országban, de mégis egyként élni, összetartani. Összehangoljuk a településfejlesztési koncepcióinkat, terveinket, közös kulturális programjaink vannak, Észak- és Dél-Komárom városvezetése pedig rendszeresen találkozik, és ma már nem csak a szimbolikus – ünnepekhez kötődő – időszakban. A napokban épp közös sajtótájékoztatót tartottunk arról, hogyan fejlesztjük és hangoljuk össze közösségi közlekedésünket.

– Milyen tehát a jó polgármester az ön olvasatában?

– Ehhez a szakmához, a városvezetéshez rengeteg tapasztalat szükséges. Jómagam 1990 óta a képviselőtestület tagja vagyok. A legfontosabbnak azonban azt tartom, hogy az ember szolgálatnak tekintse a feladatát, azt, amivel az emberek és a Jó Isten meg-

bízták. A közösség képviselője, szolgálata – ahogy én látom –, úgy tud hiteles lenni, ha az egy állandó, személyes, kölcsönös kapcsolaton alapul. Ott kell lenni az emberek között, és őszintének kell lenni velük.

– Sikerült meghonosítanunk és valamikor 2012-2013 óta rendszeresíteni az úgynevezett lakossági bejárásokat, melyeken évről évre több ezren vesznek részt. Az ilyen alkalmakkor egy-egy városrész életébe, mindennapjaiba, problémáiba nyerünk közvetlen bepillantást. A kollégáimmal – műszaki osztály, Városgazda Kft., közterület-felügyelet – jó előre meghirdetett időpontban kimegyünk az adott területre, hogy személyesen találkozzunk az ott élőkkel, akik, ha kell, az adott terepen tudják fizikai valójukban megmutatni a problémákat. Ezek a találkozók nagyon népszerűek a lakók körében. Ott a helyszínen, őszint hangvételben tudjuk átbeszélni közös ügyeinket. Ez a közösség szolgálatának egy jól bevált módszere nálunk. Talán ebből is adódik, hogy Komáromban bárhová is megyek, otthon vagyok, mert a mi **otthonunk Komárom!**

–RÉZ

Virágos Magyarország Verseny

Komárom az „Év települése”

Idén ünnepli 25. évfordulóját hazánk egyik legrégebbi és legsikeresebb versenye, a Virágos Magyarország, melynek célja, hogy mind turisztikailag, mind pedig szó szerint felvirágoztassa a magyar településeket. A megmérettetés jelentős turizmusélénkítő hatással is bír, amire az idei győztes, Komárom bizton számíthat, hiszen csodás virágjain kívül számos más turistacsalogató látványosság és élmény várja itt a látogatókat.

A verseny fővédnöki szerepét ezúttal is a közkedvelt műsorvezető-riporter, Borbás Marcsi töltötte be, akinek a neve nemcsak a hazai gasztronómiával olvad egybe: Marcsi elkötelezett a fenntartható és környezettudatos szemléletmód mellett, így munkássága tökéletesen egybecseng a Virágos Magyarország célkitűzéseivel.

Komárom, a Közép-dunántúli régió egyik képviselőjeként szállt a ringbe az összesen 324 induló között. A díj elismerése a város dinamikus fejlődő zöldfelület fenntartási és városképző munkájának, és öregbíti nem csak Komárom, de régióknak jó hírét is.

A zsűri számos szempontot értékel, töb-

bek között figyelembe vette a település gondozottságát, a nevelési-oktatási intézmények környezettudatos programját, sőt, azt is, hogy mennyire sikerült mozgósítani a helyi közösségeket.

A 25. jubileumi év több újítást is tartogatott, változtak például a településkategóriák. Mivel a hazai települések több mint 50%-a 1000 fő alatti, az idei évtől lélekszám függvényében a következő öt kategóriában

lehetett nevezni: 1000 fő alatti és feletti falvak, 50 000 fő alatti és feletti városok, illetve külön indulhattak a fővárosi kerületek. Szintén a negyedévszázados évforduló alkalmából a Magyar Turisztikai Ügynökség minden nevező települést egy facsemetével is megajándékozott. Idén „Jubileumi díjat” is kiosztottak, melyet a legjobban teljesítő, valamint Arany Rózsa díjat kiérdemelt települések közül választott ki a szakmai zsűri.

Ország torta – erődök sora – sok-sok római kori csoda vár itt rád

Kóstolj bele Komáromba!

A „Komáromi kisleány” lett Magyarország tortája 2018-ban. A nyertes tortát a komáromi Jánoska Cukrászda mestere, Sztaracsek Ádám készítette. A Duna-parti kisváros tehát jeles cukrászának köszönhetően egy újabb vonzerővel gyarapodott. De, ha eredetiben megkóstoltuk a díjnyertes édességet, mi mindent érdemes még megnézni erre felé? Ebből adunk alább egy kis ízelítőt.

„KOMÁROMI KISLEÁNY” – MAGYARORSZÁG TORTÁJA 2018

Tésztája mézes-diós alapú, melyen citromos-gyömbéres körtekompót betétet, vilmoskörte likőrös étcsokoládét és fahéjas-diós roppanós réteget ölel körbe a vaníliás-fehér csokoládés mascarpone mousse. A dió, a méz, a fahéj és a gyömbér ízei a családi ünnepek asztalának édességeit idézik, így érdemes megkóstolni az eredetit Komáromba látogatva.

ÉLMÉNYEK SORA VÁRJA KOMÁROMBAN

A Duna-parti kisváros egész napos programot kínál télen is. Már 1700 éve Brigetioban fontos szerepet töltött be a fürdőkultúra. A Brigetio Gyógyfürdő ezt a hagyományt újra élesztve kedden és vasárnap különleges szaunaszeánszokkal várja a látogatóit. A szeánszok alkalmával a szaunamester egy különleges légkört alakít ki, hogy a vendég testben és lélekben is felüdülhessen. A különböző illatú felöntések eltérő hatással vannak a szervezetünkre. A fürdő gyógyvize és gyógyászati szolgáltatásai komplex élményt nyújtanak.

A Klapka György Múzeum római kori kőtára és kiállítása évről évre bővül a folyamatos régészeti ásatások eredményeként. A kiállítás egyik legérdekesebb darabja az a három szarkofág, amelyek csontvázzal és a teljes leletanyaggal (ékszerek, használati eszközök) együtt kerülnek bemutatásra.

A Monostori erőd a Dunai bástya kiállításával és a több mint 3 km hosszú kazamatarendszerével kedvelt turista célpont. A helyi idegenvezetők érdekes történeteket mesélnek a '48-as szabadságharcról, mely a város sok évszázados történelmének legdicőségesebb korszaka.

2019-ben két új érdekességgel várja Komárom a kirándulókat. Tavasszal indul a KOMBI kerékpárkölszönző a kistérségben Komárom központtal. 80 új, köztük számos elektromos kerékpár várja Tatától-Kisbérig, Komáromon át a felvidéki Gutáig a kerékpározás szerelmeseit. A teljesen felújított és látogató központtal kibővített Csillag erőd újranyitása is a város különleges eseménye lesz a 2019-es évben. A 3000 négyzetméteres kiállítócsarnokban a Szépművészeti Múzeum egyedülálló szobormásolati parkja talál méltó otthonra.

ÉS MILYEN PROGRAM ÍNYENCSÉGEKKEL VÁRJA KOMÁROM A LÁTOGATÓIT?

A Magyar Lovas Színház Komárom lóhátról előadott színdarabjai hónapról hónapra izgalmas programot kínálnak. A Magyarock Dalszínház előadásai a Monostori erőd szabadtéri színpadán igazi nyári élményt nyújtanak a komáromiaknak és a turistáknak egyaránt.

Az élményeknek persze ezzel még koránt sem értünk a végére, a programokat naphosszat sorolhatnánk. Az a legjobb megoldás, ha eljönnek, hiszen látható, Komáromba 2019-ben is érdemes be-
leköszölni!

A Megyei Jogú Városok Szövetségének közgyűlése Tatabányán

Klímvédelem, energia, versenyképesség és beruházások

November végén, Tatabányán tartotta közgyűlését a Megyei Jogú Városok Szövetsége. A 23 település polgármestereinek kétnapos tanácskozásán részt vett Áder János köztársasági elnök és Varga Mihály pénzügyminiszter is.

Jó döntés volt, hogy a Megyei Jogú Városok Szövetsége csatlakozott az Under2 Koalícióhoz, és tagjai vállalták, hogy 2050-re 80 százalékkal csökkentik a települések széndioxid-kibocsátását az 1990-es értékhez képest - mondta **Áder János** a szervezet Tatabányán tartott közgyűlésének első napján. A köztársasági elnök a jó példák között említette a soproni kórház napelemes beruházását, a miskolci távfűtést, ahol megújuló energiából származik a felhasznált hő 40 százaléka, a Debrecenben forgalomba állított elektromos buszokat és a szegedi kerékpáros és tömegközlekedés összekapcsolását.

Áder János az utóbbi hónapokban született két meghatározó tanulmány adatait ismertette, szólt a ENSZ Éghajlat-változási Kormányközi Testületének (IPCC) megállapításairól, valamint az Új Klímagazdasági Jelentésről, mely a hőmérséklet-emelkedés gazdasági hatásait vizsgálta, majd elmondta, az anyagot hamarosan fejezetenként közzéteszik az elobolygonk.hu weboldalon. A tanulmány szerint 2030-ig fenntartható pályára kell állítani a gazdaságot, ugyanakkor a népesség növekedése miatt 90 ezer milliárd dollárt kell a leginkább klímabarát infrastruktúra kiépítésére fordítani. A fenntartható gazdaság a Földön 26 billió dollárral több GDP-t állíthat elő, 65 millió

munkahelyet teremthet és évente 700 ezerrel csökkentheti a légszennyezés miatti halálesetek számát.

Áder János ismertette, hogy az IPCC összegzése figyelmeztet a víz körforgásának felgyorsulására, emiatt akár 100 kilométeres távolságon belül egyszerre lehet aszály és árvíz. Számítani lehet továbbá a mezőgazdasági termelés csökkenésére, valamint a víz- és élelemhiány miatti tömeges migrációra.

Az elnök elmondta, a tanulmány szerint a szénérőműveket 2050-ig be kellene zárni. A két fokos hőmérséklet-emelkedést jelentő célkitűzést atomerőművek nélkül nem lehet teljesíteni. Áder János megemlítette, hogy Németország bezárta az atomerőműveket, majd szél-és napenergia termelő kapacitásokat hozott létre, azonban az északon széllel megtermelt áramot nem tudja eljuttatni a déli iparterületekre, mert nem épült ki a távvezeték-hálózat. Rossz döntés volt az atomerőművek bezárása, mert az igények kielégítésére új szénérőműveket kell építeni és Németország bejelentette, hogy klímacéljait nem tudja teljesíteni - tette hozzá Áder János.

A gazdaság 5 százalék körüli növekedése jó alapot biztosít a magyar városok fejlődéséhez - jelentette ki **Varga Mihály** a közgyűlést követően. A pénzügyminiszter hangsú-

lyozta: a jó eredmények tették lehetővé azt, hogy a Modern Városok Program keretében elinduljon Magyarország eddigi legnagyobb városfejlesztési projektje, amelyben a fejlesztések összege elérheti a négyezer milliárd forintot.

A tárcavezető emlékeztetett, hogy a kormányzati adósságtávallásnak köszönhetően az önkormányzatok 2010 után nem az adósságok törlesztésére, hanem a fejlesztési feladatokra koncentrálhattak. A regionális különbségek mérséklését segítette a 2017-ben hatályba lépett hatéves adó- és bérmegegyezés is, amely a gazdasági növekedéshez is mintegy 1-1,5 százalékponttal járult hozzá.

Varga Mihály elmondta: a Modern Városok Program 23 megyei jogú városban összesen 250 projektet tartalmaz, a fejlesztések összértéke 2019-ben elérheti az 1100 milliárd forintot, amelynek legnagyobb része hazai forrás. A miniszter a program eddigi eredményeiről szólva kiemelte: 2018 novemberéig összesen 940 milliárd forintot fizetett ki az állam a fejlesztésekre, amelynek köszönhetően közel 400 kilométer út már megépült és folyamatban van további több száz kilométer hosszúságú közút megépítése, emellett 19 városban épül új ipari park, ami a helyi gazdaságok erősítését szolgálja.

TO - FOTÓK: MAZÁN TIBOR

Miénk a pálya!

A hivatalos megnyitó

Sport-és Szabadidőközpont Gárdonyban

„Királydomb”-ból „Katlan”

A város „Királydomb”-nak nevezett sitt- és törmelékhalma már a múlté. A helyén négy pályázat révén nyert 80 millió forint, s ugyanennyi önrész biztosításával Gárdony város önkormányzata fölépítette a Katlan Sport-és Szabadidő Központot. Az ünnepélyes átadáson a térség képviselői és a helyi vezetők, városlakók vettek részt, de a november 30-ai megnyitó igazán azokról szólt, akiknek épült a központ: a gyerekekről!

Nem kellett messzire menni eddig sem a gárdonyiaknak, ha mozogni akartak, hiszen az agárdi Parkerdő egy ugrásnyira van innen, de azért hiányzott egy városi szabadtéri sportlétesítmény. Az elsőként elkészült kondiparkot azonnal birtokba is vették az iskolások, fiatalok, nyújtózni vágyó nyugdíjasok, s kissé neheztelve fogadták, amikor az új játékszer kerítés mögé került.

Később a helybeliek sokszor találgatták, mi lesz a vasútállomással szemközti törmelékhegy elhordása után, miért van annyi gép a területen, hová és milyen szándékkal kerülnek azok az irdatlan méretű csövek... A tél beállta előtt választ kaptak a kérdéseikre: műfüves pálya, futópálya, játszóparkok készültek el rengeteg játékelemmel: lehet rúdra mászni, kötélben lógni, sziklán mászni, vagy éppen meglovagolni egy-egy állatkát, labdázni, pingpongozni.

A négy pályázati elem 80 millió forintot

hozott a városnak, s az önkormányzat is kb. ennyi pénzzel járult hozzá a létesítményekhez. A Gárdonyi VSC pályázatának köszönhetően főként TAO pénzből épült meg a kivilágítható műfüves pálya, ahová az elképzelések szerint vissza akarják hozni a hajdan népszerű focibajnokságok rendszerét. A mezítlábas játszópark a gárdonyi Életfácska Református Óvoda alapítványa által CLLD pályázaton nyert pénzből készült. A Nemzeti Sportközpontokhoz benyújtott önkormányzati projekttervek elfogadása révén készült el a kondipark és a futókör. A napelemes világítás, az „ingóláp” játszótér, a fűvesítés, fásítás, virágosítás, térkövezés költségeit az önkormányzat állta.

November 30-án nem volt éppen meleg, de az óvodások, iskolások nagy izgalommal készültek az átadásra. A 4-500 fős sokadalom alig győzte kívánni a ceremóniákat, hogy aztán futhasson a polgármesteri tiszteletkörösökkel, s birtokba vegye a pályá-

kat, játékokat. A pedagógusok kis versenyeket rendeztek az izgatott csoportoknak, s órákon át élvezték a mozgás örömét.

Gárdony város Tóth István polgármester úr hajdani testnevelősege révén amúgy is támogatja az egészségmegőrző programokat és szervezeteket. Most elsősorban az iskolások mindennapos testneveléséhez akartak hozzájárulni a beruházással, de a város minden gyermekintézménye, a helybeli családok, mozogni vágyók is ingyen használhatják a parkot.

Írtunk már korábbi számunkban arról, hogy nem ért véget a beruházások sora a mostani átadó ünnepélyel. A folytatásban a sportkomplexum elé egy épületsor készül még el öltöző, WC, egészségügyi szolgáltatások, büfé, kölcsönző, kerékpártároló, gondnoki iroda funkcióknak helyet adva.

DR. GÖDE ANDREA

A magyar küldöttség: Michl József, Musicz László, Schmidt András

A díjat Michl József polgármester vehette át Dubaiban

Újabb elismerést kapott az „Élő vizek városa”

Tata Ramsari Város lett

A Ramsari Egyezményt aláíró országok delegációinak részvételével zajló dubaji világkonferencián október 25-én Michl József polgármester vehette át Tata nevében a Ramsari Város kitüntető címet, mely a vizes élőhelyeink védelméért kifejtett tevékenységek nemzetközi elismerése.

1971. február 2-án az iráni Ramsar városában írták alá az egyezményt, mely 1975-ben lépett hatályba. Ennek célja a vizes élőhelyek megőrzésének elősegítése, és az ehhez szükséges jogi, intézményi keretek megalapozása. Napjainkig a Föld 170 országa ratifikálta és összesen 2.331 vizes élőhely csaknem 250 millió hektárja tartozik az egyezmény hatálya alá. Magyarország az 1979-ben történt csatlakozása óta 29 olyan jelentős vizes élőhely felvételét kezdeményezte a nemzetközi jegyzékbe, amely az egyezmény kritériumainak megfelel. A tatai Öreg-tavat 1989-ben vették fel e rangos jegyzékre. A 2006-ban történt jelentős bővítés óta a Tatai tavak Ramsari területhez hozzátartozik a Réti-tavak, a Fényes-források és Ferencmajori-halastavak térsége is, összesen 1.897 hektáron.

A Ramsari Egyezmény nemzetközi titkársága 2017-ben első ízben hirdette meg a „Wetland City” (Magyarországon „Ramsari Város”-ként jegyzett) pályázatot, melyre Magyarország Tata városát akkreditálta, tekintettel a tatai vizes élőhelyek megóvása, rehabilitációja és turisztikai, oktatási, gazdálkodási szerepükben kialakított jó gyakorlata miatt. Ebben az Önkormányzat mellett nem kis szerepet játszanak azok a közösségek, civil szervezetek, gazdálkodók és oktatási-nevelési intézmények is, melyek tevékenységük során a természetvédelmi területek, megőrzésére, bemutatására kiemelt figyelmet fordítanak.

Mivel az egyezmény eredetileg a vonuló madarak védelme érdekében jött létre, így a tatai pályázat jelentős részben az Öreg-tó madárvonulásban betöltött szerepét, és e nemzetközi viszonylatban is egyedülálló szerep megőrzéséért kifejtett tevékenységet állította a középpontba. Tatán az elmúlt években számos beavatkozás történt a vizes élőhelyek rehabilitációja érdekében. Ilyen az Öreg-tó (Tófarok helyreállítása, fővenyes part kialakítása) és a Réti-8-as tó rekonstrukciója, a Fényes-fürdő Grófi-taván végzett munkálatok, vagy az Angolkert Tükör-forrási tavának helyreállítása.

Tata vizes élőhelyei, tavai számos turisztikai rendezvénynek, fesztiválnak adnak otthont, melyek a vizeket és a természeti értékeket is népszerűsítik. Ezek sorából kiemelkedik a Tatai Vadlúd Sokadalom, mely kifejezetten a Ramsari-területként jegyzett Öreg-tavat és az itt zajló egyedülálló vadlúdvonulást állítja a rendezvény középpontjába, és az eltelt 18 év alatt Magyarország legnépszerűbb, leglátogatottabb természetvédelmi fesztiváljává nőtte ki magát. Az Által-ér Szövetség által összeállított pályázat Tatát, mint a „Vadludak Városát” mutatja be, hiszen az egyezmény szempontjából ez az a kulcs motívum, amely Tatát és a Tatai tavak Ramsari területet európai szinten is kiemeli.

A pályázatban természetesen helyet kaptak a megújuló energiák alkalmazása terén elért eredmények, a környezeti nevelésben elért sikerek (pl. öko-osztály működése) vagy az

elmúlt években kiépített tanösvények (Által-ér völgyi kerékpárút mentén, Öreg-tó körüli sétaút, Fényes Tanösvény, Réti-tó Tanösvény) és a tó partján felépült Ökoturisztikai Központ.

A városban folyó oktatás részévé vált a „Tata” tantárgy is. Tatán számos forrással, vizekkel, természeti értékek megőrzésével kapcsolatos szakmai rendezvény, esemény zajlott az elmúlt években, elsősorban az Által-ér Szövetség szervezésében. Ezek sorából kiemelkedik a Vizes Élőhelyek Világnapja (február 2.) alkalmából 2017-ben Tatán szervezett országos központi ünnepség. Mindezen adottságokra és tevékenységekre tekintettel Magyarország a 2017-ben meghirdetett nemzetközi pályázatra Tata városát jelölte. A végső döntés értelmében 2018-ban 18 városnak ítéltek meg a kitüntető címet, amely valóban nagy nemzetközi elismerésnek számít.

A rangos elismerésben 6 kínai, 4 francia, 4 dél-koreai valamint 1-1 madagaszkári, sri lankai, tunéziai és magyar város részesült. Tata Város képviselőjében Michl József polgármester vette át a díjat a Dubaiban megrendezett nemzetközi konferencia több száz résztvevőjének jelenlétében. Az eseményen a magyar delegáció tagjaként jelen volt Schmidt András, az Agrárminisztérium Természetmegőrzési Főosztályának helyettes vezetője, és Musicz László, az Által-ér Szövetség szakmai igazgatója.

ÁÁ

Pompás vidám színeivel várja a nemesvámosi apróságokat az új óvoda

Az alapkő már megvan az agrárlogisztikai központhoz és vásártérhez

Rendszerszemléletű fejlesztések Nemesvámoson

Óvoda, bölcsőde, agrárlogisztikai központ

Az őszi hónapokban Nemesvámoson több futó projekt kapcsán érkezett meghívó szerkesztőségünkhöz. Agrárlogisztikai központ alapkövét rakták le, átadták új, korszerű óvodájukat, és már dolgoznak a régi óvoda átalakításának tervein, hogy ott mielőbb bölcsődét indíthassanak. Sövényházi Balázs polgármestert arra kértük, foglalja össze a fejlesztések lényegi elemeit, összefüggéseit.

– **Miért új óvodában gondolkodtak?**

– Már 2009 óta szerettünk volna egy új, nagyobb óvodát, de csak 2016-ban adódott pályázati lehetőségünk erre. A régi felújítása, bővítése is szóba került, de hamar be kellett látnunk, hogy ez nem jó irány. 120%-on, zsúfolt körülmények között működött az óvodánk, és jól látható módon növekszik településünkön a születésszám, így a terveket egy 4 csoportszobás, tornateremmel, sószobával, főzőkonyhával ellátott új óvodára adtuk be a Területi Operatív Programok közé. Egyúttal – folytatási lehetőségként – mellé egy bölcsőde terveit is elkészítettük. Igény esetén tehát ebbe az irányba bővíthetünk. A beruházás 530 millió forintba került, ehhez valamivel több mint 460 millió forintot 100%-os intenzitású támogatást kaptunk. Az önerőt az önkormányzat biztosította, a helyi vállalatok által befizetett iparűzési adóból, amiért külön köszönet illeti őket.

– A családok évének nyitásával – januárban – raktuk le az alapkövet, és novemberben már át is adtuk az új létesítményt, melyet a budapesti Thermo Épgép Kft. a vállalt határidőre megépített.

– Az épület BB-s – azaz majdnem passzív ház – energetikai besorolású. Az áramszükségletét 90%-ban napelemek adják, de a rendszer akár tovább is bővíthető. Korszerű fűtési és szellőzési rendszer biztosítja a leghatékonyabb működést, és a szűrt, kristálytiszt levegőt. A padlófűtést – a folyosókra, fogadóhelyiségekbe is ez került –, a légszabályozást csoportszobaként lehet irányítani.

– A Csillagvirág Óvoda logója beépítésre került a padlóburkolatba, és az óvoda saját

meséjét Varjas Judit művésznő megfestette a falakon, a belső színvilág megtervezését pedig az óvónőkre bíztuk.

– Hatalmas parkoló is tartozik az új létesítményhez, és egy modern eszközökkel felszerelt konyha is, ahol az a célunk, hogy minőségi alapanyagokból, minőségi ételeket készítsünk a gyerekeknek. Ehhez nem csak a technológiai feltételek adottak, de arra is gondot fordítunk, hogy az ehhez szükséges alapanyagokat a környékről, a megyéből, a lehető legrövidebb ellátási lánc mellett biztosítsuk. A helyi őstermelőktől, beszállítóktól vesszük a biolisztet, bioolajokat, a lencsét, a sajtot, a tésztát. A szomszéd településről való a tojás, a bizonyítottan magyar sertéshúst a helyi hentestől vásároljuk, a csirkét a devecseri Gallustól. A nem magyar termékeket – például banánt, narancsot – is helyi kereskedőktől szerezzük be. Arra is figyelmet fordítunk, hogy az étlapot mindig a szezonális zöldségek, gyümölcsök felhasználásával állítsuk össze, mert ilyenkor a legmagasabb azok vitamin és tápanyagértéke. Az ételmezésvezetőnk szerencsére nyitott ezekre a megoldásokra, és bízunk benne, hogy a szülők is mind nagyobb számban fogják értékelni ez irányú törekvéseinket.

– **Hogyan kapcsolódik az óvoda a most épülő agrárlogisztikai központhoz?**

– Éppen az említett konyhán keresztül. Az agrárlogisztikai központ teszi majd lehetővé a helyi gazdák számára, hogy költséghatékonyan, a lehető legkorszerűbb formában tárolni tudják azokat a terményeiket, vagy akár kész, később pedig feldolgozott termékeiket – mert ehhez kapcsolódik majd egy hűtőház is a későbbiekben –, amelyek aztán

az óvoda konyhájában is felhasználásra kerülnek.

– Az önkormányzati ingatlanon megvalósuló 829,4 m²-es raktárépületet egy 100%-os támogatási intenzitású TOP-os pályázat keretében, majdnem 100 millió forint támogatásból tudjuk felépíteni. A tervezett fejlesztés a helyi gazdaságfejlesztésre jelentős kihatással lesz, gyűjtőpont jelleggel hosszú távon biztosítja majd a helyi termelők tárolókapacitását, minőségi élelmiszert adva ezzel intézményeinknek, és a környéken élőknek.

– A közelmúltban leraktuk az alapkövet az Agrárlogisztikai Központ és Vásártér épületegyüttesének, melyet reményeink szerint jövő év április-májusában át is adhatunk a gazdáknak.

– **Bölcsőde is épül a régi óvoda helyén. Itt mire készülnek?**

– Január 1-jétől kötelező feladata lesz az önkormányzatoknak helyi bölcsőde üzemeltetése. Több mint 40 bölcsődés korú gyermek van a településen, gondoskodnunk kell az elhelyezésükről. Az új bölcsőde – források, pályázat híján – egyelőre nem jöhetett szóba, viszont a megüresedett régi óvoda épületét át tudjuk alakítani, fel tudjuk újítani, és erre pályázati forrást is találtunk. A tervekben ugyanúgy figyelünk a fenntarthatósági elvekre, a hőszigetelésre, padlófűtésre, a korszerű szellőzési rendszerre, a vízszigetelésre, a tető megújítására, a napelemekre, mint egy új épületnél. 3 csoportszobában, összesen 36 apróságot tudunk majd itt fogadni. Amint beadtuk a pályázatot, azonnal kiírjuk a közbeszerzést, jövő ősze – akár önerőből is, de – szeretnénk átadni.

–RÉZ

Baj község tulajdonába került a kis Esterházy-pince: a képen Schunder Tibor és Michl József

A baji borosgazdák minden évben összemérik nedűik minőségét

Baj, polgármesteri hivatal

Régi probléma a főutca állapota

Baj mára nem zsáktelepülés

Baj község egy sóhajtatásnyira fekszik Tata városától. A megújult főtér, a csinos épületek, a nemzetiségi hagyományok ápolása, a szőlőhegy növekvő idegenforgalma azt jelzi, hogy a jó gazda gondosságával kezelik településüket az itt élők. Schunder Tibor polgármesterrel beszélgettünk.

– Az elmúlt idők pályázati cunamijából mennyi jutott Bajnak?

– A TOP keretében a belvízelvezetési pályázatunk nyert 99 millió Ft támogatást. Ezzel a baji vízfolyás – annak is a szőlőhegytől a Cseke-tóig tartó szakaszát - rekonstrukcióját szeretnénk megvalósítani. Van, ahol burkolt árkot kell építeni, vagy a meglévőket rendbe tenni, kitisztítani, iszapolni. Ez a település egyik legfontosabb vízgyűjtője, hiszen az erdőről lejövő nagy mennyiségű csapadék már okozott galibát Bajon néhányszor. Szeretnénk biztonságban tudni, iszap- és hordalékfogóval ellátni, hogy ne teljenek fel gyorsan az árkok. A vízügyi létesítési engedéllyel tartunk, és 2020-ig be kell fejezni a munkákat.

– Gyönyörű a faluközpont és a középületek. Honnan volt minderre pénz?

– Hosszú évek alatt alakult ez így ki. Az első volt természetesen az iskola a tornateremmel, aztán az óvoda, az orvosi rendelő, és a polgármesteri hivatal volt az utolsó. Ezek

nek most már elérkezett a felújítási időszaka is. Az egyháziak is pályáztak a templomtorony felújítására, mi pedig a környezetének rendbetételére különböző apró, pályázati forrásokból gyűjtöttünk forrást. A Béke utca egy szakaszán például parkolót építettünk, de sajnos a főutcánk még a régi, fájó pontunk, hogy ezt még nem sikerült felújítani. Ugyanakkor elkészültünk az Agostyán felé vivő bekötő úttal, innentől már nem vagyunk zsáktelepülés.

– Távlati elképzelések?

– Még nem látjuk a Modern Falvak Program nyújtotta lehetőségeket, de elképzeléseink vannak. Újabb lakótelkek kialakítását tervezzük, hiszen a városokból többen is szeretnének vidékre költözni, és építkezni. A Neszmélyi Borúthoz kapcsolódóan folyamatban van az Esterházy családi pince – a régi Jávorka pince- felújítása egy projekt keretében, amit szeretnénk élettel megtölteni. Járdá és kerékpárút is kellene a szőlőhegyre, hiszen nagy a forgalom. Örülnénk a Tata-

Agostyán kerékpárútnak, ám ehhez kellene a belterületi útfelújítás is, hiszen szélesíteni kéne az úttestet. Ha elkészül a Baji úti kerékpárút, akkor már egy jelentős szakaszon, két irányban el lehet indulni Tata felé is. Gondolom, a Magyar Falvak Programban erre is lesz lehetőség.

– Baj nagy értéke a volt laktanya, amely kiválóan alkalmas iparterületnek. Vannak beköltöző vállalkozások?

– Tősgyökeresnek számít a SÁHÓ Fémforgácsoló Kft., beköltözött egy logisztikai központ, egy kereskedőház, a Benke Busz telephelye is itt van, betonvassal és fuvarozással foglalkozó cégek is megjelentek. Most, hogy sikerült megcsinálni a bekötőutat az Agostyáni útra, elindult a mozgolódás: vannak olyan cégek, akik itt szeretnének letelepedni.

VK
FOTÓ: GRÉPÁLY ANDRÁS ZOLTÁN

Pétfürdő – tavával, épülő strandjával ismét méltóvá válik nevére

Mindig megelőzték korukat

Pétfürdő – Várpalota egykori ipari területe – 1997 októbere óta önálló település. Az önállósá válás évfordulójáról minden év őszén Függetlenség napi ünnepségsorozattal emlékeznek meg. Kitartó, életrevaló közösség a pétfürdőieké, és kitartó vezető áll az élükön, Horváth Éva személyében, aki ezidáig az egyetlen polgármestere a – ma már – nagyközségnek. Az önállósá válás rögs útjáról, és az elmúlt 21 év fejlesztéseiről, elvégzett feladataival beszélgettünk Pétfürdő első embe-rével.

– Menjünk vissza a múltba, és járjuk végig az utat, ami Pétfürdő önállósá válásához vezetett!

– A történet 1912-re nyúlik vissza, akkor került fel Pétfürdő a térképre. Az önállósá válásra a háború utáni évek kínáltak először esélyt, ám az 50-es évek szocialista városképebe ez nem fért bele. Leszögezték, ez ipari terület, nem támogatják a településsé fejlesztését, Pétfürdő Várpalota része marad.

– A gazdasági érdekek aztán mégis átszabták ezeket a terveket. A 30-as években ide épített Nitrogénművekben nagyfokú – nemzetgazdasági érdekeket szolgáló – fejlesztés indult meg az 50-es években. Ehhez munkaerőre volt szükség. Munkáslakások, lakótelep, intézmények épültek, gyarapodott a kertváros, és nőtt a lakosságszám. Hallgatólagosan ugyan, de településsé váltunk.

– Az önállósá válás következő esélyét a rendszerváltás hozta. 90-ben létrejött a Szövetség Pétfürdő Önállóságáért elnevezésű civilszervezet, népszavazást kezdeményezett, összegyűjtötte ehhez a szükséges aláírásokat. Csakhogy jöttek a 90. évi választások, és az új várpalotai önkormányzat nem ismerte el jogelődjének a korábbi városi tanácsot, és nem írta ki a népszavazást. Az Alkotmánybíróság ugyan megállapította a jogsértést, de nem történt semmi. Az új önkormányzatiság sem hozta a hozzáfűzött reményeket. Egy bombázási emlékművön kívül semmit sem kaptunk.

– 1995-ben az újjáéledt szervezet aztán már nagy erővel szervezte egységbe a pétiakat,

akik 1996. május 19-én, egy eredményes népszavazáson kinyilvánították, hogy önálló településsé kívánnak válni. Nagy volt az öröm, pedig még csak ezután jött az igazi munka.

– Terjedelmes dokumentumban, gazdasági számításokkal alátámasztva kellett igazolnunk, hogy a szétválás után mindkét település életképes lesz. A Belügyminisztérium végül a TÁKISZ-t kérte fel ennek kivizsgálására, mely kimutatta, elválhatunk, talpon tudunk maradni. – 1997. október 1-jétől Pétfürdőt önálló településsé nyilvánították.

– Azóta eltelt 21 esztendő. Melyek voltak a településfejlesztés főbb állomásai, mire a legbüszkébbek?

– Amire büszkének lehetnénk – csak kicsit sokba került ez nekünk –, hogy mindvégig megelőztük a korunkat. Mire megnyíltak a pályázati források valamire, azt mi addigra épp befejeztük: utak, járdák, víz- és csatorna-rendszer, bölcsőde. Az itt élők mégis úgy gondolják, hogy jól csináltuk, mert az alapokkal kezdtük, az infrastruktúrával.

– Azóta rendbe tettük a 27 hektáros, lepuk-kant zöldterületünket, felújítottuk az orvosi rendelőnket (1998), míg mások bezárták, mi új bölcsődést építettünk (2000), ravatalozót, központi parkot hoztunk létre, a Millennium évére Szent István emlékművet avattunk. Föl kellett vállalnunk a távfűtési szolgáltatást is, egy távfűtőmű megépítésével együtt. 2015-ben új polgármesteri hivatalt avattunk, a régit pedig felújítjuk, ez a közterület-fel-

ügyelet, illetve térfigyelőrendszerünk központja, és ma még kiegészítő irattár is.

– Megvettük a Sportegyesülettől a rendkívül rossz állapotú sporttelepet, mert úgy gondoltuk, önkormányzati tulajdonként könnyebben találunk forrásokat a fejlesztésére. Idén nyertünk is erre egy pályázatot, most épp folyamatban van a módosítása. Pályázatból épült műfüves pálya, TAO-ból fejlesztettük a pályákat, eszközöket. Modern tekepálya épült.

– A nevük egy fürdőtelepülésre utal, de hol itt a fürdő?

– 2007-2008-ban – amikor a bauxitbányászat miatt a forrásaink elapadtak – slágertéma volt, hogy miért is hívnak minket Pétfürdőnek. A strandot – mivel vízforgatóra nem tellett – be kellett zárunk. A 15 éves, kedvelt mesterséges tavacsánk kiszáradt.

– A „pétte-válást” a források újraéledése fordította vissza a 2000-es évek elején. 2011-ben felépítettük az új tavat, rendbe tettük a környékét, a strand medencéjéből vezettük ide a feltörő vizet. Utána egy 3 éves tortúra után sikerült végre a vizeket lefoglalni, és már készülnek a leendő strand tervei. Az engedélyezési tervekre várunk éppen. Ezután indul egy újabb egyéves tortúra az építési és vízjogi létesítési engedélyekért. De optimisták vagyunk, már látjuk a végét. Lesz új strandunk, és újra méltán viselhetjük majd a Pétfürdő megnevezést.

Görgényi István 1956-os képei a dadi utca kiállításon

Pályázni, pályázni, pályázni...

Dadot magukénak érzik az itt lakók

Szűcs Attiláné 12 éve Dad polgármestere, és elmondása szerint a ciklusról - ciklusra meghatározott, vállalt feladataikat 90-95%-ban mindig meg is oldották. És hogy mindez minek köszönhető? Éjjel-nappal bújták a pályázatokat, és mindenre kandidáltak, ami valamilyen módon összefüggésben volt a településfejlesztéssel.

– Dad egy 1000 fős település, bár érkezik némi iparüzési adóbevétel, de nem ez a fő bevételi forrásunk. A fejlesztéseinkben szinte kizárólag pályázatainkra támaszkodtunk. Annak idején célul tűztam ki, hogy a faluból egy olyan jellegű életközösséget kell létrehozni, hogy az itt élők jól érezzék magukat. Mindig az volt a véleményem, hogy azért, mert valaki falun vagy vidéken lakik, nem kell, hogy rosszabb életkörülmények, infrastrukturális körülmények között éljen, mint egy városi-nagyvárosi ember.

– Amikor polgármester lettem, létrehoztunk egy gazdasági programot, amiben számba vettük Dad összes önkormányzati tulajdonában lévő intézményét, a vagyon- és infrastrukturális elemeket. Rögzítettük az akkori állapotot, és felvázoltuk, hogy hova szeretnénk eljutni. Örömmel tudom elmondani, hogy a négy évenkénti ciklusok végén ezeknek a gazdasági fejlesztési programoknak a 90-95%-át meg tudtuk valósítani.

– Nagyon sikeresek voltak a pályázataink, kb. 90%-os sikerességet értünk el. Nemcsak az önkormányzat pályázott egyedül, hanem az egyház és a sportegyesület is, néha önállóan, néha pedig közösen összefogva. Az iparüzési adóbevételeinkből a pályázati önerőket tudtuk biztosítani, ezek nagyságrendje 0 és 25% között mozgott. Az elmúlt 12 év alatt a civil szervezetekkel és az egyházzal együtt kb. 800-900 millió forintnyi pályázati forrást tudtunk Dadra hozni, és ez meg is látszik a településen.

– Elsőként a főutcánk rendbehozatalát határoztuk el, mert a képe nagyon elhanyagolt állapotot mutatott.

– KDOP-s forrásból a teljes, két háziorosztó közterületi részét újítottuk fel. Járdákat építettünk, utat szélesítettünk, a zöldterületeket parkosítottuk, föld alá kerültek a vezetékek is. Ez már egy kicsit városias képet biztosított Dadnak, ezt a képet őrizzük azóta is.

– Nagyon sikeres és fontos beruházás volt, hogy az önkormányzat megörökölt egy közel 100 éves épületegyüttest, pont a fő utca alsó szakaszán, amiben boltok és egy varrőrzem volt. Elbontás helyett a talán fél évszázada nem renovált épületnek és a hozzá tartozó, siralmas állapotú hatalmas hátsó udvarnak új funkciót találtunk ki. Egy integrált közösségi terek létrehozását támogató pályázaton nyertünk 60 millió forintot, így teljesen felújítottuk, és a közel 200 m²-es épületrészben kialakítottunk 100 m²-en egy közösségi teret – számítógépekkel, projektorral, tv-vel, mini konyhával –, a maradék részét három üzlethelyiségre osztottuk, az udvarában pedig egy játszóteret hoztunk létre. Ez az épületünk azóta a reneszánszát éli. A játszóteret zsúfolásig tele van jó időben, a közösségi teret használják az erendelő funkciója szerint, és ezen kívül családi rendezvényeket tartanak benne, bérlik is a helyiséget.

– Nagyon sikeresek voltak Leader típusú pályázataink is. Talán abban az időszakban vonzottuk be a legtöbb anyagi forrást Dadra, mert az egyházak, a sportegyesület, az alapítványok és az önkormányzat szinte az összes kiíráson elindult, és nyert. Sok mindent megvalósítottunk, többek között

a kultúrház komplett felújítását, udvarának rendezését, de megújultak a templomaink, az iskolánk épületei, a sportpálya és a sportöltözők is.

– Természetesen olykor önerőből végeztünk beruházásokat, például kb. 30 millió forintból újítottuk fel az óvodánkat, és annak udvarát. A helyi vállalkozók nagyon nagy mértékben támogatták a felújításainkat olyan formában, hogy összeadtak anyagi javakat, és különböző eszközöket, így a felújítási elemeket ebből a közadakozásból lehetett megvalósítani. Nagyon jó dolognak tartom, hogy a helyi vállalkozók is magukénak érzik a település intézményeit. A képviselőtestület tagjai mintegy 20 éve nem veszik fel a tisztelteidjüket, ez a pénz is a közös kasszába kerül, amelyből kisebb-nagyobb problémákat meg tudunk oldani. Családi adakozásból jött létre a Trianon Emlékpark, melynek kövei – mintegy szimbolikusan az elcsatolt országrészeket jelképezve –, az Országház felújításakor a rakpartból kiszedett tömbökből származnak, melyeken valaha erdélyi, vagy éppen felvidéki képviselők sétálgattak.

– Nagyon jól működik Dadon az egyház fenntartásában üzemeltetett iskola, agilis igazgatónőnk és tornatanárunk van. Rendkívül sok sportlehetőség van az iskolában – vívás, kézilabda, egyebek –, nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy a gyerekek sokat mozogjanak, szeressék a mozgást. Rekortán pályájuk a kézilabda szövetséggel való együttműködés hozadéka.

VEÉR

A csákváriak 30 éves testvértelepülési kapcsolatot ünnepeltek Pyrbaummal

Jubileumi ünnepség barátokkal

Csak egy barátságos futballmérkőzésnek indult 1984-ben, mára pedig egy 30 éves testvértelepülési kapcsolattá nőtte ki magát Csákvár és Pyrbaum hivatalos testvér települési kapcsolata, mely 1998. október 29-én kezdődött. Az alapdokumentumot az akkori tanácselnök, Viszló Gyula és Herman Holzammer pyrbaumi polgármester írták alá. A három évtized eseményeit a közelmúltban ünnepi díszvacsorán elevenítette fel a két város küldöttsége.

Az indulás éveiben a kommunista vezetés nem támogatta a szocialista országok nyugat felé nyitó kezdeményezéseit. A sok akadály közös legyőzése megszilárdította, és elmélyítette a barátságokat. Az elmúlt 30 évben a kapcsolat tovább fejlődött: az évek során bevonásra kerültek a testületi képviselőkön, a sporton túl az iskolák, az önkéntes tűzoltók, a kórusok és a zenekarok is. A két evangélikus gyülekezet kapcsolata már nem is barátságnak, inkább testvériségnek mondható. További nyitás lehetőségét kínálja a két horgász egyesület együttműködési lehetőségeinek felderítése, és közös programok szervezése.

Az ünnepei eseményen jelen voltak az első futballmérkőzés szervezői, sportvezetői, a korábbi polgármesterek és városvezetők. A megemlékezés zárásaként átadásra került **Guido Belzl** polgármester úrnak a Csákvár Tiszteletbeli Polgára kitüntető cím. Az ünnep színvonalát a Dallam Alapfokú Művészeti Iskola fúvószenekara és a Harangvirág Dalkör előadása emelte.

A Publo rendezvénytermében tartott ünnepségen **Illés Szabolcs** polgármester köszöntötte az egybegyűlteket, és az alábbiakat mondta:

– *A mai jubileum olyan ünnep, amilyennel kevés település dicsekedhet. Mert igaz ugyan, hogy ma már szinte minden településnek van partnervárosa – sokszor nem is egy – de kevés olyan van, amely egy 30 éves kapcsolattal büszkélkedhet.*

– *A mi polgáraink közötti kapcsolatok – Hermann Holzammer úrnak, Albert Sandmaier úrnak, Viszló Gyula és Mester István úrnak köszönhetően – még akkor kezdődtek, amikor a szocialista diktatúra alatt lévő kelet-európai országokban egyáltalán nem volt szokás, hogy polgáraink nyugat-európai kapcsolatokat ápoljanak. A szovjet megszállás alatt lévő országokban ugyanis a hatalom nem nézte jó szemmel a nyugati együttműködéseket, mindenféle ilyen kezdeményezés gyanús volt, amit figyeltek és megfigyeltek. Különösen igaz volt ez Németország irányába. Hermann Holzammer polgármester úr, és Viszló Gyula tanácselnök úr mégis, a nehézkörülmények ellenére is megtalálta a módját a kapcsolatok felvételének és ápolásának.*

– *Az azóta eltelt harminc év nemcsak egy ember, hanem egy város életében is jelentős idő. Méltó arra, hogy megálljunk, visszatekintsünk, felidézzük a közös élményeket, és ünnepeljünk.*

A városvezető ünnepi beszédében arra is rámutatott, hogy a három évtized alatt so-

kat tanultak egymástól, barátokra leltek, és sok közös élményt szereztek. A személyes találkozások gazdagították mindannyiuk életét. A pyrbaumiak németül beszélő barátokra leltek a messzi magyar földön, a csákváriaknak pedig új kapcsolatokat, ismereteket adott ez az együttműködés. A fúvószenekar, az egyesületek, az evangélikus egyház és az énekkarok, futballcsapatok, diákok részvételével megrendezett közös programok mindnyájukat gazdagították.

A polgármester kiemelte: – *Ez a kapcsolat a két település közigazgatási szervei, intézményei és vállalkozásai számára is sok hasznos tapasztalatot, információcserét és együttműködési lehetőséget kínált és kínál mind a mai napig.*

Illés Szabolcs ezt követően Csákvár Város Önkormányzata nevében köszönetet mondott Pyrbaum polgárainak, civil szervezeteinek és Önkormányzatának a 30 éves barátságért, és reményét fejezte ki, hogy a következő 30 évben kapcsolataik töretlenül tovább gyarapodnak, és mélyülnek majd, mindnyájuk további gazdagodására és örömére.

A kibővített táti iparterület madártávlatból

Nagyrészt helyi vállalkozók dolgoznak a beruházásokon

Táton bővült az iparterület

Nem multinacionális cégek, hanem részben azok beszállítói, kis- és középvállalkozások lakják a Tati Ipari Parkot. A 305 milliós pályázati forrásból, 10% önkormányzati önerővel kibővített, megújult iparterületet októberben adták a vállalkozásoknak – tudtuk meg Turi Lajos polgármestertől.

– Nagy horderejű beruházás az iparterület bővítése, amely az infrastruktúra kialakítását, útépitést, felszíni csapadékvíz elvezetést jelentett. 17 ipari parcella kialakítására került sor. A parkot teljesen belakták a vállalkozások, így nincs lehetőségünk ezen a területen újabb cégeket fogadni, pedig óriási az érdeklődés. Gondolkodunk bővítésen, azaz telekvásárláson, amelyek magánszemélyek, illetve a szomszédos esztergomi önkormányzat tulajdonában vannak. Ez nem egyszerű dolog, de elkezdjük a tárgyalásokat.

–A telekvásárláshoz, pályázati önerőhöz sok pénzre van szükség. Honnét teremti ezt elő az önkormányzat?

– A települések éléskamrája az iparüzési adó, e nélkül nincs beruházás. Mivel nincs multinacionális cég, nem vagyunk óriási iparüzési adó beszedői. Ugyanakkor a befolyó összeg elég a pályázati önerőkre, és kisebb járdaépítésekre, útfejlesztésekre.

– A területek biztosításán túl mivel tudja segíteni az önkormányzat a helyi kkv-kat?

– Büszkén mondhatom, hogy beruházásaink nagy részét helyi generálkivitelezők és alvállalkozók végzik. Ez sok tekintetben jó, de nagyon egyszerű, mert legtöbbjük már a

jövő év végéig betáblázódott, ám azért mindig bizonyítják a helyi mivoltukat.

– Gőzerővel zajlanak a TOP-os beruházások is. Hogy állunk ebben a tekintetben Táton?

– A TOP sokat lendített városunk fejlesztésén. Az idei évben befejeződhetett az óvodabölcsőde teljes energetikai felújítása, majd az orvosi rendelők egyik épülete készült el: itt a fogorvos, két háziorvos és a védőnő kap helyet. Igyekeztünk itt is hozzátenni a magunkét, nem sok vidéki fogorvosi rendelőben található panorámaröntgen, Táton ez is lett, még hozzá önerőből, és ez a XXI. századi színvonalú praxis Mogyorósbányát is ellátja.

– Mintegy 150 millió forintot nyertünk a TOP-on parkosításra, ez a beruházás 2019 végére készülhet el, most tartunk a közbeszerzésnél. A SPAR előtti tér, illetve a nagy kultúrparkunk – melyet budapesti, szakavatott tájépítésszek terveznek – jelenleg még nagyon nyers állapotban mutatja magát. At kell helyezni egy buszöblöt, épül egy kis pihenőpark, és gazdaságélénkítő elemnek termelői piac. A tájépítész őshonos növények telepítésében, zenepavilonban, tavacsában, körben futópályában, kreatív játszótérben gondolkodik.

– Számunkra az itt élő polgárok igényei a legfontosabbak, ezért a TOP-os beruházások között a hivatal épületének nyílászáró-cseréjére, szigetelésére, napelem-rendszer telepítésére a pályázati ciklus legvégén kerül sor. Ezzel aztán valamennyi közintézményünk megújul energetikailag.

– Egy másik TOP-os projektnek mi vagyunk a gesztorai, bár frekvencián nem minket érint, ez pedig a Sacra Velo kerékpárút, ami az EuroVelo-hoz csatlakozik majd szervesen. Az EuroVelo itt megy el a Duna mellett, és a táti, nyergesi szakasz elkészült. Sokan várják és kérdezik, vajon mikor ér el Esztergomba? Az esztergomi rész a védőtöltéssel párhuzamosan készül el, mert ennek tetején jut majd be a kerékpárút Esztergomba. Minden reményünk szerint tavasszal indul ez a beruházás, amely a szakrális egyházi intézményeket, épületeket érinti, és központja a péli földszentkeresztii Lelkigyakorlatos Szalézi Ház lesz. Készülünk arra is, hogy kis kerékpáros vagy turista pihenőparkot alakítsunk ki egyik zöldterületünkön, a mogyorósbányai kertvárosi csomópontban. Ez lenne a Mária-park, lévén, hogy a Mária-út egyik nyomvonala is erre halad, akárcsak a SacraVelo.

2018-ban Nász János vehette át Tatabánya MJV Zöld Ág-díját

Páratlan elismerés a tatabányai könyvtárak

Az IFLA Zöld Könyvtára lett a JAMK

Méltatlanul kevés szó esik manapság az irodalom, a tudomány és az ismeretterjesztés templomairól, a könyvtárakról. A közvélekedés szerint a könyvtárak unalmas, poros helyek, ahol szigorúszemű emberek szólnak rá mindenkire, hogy csend legyen, és vigyáznak a rájuk bízott nyomtatványok épségére. Pedig a könyvtárak világa már nem ez, számos érdekes, izgalmas innováció teszi változatossá tevékenységüket. Nász Jánossal, a tatabányai székhelyű József Attila Megyei és Városi Könyvtár (JAMK) osztályvezetőjével és ökológiai szaktájékoztatójával beszélgettünk.

– Mit rejt a zöld könyvtár kifejezés?

– Nem azt természetesen, hogy zöldre festjük a falakat, és palántákat, valamint facsemetéket ültetünk a polcok közé. A zöld könyvtár egy újfajta szemléletet és módszertant jelent. Az ökológia, a természettudatosság áthatja mindennapjainkat. Hat a társadalomra, a kultúrára, a politikára és gazdaságra egyaránt. A könyvtáraknak, ha nem akarják a Gutenberg galaxis megszűnését, kiemelt feladata lehet mindezek tudatosításában. Persze a nyomtatott anyagok mellett megjelent a digitalizáció, a számítógépek, okostelefonok használata ma már általános. Ezekkel az eszközökkel is tudnunk kell élni, hiszen így tudjuk elérni a főleg fiatalabb korosztályt. Nyugat-Európában, de Lengyelországban is manapság könyvtárpaloták épülnek, amelyek a hagyományosak mellett élnek a digitális, akár otthonról is elérhető szolgáltatások nyújtásával.

– Beszéljünk konkrétan a mi zöld könyvtárunkról. Létrehoztuk az öko sarkot, ahol az ilyen tematikájú könyveket összegyűjtöttük, és van egy sajátos öko sajtó bibliográfiánk is online: fenn van a honlapunkon a „Fenn tartható jövőért” c. rovatban. A könyvtárba járó folyóiratokból is létrehoztunk egy öko folyóirat részleget is. 2010 óta szerkeszték

egy öko hírlevelet. Először hagyományos hírlevelekhez hasonlóan cikkeket ajánlott, de ez mára kibővült azzal, hogy tudósítunk a hasonló tematikájú rendezvényekről is.

– Fontos az élő közönségkapcsolat is, az Öko Estek sorozatunk már a 84. részénél tart, fontos fóruma ez a természettudományos ismeretterjesztésnek. Hatodik éve szervezek fiataloknak olvasótábort, általános iskolásokkal kezdtem, akik ma már gimnáziumba járnak. Voltunk Komáromban, Koppánymonostorban, a Börzsönyben és Bajnán. Itt komplett program zajlik, a természetben vagyunk, ismerkedünk vele, ráadásul könyveket olvasunk, és a gyerekek megismerhetik a könyvtár szolgáltatásait is.

– Törekvéseitek a közelmúltban nagyon komoly nemzetközi elismerést kaptak, ráadásul Tatabánya városa Téged jutalmazott a Zöld Ág-díjjal.

– Megtisztelő a város elismerése, de intézményünk szempontjából az IFLA, azaz a Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Egyesülete Zöld Könyvtár Díja a nagyon nagy dolog. A pályázók között a legjobb hatban végeztünk. Ez a helyezés nem csak a megyei könyvtár és Tatabánya, hanem Magyarország számára is rendkívüli

elismerést jelent. A „Könyvtár-zöldítés: Környezeti nevelés, a környezettudatos attitűdök megerősítése hagyományos és nem hagyományos eszközökkel” című anyagunk a 2010 óta folyamatosan fejlesztett tevékenységeinket és szolgáltatásainkat mutatta be, amelyek a hagyományos könyvtári eszközök mellett rendhagyó módon is szolgálják a környezettudatosítást és az ökoszemlélet terjesztését. Büszkén viselhetjük tehát az IFLA Zöld Könyvtára elnevezést a jövőben.

– Egy rövid időre hontalanokká váltok, hiszen átépül, megfiatalodik a könyvtár épülete.

– A Modern Városok Program keretében 2019. első hónapjában megkezdődhet a könyvtár épületének átalakulása. 14 hónapig tart az építkezés, az új épület stílusában harmonizálni fog a szemközti, szintén most megújuló Árpád Gimnáziumhoz. Bővül az alapterület, kétszintes lesz a könyvtár, végre mindennek meglesz a saját helye. Az építkezés alatt fiókkönyvtárainkban, és város különböző pontjain zajlik majd a kölcsönzés, és remélem, hogy az átadás után rengetegen fogják látogatni megújult, a XXI. századi elvárásoknak megfelelő Zöld Könyvtárunkat!

VEÉR

KINCSKERESŐ

HÍREK, INFORMÁCIÓK A RÉGIÓ KULTURÁLIS ÉS SPORTÉLETÉBŐL

„Az iskola sikeréhez nélkülözhetetlenek az elhivatott pedagógusok, a céltudatos, szorgalmas diákok, de elengedhetetlenül fontos az a közösség is, az a település, melyben a gimnázium létezik.”

NÉMETH ZSOLT

Megkezdődött a bányakórház átalakítása

Megindultak a bontási munkálatok a volt bányakórházban, ezzel látványossá vált a 2020-ban megnyíló Szent Margit Gimnázium építése Tatabányán. A Székesfehérvári Egyházmegye jóvoltából megvalósuló katolikus gimnázium remek folytatása lehet az évtizede óta működő óvodának és általános iskolának. Fokozatosan építkeznek majd: kezdetben huszonhat 15 éves ifjú, majd felmenő rendszerben, bővülő osztályokban és évfolyamokon tanulhatnak a katolikus gimnázium diákjai. A Szent Margit Gimnázium néhány éven belül nyolcosztályos oktatási intézményként működhet Tatabányán. A hely szelleme lassan visszatérhet: élettél, tudással töltheti meg a falakat.

FOTÓ: MAZÁN TIBOR

Kisigmánd

Nem megszokott dolog, hogy egy haszongépjármű kereskedéssel foglalkozó cég irodaháza nívós képzőművészeti kiállításoknak adjon otthont. Márpedig Kisigmándon, az Eurotrade Kft. telephelyén ez már megszokott dolognak számít.

Cikkünk a 45. oldalon

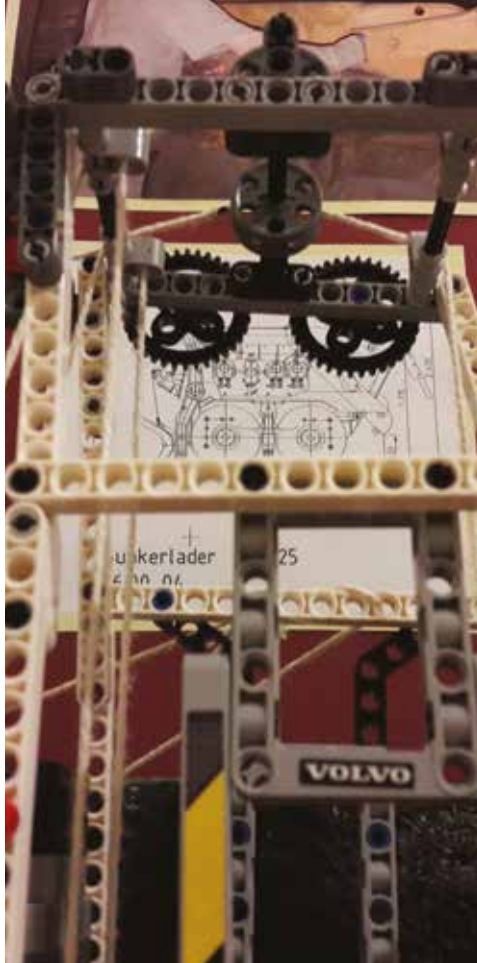

Székesfehérvár

Megnyílt Székesfehérváron Jankovics Marcell grafikusművész, filmrendező kiállítása a Csók István Képtárban. 1526-tól 2016 decemberéig jelennek meg a magyar történelem eseményei – a trianoni békediktátummal való összefüggéseiket megragadva.

Cikkünk az 50. oldalon

(Kor)határtalan tudomány – Jelen & Jövő

A magyar tudomány ünnepe

Az idén 50 éves Neumann János Számítógép-tudományi Társaság megyei szervezetének kezdeményezésére, a Magyar Tudomány Ünnepe 2018 alkalmából rendeztek egész napos találkozót az Eötvös József Gimnáziumban, „Komárom-Esztergom Megyei KISOKOS-Okos gyerekek, okos eszközök, okos városok” címmel. A rendezvényen délelőtt Michl József polgármester mondott köszöntőt, majd a nap folyamán Komárom-Esztergom megye hat településének iskolái és cégei mutatták be, miben is áll „okosságuk”, a felkért előadók pedig azt, hogyan építik be a tudomány eredményeit a társadalmi, gazdasági és szociális szféra életébe.

Az esemény levezető elnöke, **Nagyné Csóti Beáta**, egyetemi mestertanár, a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság Komárom-Esztergom Megyei Szervezetének elnöke volt, aki vasfegyessel vezérelte végig a rövid, negyedórás blokkokat.

Elsőként a házigazdák, az Eötvös József Gimnázium adhatta elő „tudományát”, a Tanár, mint mentor, illetve a Tanár, mint innovátor megközelítésben két előadást láthattunk, Okosítás az Eötvösben és a Föld Napja – a Nap Földje címmel. **Gulyás-Szabó György**, az AGC Glass Hungary Kft. fejlesztési igazgatója az okos autók okos üvegeiről tartott érdekes prezentációt, az elektromos autók menet közbeni töltéséről pedig **Sóki András** diák, és **Lábszki József** mentor tanár értekezett a tatabányai Árpád Gimnáziumból.

Megismerkedhettünk a komáromi B&O Engineering Kft. kollaboratív robotjaival is **Borsos Balázs** és **Óvári Attila** gépészmérnökök előadásában, de volt szó a szumóról és a segway-ről, a jövő iskolájáról és a Rotary cserediák akcióról is. A Tatai Református Gimnázium mesterpedagógusától, **Tar Józseftől** megtudhattuk, hogy a modern technológiai környezetre csak modern technológiai környezetben készíthetjük fel gyermekeinket.

A rengeteg érdekfeszítő, elgondolkodtató előadás után – amelyek közül csak néhányat említettünk –, átadták a SM-ART Okos Logós pályázat díjait is.

– A neumann örökség gondozása óriási felelősség is mellett, hogy megtisztelő feladatunk – mondta Nagyné Csóti Beáta az NJSZT 50 éves jubileumához kapcsolódva. – Neumann utolsó

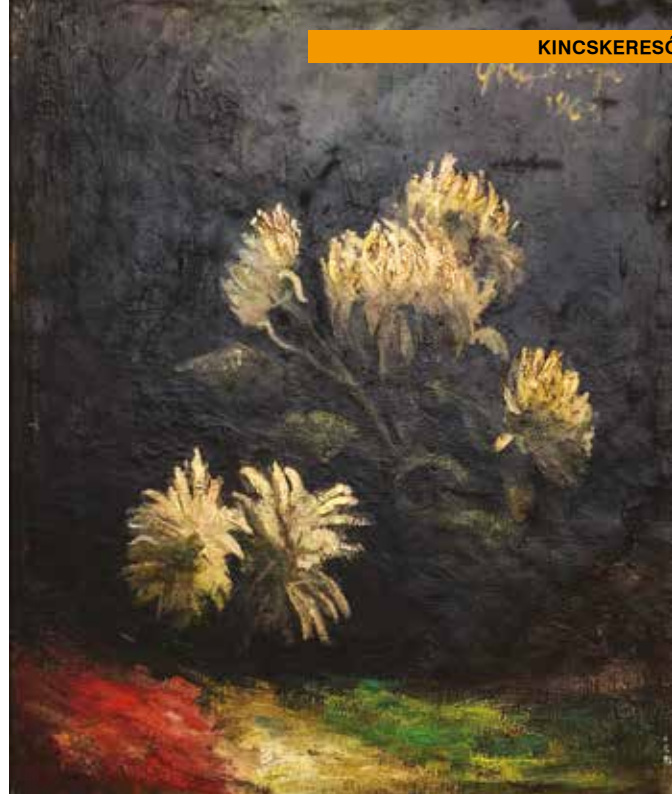
munkája „A számológép és az agy?” A „Túlélhetjük-e a technológiát?” írásában olvashatóak azok a híres mondatok, amelyek életműve mottójának tekinthetők:

„A fejlődés ellen nincs gyógymód... az egyetlen biztos pont, hogy a nehézségeket okozó fejlődés hasznos és konstruktív, ugyanakkor veszélyes is. Kérdés, hogy elég gyorsan tudunk-e alkalmazkodni a változásokhoz. A legoptimistább válasz szerint az ember már korábban is keresztülment hasonló megpróbáltatásokon és kiállta a próbát, ha nem is minden probléma nélkül. Nem lenne ésszerű már előre megpróbálni valamilyen receptet adni a követendő magatartáshoz? Csak annyit tehetünk, hogy felsoroljuk a szükséges emberi kvalitásokat: türelem, rugalmasság, értelmelem.”

–RÉZ

A Görgényi kiállítást Wittner Mária nyitotta meg

Az aukcióra felajánlott Gyász című festmény

Ha a hegy nem megy Mohamedhez...

Profán művészeti nevelés az Eurotrade Galériában

Nem megszokott dolog, hogy egy haszongépjármű kereskedéssel foglalkozó cég irodaháza nívós képzőművészeti kiállításoknak adjon otthont. Márpedig Kisigmádon, az Eurotrade Kft. telephelyén ez már megszokott dolognak számít. Szűcs Attila, a cég ügyvezető-tulajdonosa műkereskedőként kezdte pályáját, és ez a vonzódás a mai napig megmaradt benne.

– Az Eurotrade Galéria – mondta **Szűcs Attila** – „márkanévvel” fémjelzett képzőművészeti értékközvetítő vállalkozásnak 2018-ban négy önálló kiállítása is volt. Tesszük ezt az általunk vizuális értékörzésnek tartott szolgáltatást mindazok mellett, hogy a cégszoport stratégiai és operatív teendőinek ellátása az év 365 napjának 24 órájában feladatokat ró ránk.

– Ebbéli tevékenységünket az a gyakorlati meglátás motiválja, hogy az emberek nagy része idő és készlet hiányában nem látogatja a képzőművészet szentélyeinek mondható múzeumokat és galériákat. Ellenben nap, mint nap, üzletinek mondható okokból ellátogatnak hozzánk, és akarva akaratlanul gyönyörködhetnek az aktuális tárlatunk nyújtotta látványban, vagy elgondolkodhatnak a művek által sugallni kívánt mondani-valón.

– Ezzel a „profán művészeti neveléssel” a hazai (kortárs) képzőművészet általunk értékesnek tartott alkotóinak üzleti, munkahelyi környezetben történő rendszeres bemutatásával új utakat szeretnénk nyitni az értékek láttatásában. A röviden megfogalmazott cél: közel vinni a hétköznapi rohanó, mindent

habzsoló, de mindenből kimaradó emberéhez a magyar képzőművészek művészi formanyelven megfogalmazott üzeneteit.

A mára már méltán országos hírnévre szert tett Eurotrade Galéria idei utolsó tárlata 1956-hoz kapcsolódott. Hazádnak rendületlenül... címmel a Tatabányán élt és alkotott Görgényi István (1917-1973) forradalmi tematikájú festményeiből rendeztek kiállítást.

„Görgényi Istvánt a művészettörténet 2006-ig helyi festőként tartotta számon, aki a Tatabányáról készített akvarelleket, a bányászok-ról, a bányáról meg tus- és szénrajzokat. Egy tatai vállalkozó, **Rigó Erik** hozzájutott a teljes Görgényi-hagyatékhoz, és kiderült, hogy a festőnek volt egy másik, egy rejtkei élete. A forradalom leverése után titokban készítette mintegy 30 művét 56-os emlékei alapján. A képek teljes titokban készültek, és ezután a ház pincéjében rögtön el is rejtette azokat. A titkosság oka érthető, hiszen a festőre és családjára súlyos retorziók vártak volna, ha fény derül „ellenforradalmi, reakciós” tevékenységére.

Görgényi művészetét áthatotta mindaz, amit

mesterétől, Rudnay Gyulától tanult. Mély tónusú, szenvedélyes megfogalmazású festményeit felfoghatjuk akár a romantika, a nemzeti realizmus folytatásaként is. Ha előképeket kívánunk még kiemelni, elsősorban Munkácsy, Goya, némely portréját tekintve Rembrandt neve említendő” – írta a festőről **P. Tóth Enikő** művészettörténész.

A kiállítás jelentőségét mutatta, hogy a megnyitón tiszteletét tette **Wittner Mária** '56-os halálraítélt, **Czunyiné dr. Bertalan Judit**, a térség országgyűlési képviselője, **Farkas Gábor** rendőr dandártábornok, a megyei rendőr-főkapitányság vezetője, valamint Görgényi István dédunokája is.

Rigó Erik, a Görgényi gyűjtemény tulajdonosa aukcióra ajánlotta fel a festő Gyász című olajfestményét. A befolyt összeg a gyűjtemény tulajdonosának döntése alapján, a tatabányai Mosolygós Gyermekért Alapítvány és a dadi Református Jövőért Alapítvány számára kerül felajánlásra. Információink szerint a jótékonyági árverésen 200.000 Ft volt a végső ajánlat, így az említett alapítványok ennyi pénzhez juthatnak.

Az Úr (Gáspár Sándor) figyelő teremtményeit
(Ádám-Kovács Tamás, Éva: Osváth Judit)

A Falanszter világa

A Vörösmarty Színház négyes számmisztikája

A Tragédia aktualitása és megújulása

Madách Imre: Az ember tragédiája című emberiségdrámája 1862-es megjelenésétől kezdve vita tárgya. Az alkotás azonban mégiscsak olyan elismertséggel bír, hogy tulajdonnévvé vált írásmódja csak és kizárólag Madách művére foglaldott le. Presztízse oly magas, hogy a Magyar Írók Szövetsége 1984-ben azt kezdeményezte, hogy a mű évfordulóján legyen a magyar dráma napja.

A Tragédiát először **Paulay Ede** rendezte 1883. szeptember 21-én a Nemzeti Színházban. Azóta számos feldolgozás született, láthattuk rajzfilmen, táncjátékként, színpadra állította **Alföldi Róbert**, **Keszég László**, **Lengyel György**, **Vidnyánszky Attila**, hogy csak néhány nevet említsek.

Dr. Szikora János sem először találkozik a feladattal. 2002-ben, a Nemzeti Színház megnyitása alkalmából már rendezett egy előadást olyan szereplő trióval, mint **Szarvas József-Ádám**, **Pap Vera-Éva**, **Alföldi Róbert**-Lucifer. Akkor is nagy kihívásnak érezte a feladatot, ám amire most a székesfehérvári Vörösmarty Színház társulatával vállalkozott, példa nélküli kezdeményezés: rendezőtársaival együtt úgy viszik színre a darabot, hogy az 4 külön epizód, 4 különböző rendezői koncepció és 4 eltérő szereplőhármast. És megszületett 2018. december 1-jére a darab, a 200 éves magyar nyelvű színjátszás előtt is tisztelegő „**Az ember tragédiája 1.**”. Mindezekről beszélgettünk a Vörösmarty Színház igazgatójával:

– **Mi ihlette ezt a többrendezőjű ötletet?**

– Igazából azt, hogy többen együtt csináljunk egy darabot, s a társulat minden tagját bevonjuk, az egy magyar kultúra napi felkéréséből ered. Akkor mi négyen – **Bagó Bertalan**, **Hargitai Iván**, **Horváth Csaba** és jómagam – nemcsak rendeztük az előadást, hanem magunk is szerepeltünk egy-egy verssel. Ott ülve együtt, hirtelen megérez-

tük, hogy ez valami hatalmas erő. Amikor szóba került a Tragédia színre vitele, visszaemlékeztünk erre az érzésre, ebből merítettünk nagyon boldogan ötletet.

– **Hogyan fogadta ezt a társulat?**

– Kíváncsian fogadták a hírt először, aztán, mindenkit feszített az érzés, hogy mi lesz ebből? És még egy jellemző volt: a nyitottság.

– **Mivel kezdődött a közös munka? Mindenki választott első körben egy Ádámot?**

– Majdnem. De az volt a nagy áttörés, hogy eldöntöttük, nem egy Ádám-Éva-Lucifer szereplőben gondolkozunk. Ha a hagyományt követtük volna, az biztos kemény vitákat jelentett volna köztünk. Onnantól, hogy mindenki kiválasztotta a maga három-négy főszereplőjét, könnyen ment minden.

– **Az egész társulat jelenléte mellett sajátos hullámmást ad a darabnak, hogy aki egyik epizódban főszereplő, a másikban akár szimpla „statisztaként” jelenik meg. Ezt hogy élék meg a színészek?**

– Öröm és felelősség a szereplés. Ha egyik részben én viselem a szereplés súlyát, utána lehet egy kicsit pihenni, s a másikat segíteni – akár a háttérből együttműködve.

– **Ha a négy epizódhoz egy-egy jellemző gondolatot mondhatna, mi lenne az?**

– A saját részem az indító és záró rész, szeretem úgy nevezni, a spirituális keret,

ami az istenkeresés és istentagadás (az Úr: **Gáspár Sándor**, Lucifer: **Lábodi Ádám**, Ádám: **Kovács Tamás**, Éva: **Osváth Judit**). Horváth Csaba az antik epizódokat rendezte. Egyiptom, Görögország, Róma kérdés-feltevése egyaránt az isteni gondviselés és az attól függetlenedni szándékozó ember (Lucifer: **Tűzkő Sándor**, Ádám: **Hirtling István**, Éva: **Varga Mária**). Hargitai Iváné a felvilágosult eszme (Lucifer: **Kuna Károly**, Ádám: **Andrássy Máté**, **Krisztik Csaba**, Éva: **Kerkay Rita**, **Kiss Diána Magdolna**). Bagó Bercinél jelenik meg az ész diadala, s a szabadversenyes kapitalizmus (Lucifer: **Nagy Péter**, Ádám: **Kádas József**, Éva: **Ballér Bianka**).

– **Van egy keret, közös a játéktér, ami összefogja az emberiségdrámát, ám a négy epizód rendezői koncepciója eltér.**

– Az megint érdekes mozzanat, ahogy kialakult a közös játéktér. Az elemeket – homoktér, négy oszlop – együtt találtuk ki. S mint a Lego darabjait, mindegyikünk másképp tologatja-illeszti-használja. Fontos volt, hogy ez így legyen, s térben ne szakadjanak el az epizódok. De nem kell ennél szorosabb kötés! Maga a mű sokfajta világot, eszmét ábrázol. A korok is összetettek. Ez a drámai szerkezet megengedi, hogy az epizódokat más-más esztétika mentén közelítsük meg. A Tragédia mozaikos szerkezete nekünk kiváló alkalmat nyújtott ehhez.

Dr. Szikora János kedvenc képe előtt

– *Fölmerült-e valami a pár előadás tükrében, amin a rendezők máris változtatnának?*

– Nem úgy gördült föl a függöny, hogy valamit rosszul, esetleg nem pontosan végeztünk. De eleget diskurálunk erről. Nem hiszem, hogy bármit változtatnánk, esetleg apró technikai észrevételeink vannak.

– *És mindezt a többszörös áttételes kompozíciót hogyan fogadják a nézők?*

– A figyelem lenne a kulcsszó részükről. A feszült, nem lankadó odafigyelés. A mű egyébként is bonyolult, ez a feldolgozás pedig szellemileg nagy befogadói munkát igényel, s ezt megkapjuk estéről estére. Erzékeljük a nagy várakozást, az előítéletmentességet végig a négy óra alatt, s ez roppant jó érzés.

– *„Az ember tragédiája 1.” cím folytatást ígér: kortárs szerzőket kértek fel a mű folytatásának megírására. Úgy történt a felkérés, hogy minden rendezőnek volt egy-egy javaslata?*

– Nem egészen. De a négy szerzőt közös beszélgetések révén kértük fel olyan szempontok alapján, mint érdeklődés, színházi tapasztalat, s az is számított, hogy bennünket ismerjen, ránk tudja szabni a darabot. Mind a négyen kapva kaptak az alkalmon, szerintem inspirálják egymást. Hárman itt voltak a bemutatón is. Rájuk bízunk, ki melyik epizódot választja. Először elkészül egy szinopszis, s aztán döntünk a történet függvényében az író-rendező-forgatókönyvíró együttműködésekről.

A Tragédia 1-ben eljutottunk egy időfolyamig. Hogy a folytatást London, a Falanszter vagy az Eszkimó világ jelentí, még nem dőlt el.

Az újkori történetek megírása **Márton László, Tasnádi István, Térey János és Závada Pál** feladata lesz. A munkát azzal kezdték, hogy az első rész bemutatóján hárman személyesen is véleményét mondták:

Márton László: „A négy rendező és az egész társulat közös munkája kiemeli, és új megvilágításba helyezi a mű néhány fontos jellegzetességét, mindenekelőtt a gondolati potenciált. Azáltal, hogy Ádám, Éva és Lucifer alakja négyszer változik, a néző ráébred, hogy a figura önmagával való elvi azonossága fontosabb azoknál az egyéni vonásoknál, amelyekből két jó színész és egy jó színésznő egy hagyományos rendezésben megformálhatja szerepét.”

Tasnádi István: „Négy markánsan különböző rendezői látásmód és formanyelv, ami mégis egységes előadássá áll össze a végén. Ebben a rendhagyó, tucatnyi főszereplőt mozgató, grandiózus vállalkozásban a társulat megmutathatta sokszínűségét és művészi erejét: hogy olyan nagyszerű színészegyéniségekből áll, akik képesek az örömteli összjátékra.”

Závada Pál: „A székesfehérvári színház teljes társulata és négy rendezője olyan ambícióval és odaadással fordult Madách remekművéhez, hogy különösen értő figyelemmel sikerült megvilágítaniuk, miközben kivételes módon tették élvezhetővé, hogy mekkora kincsünk is Az ember tragédiája.”

DR. GÖDE ANDREA

ÚJ SPORTPARK PÁPÁN

Pápa - Befejeződött az Acsády sporttelepén a szabadtéri fitnesspark építése. A Mézeskalács utcai létesítmény a második ilyen sportpark a városban, az első - melyet a Tókertben, a Munkácsy-iskola sporttelepének szomszédságában alakítottak ki - tavaly év végén vehették birtokba

a városlakók a Nemzeti Szabadidős - Egészség Sportpark Programra benyújtott sikeres pályázatnak köszönhetően.

MEGÚJULT A MEGYEHÁZA

Tatabánya - Szebb és korszerűbb lett a KEM-i megyeháza épülete! Az energetikai felújítás során új ablakokat kapott az épület, a fűtési rend-

szer is megújult, és a falak szigetelésére is sor került. Az energiahatékonyságot a tetőre szerelt napelemes rendszer növeli. A kivitelezés minősége az **Extreme Park Környezetépítő Kft.** munkáját dicséri.

SZOBORAVATÁS

Kulcs - A hagyományos Fejér megyei állatorvosi nap keretében felavatták **Kontur András** szobrászművész Dr. Marcis Árpádot ábrázoló mellszobrát. Így a híres állatorvosi társaság, a "kulcsi hatok" tagjai közül már öt személy szobra áll a dunaparti szoborparkban.

Lovász László, az MTA elnöke

Hamarosan nyílik az Agroverzum, a Beethoven múzeum, épülhet a kutatóközpont

Átadták Martonvásáron a Brunszvik-kertet

Egy nagyszabású beruházás első elemeként október végén adták át – immáron közparkként – a martonvásári Brunszvik-kertet, mely az 1900-as évek eleji, korhű formájában fogadja a látogatókat. Hetven őshonos faegyed és több mint kétezer díszcserje került telepítésre, így a park állománya már gyűjteményjellegű. Az ünnepségen Lovász László, az MTA elnöke, Balázs Ervin, az MTA ATK főigazgatója, Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, miniszterelnöki biztos és Szabó Tibor, Martonvásár Város polgármestere mondott köszöntőt. Ezt követően Spányi Antal megyés püspök szentelte meg a kertet.

Külön érdekessége a parknak, hogy a korhű nyomvonallal kialakított úthálózat madártávlatból az emberi szív kontúrját formázza. A helyszín egyúttal megidézni hivatott Ludwig van Beethoven is, mivel a Brunszvik-kert vélhetően nemcsak a zeneszerző pihenésének, hanem a zenetörténeti alkotások ihletőjével, az egyik Brunszvik lánnyal, Jozefinnel töltött órák helyszíne is volt. A Martonvásáron több ízben vendégül látott zenei zseninek igyekszik emléket állítani a közeljövőben szintén megújítani tervezett, a Brunszvik-kertben található Beethoven Emlékmúzeum is.

A park megújulására az MTA Agrártudományi Kutatóközpont Agrárinnovációs Centrum Projektje keretében került sor. A megnyitón az AIC Projekt keretében megvalósuló, további fejlesztések is ismertetésre kerültek. Jövő év elején nyílik meg az Agroverzum Tudományos Élményközpont, a Magyar Tudományos Akadémia első tudománykommunikációs intézménye, az MTA Agrártudományi Kutatóközpontjának látogatóközpontja. Az Agroverzum az újonnan épült, 1100 m² –es, kétszintes épületben ismeretterjesztő központként és tudományos játszóházként működik majd, ahová évente 35-40 000 látogatót várnak a különböző programokra.

Az agrártudományok – mivel többek között a globális klímaváltozás okozta kihívásokra is képesek hasznosítható válaszokat adni – kulcsszerepet töltenek be a modern, környezetkímélő, fenntartható mezőgazdasági gyakorlatban, a lakosság egészséges és minőségi élelmiszerrel való ellátásában. Az Agroverzum létrehozásának fő célja a tudománykommunikáció változatos eszközeivel az agrártudományok társadalmi ismertségének széles körű növelése, interaktív, kísérletező, a tudományos megismerés lépéseit követő, szórakoztatva tanító módon.

A Látogatóközpont bemutatóanyaga tartalmazza és megjelenítéseiben vegyíti majd egy múzeum, egy interaktív science center (tudományos játszóház) és egy akadémiai tudományos kutatóhely jellegét. A megnyitást követően a kiállításokhoz és agrártudományi témákhoz kapcsolódva tematikus foglalkozások, laborbemutatók, pályaaorientációs napok és egyéb szakmai bemutatók, tudományos vásárok, tudós beszélgetések szerepelnek a programtervekben, lehetőséget kínálva ezzel az iskolán kívüli tanulásra. (Részletek: facebook.com/agroverzum.)

Szintén az AIC Projekt keretében 2020-ra készül el az új kutatási tömb, mely a legmodernebb infrastruktúrát biztosítja majd az MTA kutatói és partnerei számára. A közel

10 milliárd forintos kormányzati támogatással megvalósuló AIC Projekt célja a Magyar Tudományos Akadémia agrárkutatási kapacitásainak jelentős mértékű koncentrálása és korszerűsítése Martonvásáron.

A jövőre hetvenéves, nemzetközi hírű martonvásári intézetben többek között a klímaváltozás hatásaihoz alkalmazkodó, illetve a változó felhasználói igényeket kielégítő korszerű gabonafajták nemesítését végzik. Az Agrártudományi Kutatóközpontban kapnak helyet olyan, az utóbbi időben nagy nyilvánosságot kapott kutatási területek is, mint a poloskainvázis elleni megoldásokat segítő, vagy a lisztérzékenyek számára csökkentett allergéntartalmú búzafajták nemesítéséhez szükséges alap kutatások.

A kutatóközpont intézetei aktívan részt vesznek továbbá az egyre gyakoribb, határon áterjedő, közegészségügyi hatású állat- és növénybetegségek elleni védekezésben, a lakosság egészséges élelmiszerrel való ellátásának biztosításában. A projekt további célja az agrárinnovációs lánc fejlesztése az agrárkutatástól a fogyasztókig.

*Az MTA Agrártudományi Kutatóközpont
tájékoztatója alapján:
RÉZ NAPSUGÁR*

380 év az oktatás szolgálatában

Jubilált a Türr István Gimnázium

Ünnepélyes keretek között nyitották meg Pápán a Türr Gimnáziumban az intézmény fennállásának 380. évfordulója alkalmából szervezett jubileumi hetet. A rendezvényen az intézmény múltját és neves egykori tanulóinak alakját idézték meg és képzőművészeti kiállítást szerveztek.

Németh Zsolt igazgató felidézte, 1638-ban Csáky László gróf hívására három pálos szerzetes érkezett Páparra, részükre a gróf a mai Fő utcán, a gimnázium épületének helyén területet és épületet vásárolt. Az 1638. június 21-én kelt latin nyelvű alapító okirat határozta meg az új oktatási intézmény feladatait, ettől a naptól számítják a pálosok és bencések iskolájának történetét.

– A 380 esztendő jelentős időszak egy oktatási intézmény életében. A közel négy évszázad alatt kitűnő tanáregyenységek oktatták és nevelték a fiatalokat ezek között a falak között, akiknek felelősségteljes és kiemelkedő munkájának eredményeképpen számos kiválóság került ki gimnáziumunkból. Nagyot alkotni igazán csak erős közösségben lehet. Az iskola sikeréhez nélkülözhetetlenek az elhivatott pedagógusok, a céltudatos, szorgalmas diákok, de elengedhetetlenül fontos az a közösség is, az a település, melyben a gimnázium létezik – hangsúlyozta az igazgató a városhoz való kötődését az intézménynek.

Az ünnepi hét megnyitóján részt vett Horváth Ildikó, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egészségügyért felelős államtitkára, aki 1982-ben a Türrben érettségizett. Az

államtitkár köszöntőjében – melyet a tanulók közé beállva mondott el – diákkori éveit idézte fel.

– Fantasztikus érzés volt Türrös diáknak lenni – mondta, megemlítve, hogy még az orvostudományi egyetemen is megmaradt egy összetartó pápai csapatuk, hiszen akkor többen is ott folytatták tanulmányaikat. Az a pápai csoport most is megvan és őrzi azt az összetartozás érzést, ami a gimnáziumi évek alatt született. Minden mai diáknak azt kívánom, tanuljon sok mindent. Ennek az iskolának a színvonalát mindig az a munka és elkötelezettség fogja megadni, amit azok, akik éppen idejárnak, fognak megteremteni.

Áldozó Tamás polgármester egy különleges ajándékkal érkezett a jubileumi hét megnyitójára: egy egykori iskolazászlót adományozott az intézménynek – melyet Dalnoki Jenő labdarúgó hagyatékából vásárolt meg a város –, s ennek történetét mondta el.

– Volt a XX. században egy kiváló magyar labdarúgó, akit úgy hívtak: Dalnoki Jenő, aki a Ferencváros családjának volt a tagja. Dalnoki Jenőnek volt egy szenvedélye, egész fiatal korától kezdve járta a régiségi piacokat és vásárolta azokat a tár-

gyakat, műkincseket, melyek a keze ügyébe kerültek. Így jutott hozzá egy zászlóhoz, amit aztán az ágya fölött tartott élete végéig. Úgy rendelkezett, hogy halála után mindazt, amit életében összegyűjtött, értékesítsék egy aukción és egy magyarországi gyermekvédelmi intézmény javára adják át az örökösök. Néhány héttel ezelőtt megtörtént ez az aukció. Ennek előkészületekor a művészettörténész nem talált támpontot arra, hogy honnan került elő a zászló, viszont Pannonhalma hímezett ábrázolása alapján felkereste a pannonthalmi atyákat, akik elmondták, ez a zászló a Pápai Szent Mór Katolikus Gimnázium Corvin Mátyás cserkészcsapatának zászlója. Ezt én most elhoztam – adta át a két világháború között működő cserkészcsapat zászlóját és az aukciós tanúsítványt az intézményvezetőnek.

A köszöntők után a diákok műsorukban megidéztek a rég itt tanult neves diákok alakját: Deák Ferencet, Vathy Zsuzsát és Bereményi Gézá, majd a jubileumi évre hirdett képzőművészeti pályázat eredményeit hirdették ki, a rendezvény végén pedig a régi és mai pedagógusok és diákok alkotásaiból összeállított tárlatot nyitotta meg Fekete Gábor rajztanár.

TO – FOTÓ: PAPA-MA.HU

200 karikatúra szimbolikus installációval keretezve

Megnyílt Jankovics Marcell TRIANON című tárlata

Megnyílt Székesfehérváron Jankovics Marcell grafikusművész, filmrendező kiállítása a Csók István Képtárban. A közel kétszáz alkotást magában foglaló művészeti anyagot szimbolikus installáció foglalja keretbe, organikus formákkal és fényekkel. 1526-tól 2016 decemberéig jelennek meg a magyar történelem eseményei – a Trianoni békediktátummal való összefüggéseiket megragadva.

A kiállítás emeleti teréhez szellemi lépcsősor vezet, majd egy stilizált kapun belépve érünk a kiállítótérbe, ahol többretegű szimbólumrendszer foglalja egységbe a műalkotásokat. A terem közepén egy hatalmas kocsányos tölgyfa áll, melynek koronája felett ott lebeg a Szent Korona. A rajzok az oldalfalakon jelennek meg, időpontok köré csoportosítva, amelyek így egy modern képregényként is értelmezhetők.

Dr. Nagy Veronika, a Szent István Király Múzeum igazgatói jogkörben eljáró igazgatóhelyettese köszöntötte a megnyitó résztvevőit, majd a Pesti Napló 1920. június 5-i számából idézte a Trianonban aláírt békeszerződésről, és az ország fájdalomáról, a gyászról szóló hírt. Jankovics Marcell művei – mondta – a vizuális emlékezést segítő alkotások: a szatirikus politikai karikatúrák világát követve villantják fel a magyar történelmi eseményeket, tele szimbólummal, iróniával, humorral.

„Az lenne a legjobb, ha ezt a kiállítást soha nem kellett volna megtartani, soha nem kellett volna megrendezni.” – fogalmazta meg beszédében

dr. Cser-Palkovics András polgármester, majd így folytatta: *„Székesfehérvárnak történelmi felelőssége, hogy – nemcsak a jogaival, ha-*

nem a kötelességeivel is tisztában léve – ne csak magával foglalkozzon, ne csak a közigazgatási határain belül gondolkodjon, hanem az összmagyar nemzet vonatkozásában is éljen a ráruházott felelősségével.” Kifejezte, hogy a kiállítás a téma nehézsége ellenére meg fogja tudni szólítani a különböző korosztályokat, ami a kurátori munkát dicséri. Köszöntője zárásával kiemelte, milyen megindítóak azok a magyarsággal kapcsolatos üzenetek, idézetek, amelyek a lépcsőfeljáró falán fogadják a látogatókat. Majd két, honosítás során elhangzott mondatot idézett: *„hatvan éve várok rá”*, hangzott az egyik, a másik pedig: *„most már nyugodtan halok meg.”*

Dr. Baán László, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója a kiállító művészről azt emelte ki, hogy a közösség élő örökségének továbbadója: Jankovics Marcell fantáziája, mesélő kedve és az általa használt vizuális nyelv minden korban a közösségről, a közösségnek szól. Műveiben – fogalmazott – a száz éve el nem múló, be nem gyógyult sebeknek az okait és következményeit, és mindennek a metaforáit keresi, a politikai karikatúra műfajában alkotva.

Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke a Trianonban halálra ítélt ország kapcsán Sütő Andrást idézte: *„Emberi létünk*

lavinaveszedelmeit – ha megpróbáltuk is csönddel csitítani – el nem kerülhattuk. Mert akárhogy helyezkedtünk is, mindig alattuk maradtunk, ha egyszer oda rendelt a sors.” – Száz év csöndes, türelemmel, alázattal és imádsággal viselt várakozásáról pedig azt fejezte ki, hogy mindennek ellenére a magyar nemzet senkivel nem cserélne. Jankovics Marcell kiállított műveiből a magunkkal való szembenézés és az önértelmezés üzenetét emelte ki, ami nélkülözhetetlen a jövő építéséhez.

A tárlatot **Tóth Norbert**, a kiállítás kurátora nyitotta meg – a küldetését, valamint a hazájáért, hitéért és a szabadságért sorsát vállaló magyar nemzetet méltatva: az a nemzet, amelyet száz éve Trianonban halálra ítélték és megfeszítettek, feltámadott Európa szívében és győzött. A kiállítás koncepciójáról elmondta, hogy az horizontálisan a világ történeteinek folyását, vertikálisan pedig az ég és föld, természet és teremtmény közötti szent szövetséget szimbolizálja.

Jankovics Marcell köszönetet mondott az ünnepségért, a gyönyörű kiállításért, és elmondta, hogy az alkotásokból összeállított kötetben – ami a Könyvhéten fog megjelenni – is találkozhat majd a közönség a TRIANON grafikáival.

SZÖVEG, FOTÓ: OKKFEHÉRVAR.HU

**SCHÄFFER
SZODA**

20 éves tapasztalattal vevőink szolgálatában!

Termékeink és szolgáltatásaink: szódavíz (szikvíz), tisztított, ionizált és lúgos víz gyártása, forgalmazása, kiszállítása, 25 literes kór ballonok töltése és kiszállítása, vízadagoló gépek eladása, bérbeadása Tatabánya és környéke területén.

2800 Tatabánya, Táncsics u. 74.
Mobil: +36 (20) 333-0190
Web: www.schafferszoda.hu

ANDREA

FODRÁSZAT

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1. (OBI-val szemben)

Az ideális partner mi vagyunk!

Időpontegyeztetés:

34/310-554, 30/336-7841

VÁROSUNK KARÁCSONYA

2018. december 21-én
16 órától Bábolnán, a
Szabadidőközpontban

**A vásárban díszek,
ajándéktárgyak vásárolhatók.**

17 órától a „Örüljete, örvendjete...”
című előadást tekinthetik meg a
Színházteremben.

Közreműködők:

Ritmus Alapfokú Művészeti Iskola,
Anonim Drámacsoport,
Tiamo Modern Táncscsoport, Vadvirág Együttes,
Cseperedők Néptáncscsoport,
valamint
Havay Viktória és a Horsa Banda

**A műsort követően forró teával és forralt
borral kínálunk minden kedves jelenlévőt.**

Szeretettel várunk mindenkit!

**Soproni
nyári bobpálya**

Sopron, 84-es út mellett
Tel.: 20/4333-505,
99/334-266

**Nyitva
Márc. - nov.:
naponta**

**Nov. -márc.:
csapadéktmentes
hétvégeken**

**Visegrádi téli-nyári
bobpálya**

11 főútról
Visegrád-Nagyvillám,
Tel.: 20/9245-961,
26/397-397

**Egész évben nyitva
minden nap!**

www.bobozas.hu

ÚJÉVI KONCERT

2019

Tata Város Önkormányzata és a Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.
szeretettel meghívja Önt és kedves családját az újévi koncertre

2019. JANUÁR 1-JÉN, KEDDEN 16 ÓRAKOR
A MAGYARY ZOLTÁN MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBA

Újévi köszöntőt mond Michl József, Tata város polgármestere,
Fellép a Bágyi Balázs New Quartet featuring Pocsai Krisztina.

Előadásuk címe Tribute to Ella

A rendezvényt követően pezsgős koccintásra várjuk kedves vendégeinket!

A jelentős számú érdeklődés miatt ingyenes regisztrációs jegy igényelhető
2018. december 15-ig személyesen vagy telefonon (+36 34 589-555)
a Magyary Zoltán Művelődési Központban.

Szeretettel várjuk

2019. JANUÁR 6-ÁN, VASÁRNAP 16 ÓRAKOR KEZDŐDŐ
„VÍZKERESZT VAGY AMIT AKARTOK”

című koncertre, ahol a hagyományokhoz híven fellép
a Menner Bernát Zeneiskola Fúvószenekara Belső Máté vezetésével
és koncertet ad

a Magyar Honvédség 25. Klapka György Lövészdandár Zenekara
Balázs Attila vezényletével.

A vendégeket köszönti: Michl József, Tata város polgármestere

Helyszín: a Güntner Aréna Városi Sportcsarnok

A rendezvényre a belépés díjtalan!

A jelentős számú érdeklődés miatt ingyenes regisztrációs jegy igényelhető
2018. december 10-15 között, és 2019. január 1-5 között személyesen vagy
telefonon (+36 34 589-555) a Magyary Zoltán Művelődési Központban.

Információ: +36-34/589-555

